T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KENTTEN- KÖYE MEVSİMLİK GÖÇÜN TARIM SEKTÖRÜNE SOSYO-EKONOMİK ETKİLERİ; KONYA İLİ ALTINEKİN İLÇESİ ÖRNEĞİ

AYŞE ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Zuhal KARAKAYACI

Ağustos-2019
KONYA
Her Hakkı Saklıdır

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KENTTEN- KÖYE MEVSİMLİK GÖÇÜN TARIM SEKTÖRÜNE SOSYO-EKONOMİK ETKİLERİ; KONYA İLİ ALTINEKİN İLÇESİ ÖRNEĞİ

AYŞE ÖZ

Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Zuhal KARAKAYACI

2019, 124 Sayfa

Jüri
Dr. Öğr. Üyesi Zuhal KARAKAYACI
Doç Dr. Ahmet KOYUNCU
Dr. Öğr. Üyesi Hasan ARISOY

Göç, insanların ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel nedenlerden dolayı bulundukları yerden başka yerlere hareket etmelerine verilen genel bir ad, evrensel bir olay olarak tanımlanabilir. Köylerden kentlere yapılan göçler günümüzde hala önemini korumaktadır. Köylerdeki insanların birçok farklı sebeple köylerini bırakıp şehirlere yerleşmesi arazilerin boş kalmasına neden olmaktadır. Bu durum, günümüzde etkisini fazla hissettirmese de ilerleyen yıllarda tarım ürünlerinde, tarıma bağlı ve tarıma dayalı birçok sektörde dışa bağlı bir ülke konumuna gelinmesini tetikleyecektir. Bu kapsamda köylerin bu özelliklerini kaybetmemesi ve kentlerde yaşayan köylü nüfusun köylerine olan bağlılıklarını, köye geri dönme isteklerini ve geri dönmeye etkili olan faktörlerin belirlenmesi amaçlanarak konu çerçevesinde yapılan çalışmaların azlığından dolayı konunun önemini daha kapsamlı belirtmek amacıyla bu konu özellikle seçilmiştir.

Çalışmada köylere kısmi göç eden haneler dikkate alınarak istenilen kritere uygun örneğe ulaşabilme açısından popülasyon, Konya ili Altınekin ilçesi araştırma alanı olarak belirlenmiştir. Çalışmada örneklerin "kentten-köye kısmi göç eden haneler olması" kriteri dikkate alınmıştır. Örneğe ulaşabilme kolaylığı açısından kümelendirilmemiş basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak örnek hacmi %90 güven sınırı ve %10 hata ile 64 kişi olarak belirlenmiştir. Anketlerde, hanehalklarının sosyo-ekonomik özellikleri ve geriye göçü etkileyebilecek özellikleri ile ilgili bilgiler derlenmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre bu haneler kente gelmeden önce geçimini çiftçilikten sağlamaktadır. Kente gelmelerindeki etkenlerin başında geçim sıkıntısı, çocukların eğitimi ve işsizlik gelmektedir. Anket yapılan hanelerin en önemli özelliği halen köylerine giderek tarlalarını işlemeleri yani çiftçiliği hala devam ettirmeleridir. Bu demektir ki insanlar köylerindeki bağlarını koparmamaktadır. Ülke ekonomisi açısından vazgeçilmez olan tarım sektörünün kaynağı olan kırsal alanların refah düzeyinin yükseltilmesi ve yaşanılabilirliğinin sağlanması kentsel alanlardan kırsal alana dönüşü mümkün kılacaktır. Bu sayede kırsal nüfusun yerinde kalkınması sağlanarak tarım sektörünün gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: Kırsal Göç, Kentsel Göç, Tarım

ABSTRACT

MS THESIS

SOCIO-ECONOMIC EFFECT OF SEASONAL REMIGRATION ON AGRICULTURAL SECTOR; A CASE OF STUDY IN KONYA PROVINCE ALTINEKIN DISTRICT

AYŞE ÖZ

THE GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCE OF SELÇUK UNIVERSITY
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
IN AGRICULTURAL ECONOMICS

Advisor: Assist. Prof. Dr. Zuhal KARAKAYACI

2019, 124 Pages

Jury
Assist. Prof. Dr. Zuhal KARAKAYACI
Assoc. Prof. Dr. Ahmet KOYUNCU
Assist. Prof. Dr. Hasan ARISOY

Migration can be defined as a universal phenomenon or event, where people move from place to place for economic, social, political and cultural reasons. Nowadays, migration from villages to cities are still important. The land remain empty, because rural people leave their villages and settle in cities owing to many reasons. Although this situation does not have much effect today, it will trigger an externally dependent country in agricultural products and in many agricultural sectors. In this context, this subject was specifically chosen in order to emphasize the importance of the subject due to the lack of studies carried out within the scope of the aim of determining that the villages do not lose these characteristics and the loyalty of the villagers living in the cities to the villages, their request to return to the villages and the factors affecting the return.

In this study, considering the households who migrated to villages, the population was determined as the research area of Altınekin district of Konya. The criteria households moving partially from city to village was taken into consideration. The sample number was determined as 64 with 90% confidence limit and 10% error using simple non-clustered random sampling method for ease of access to the sample. In the questionnaires, information was collected about the socio-economic characteristics of households and the characteristics that could affect the migration.

According to the research results, these households earn their living from farming before they move to the city. Lack of livelihood, education of children and unemployment are the most important factors for moving in the city. The most important feature of the surveyed households is that they still go to their villages and process their fields. This means that people do not break their ties in their villages. Increasing the welfare level and livability of rural areas which are the indispensable elements of the agricultural sector, which is indispensable for the national economy, will enable the return from rural areas to rural areas. Thus, it will contribute to the development of the agricultural sector by ensuring the rural population's on-site development.

Keywords: Rural migration, Urban migration, Agriculture

ÖNSÖZ

Genel olarak ülkelerin özel olarak da bölgelerin ve kentlerin en önemli sosyo-ekonomik sorunlarından biri olan göç hareketleri, çeşitli boyutlarıyla önem arz etmektedir. Tanım olarak, insan topluluklarının ekonomik, sosyal, kültürel, politik vb. nedenlerden dolayı bir yerden başka bir yere gitmesi seklinde yorumlanan göç, yıllar boyunca birçok ülkenin sorunu haline gelmiş ve günümüzde de hala sorun olmaya devam etmektedir. Çalışmada Türkiye'de yaşanan iç göçlere paralel olarak iç göçlere en çok konu olan kentten-köye mevsimlik göç eden insanlar dikkate alınmıştır. Bu kapsamda bu insanların köylere geri dönme istekleri ve bunda etkili olan faktörler belirlenerek tarım sektörü üzerine sosyo-ekonomik etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır.

Tezin her aşamasında beni motive eden ve yardım eden değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Zuhal KARAKAYACI'ya içtenlikle teşekkür ederim. Aynı zamanda, ekonometrik analizlerin yapılması aşamasında yardımcı olan değerli hocam Prof. Dr. Zeki BAYRAMOĞLU'na teşekkür ederim

Yine, tezin hazırlanması sırasında çalışmanın en önemli aşamalarından biri olan gerekli verileri temin etmemde, ankete katılarak görüşlerini paylaşan katılımcılara da ayrıca teşekkür ederim.

Son olarak benim bu günlere gelmemde maddi ve manevi desteğini hiçbir zaman esirgemeyen ve arkamda dimdik duran kıymetli babam İsmail AYDIN'a ve aileme sonsuz teşekkür ederim. Özellikle varlığıyla ve desteğiyle beni güçlü kılan değerli eşim Süleyman ÖZ'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca bu süreçte minicik varlığıyla yanımda olan biricik oğlum Muhammed ÖZ'e de teşekkür ederim.

Ayşe ÖZ
KONYA-2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **iv**

ABSTRACT ..... **v**

ÖNSÖZ ..... **vi**

İÇİNDEKİLER ..... **vii**

TABLOLAR DİZİNİ ..... **ix**

GRAFİKLER DİZİNİ ..... **xii**

ŞEKİLLER DİZİNİ ..... **xiv**

1. GİRİŞ **1**

1.1. Çalışmanın Önemi 1
1.2. Çalışmanın Amacı 3
1.3. Çalışmanın Kapsamı 4

2. KAYNAK ARAŞTIRMASI **5**

3. MATERYAL VE YÖNTEM **17**

3.1. Materyal 17
3.2. Yöntem 17
3.2.1. Örnek Hacminin Belirlenmesinde Uygulanan Yöntem 17
3.2.2. Veri Analizi Aşamasında Kullanılan Nicel Yöntem 18

4. GÖÇ HAKKINDA KAVRAMSAL ÇERÇEVE **21**

4.1. Göçün Tanımı 21
4.2. Göç Eğilimi 25
4.2.1 Kırsal Alanda Göçü Tetikleyen İtici Sebepler 25
4.2.2. Kentlere Doğru Göçe Etkili Olan Çekici Özellikler 27
4.3. Göç Çeşitleri 27
4.3.1. Ülke Sınırı Esasına Göre Göç Çeşitleri 28
4.3.2. Oluşumuna Göre Göç Çeşitleri 30

5. TÜRKİYE'DE İÇ GÖÇ DURUMU **33**

5.1. Türkiye'de İç Göç Olgusu 33
5.2. Türkiye'de İç Göçün Temel Nedenleri ve Sonuçları 37
5.2.1. Ekonomik nedenler 39
5.2.2. Demografik, sosyal ve kültürel nedenler 41
5.2.3. Politik ve diğer nedenler 42
5.3. Türkiye'de Bölgeler Arasındaki İç Göç Hareketleri 43

5.4. Konya Bölgesi İç Göç Durumu 45
5.5. Altınekin İlçesi Hakkında Genel Bilgi ve İç Göç Durumu 48
5.5.1. Altınekin Tarihi 48
5.5.2. Coğrafi Özellikler 49
5.5.3. Altınekin Nüfusu 50
5.5.4. Altınekin İlçesi Mahalleleri 51

6. ARAŞTIRMAYA UYGULANAN ANALİZ YÖNTEMLERİ 52

6.1. Karar Ağacı Modelleri 52
6.2. Sınıflandırma ve Regresyon Ağacı (SRA) (CART) Algoritması 53
6.3. SWOT Analizi 56

7. ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE TARTIŞMA 58

7.1. İncelenen Örneklerin Demografik Özellikleri 58
7.2. İncelenen Hanehalklarının Demografik Özellikleri 62
7.3. İncelenen Örneklerin Göç Hakkındaki Görüşleri 66
7.4. Araştırmaya Uygulanan Analizlerin Sonuçları 94
7.4.1. Sınıflandırma Ağacı (CART) 94
7.4.1.1. Sınıflandırma Ağacı Analizinin Sonuçları 96
7.4.2. Kentten- Köye Mevsimlik Göçün SWOT Analizinin Sonuçları 102

8. SONUÇLAR VE ÖNERİLER 106

8.1. Sonuçlar 106
8.2. Öneriler 110

KAYNAKLAR 111

EKLER 119

ÖZGEÇMİŞ 124

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. İç Göç Çalışmalarına Yönelik Seçilmiş Yerli Literatür 12
Tablo 2. Kentten Köye Göçü Etkileyen Faktörler 18
Tablo 3. SWOT Analizi 19
Tablo 4. SOR Analizi Matrisi 20
Tablo 5. Göç Çeşitlerinin Sınıflandırma Şekli 28
Tablo 6. Türkiye'de Göçe Neden Olan Temel Değişkenler 34
Tablo 7. Türkiye'nin Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfusu (Bin /kişi) 36
Tablo 8. İstatistiksel Bölgelerin Aldığı-Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı (2017-2018) 44
Tablo 9. Konya Nüfusu 45
Tablo 10. Konya İlinin Aldığı Göç, Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı, 2008-2018 46
Tablo 11. Konya'nın Arazi Kullanım Durumu (ha) 46
Tablo 12. Konya'da Tarım Alanlarının Dağılımı (ha) 47
Tablo 13. Konya'da Göç Eden Hane Sayısının Çeşitli Kriterlere Göre Dağılımı 47
Tablo 14. Altınekin Nüfusu 50
Tablo 15. Altınekin İlçesi 2015 Yılı Kayıtlı Nüfusun İkameti 50
Tablo 16. Altınekin İlçelerinin Nüfus Dağılımı - 2018 51
Tablo 17. Örneklerin Cinsiyete Göre Dağılımı 58
Tablo 18. Örneklerin Yaşa Göre Dağılımı 58
Tablo 19. Örneklerin Doğum Yerine Göre Dağılımı 59
Tablo 20. Örneklerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı 59
Tablo 21. Örneklerin Meslek Durumuna Göre Dağılımı 60
Tablo 22. Örneklerin Gelir Durumuna Göre Dağılımı 60
Tablo 23. Örneklerin Sosyal Güvencesine Göre Dağılımı 61
Tablo 24. Hanehalklarının Cinsiyete Göre Dağılımı 62
Tablo 25. Hanehalklarının Yaşa Göre Dağılımı 62
Tablo 26. Hanehalklarının Doğum Yerine Göre Dağılımı 63
Tablo 27. Hanehalklarının Eğitim Durumuna Göre Dağılımı 63
Tablo 28. Hanehalklarının Meslek Durumuna Göre Dağılımı 64
Tablo 29. Hanehalklarının Çalıştıkları Kuruma Göre Dağılımı 64
Tablo 30. Hanehalklarının Gelir Durumuna Göre Dağılımı 65

Tablo 31. Hanehalklarının Sosyal Güvencesine Göre Dağılımı 65
Tablo 32. Örneklerin Köyden Şehre Göç Ettikleri Dönem 66
Tablo 33. Örneklerin Kent Merkezine Geldikleri Yer 67
Tablo 34. Örneklerin Köylerinden Göç Etme Sebepleri 67
Tablo 35. Örneklerin Merkeze Yerleşme Durumuna Göre Dağılımı 69
Tablo 36. Örneklerin Şehre Gelmeden Önceki Geçim Yolları 69
Tablo 37. Örneklerin Şehirdeki Komşuluk Özellikleri 70
Tablo 38. Örneklerin Kentteki Konut Mülkiyeti Durumu 71
Tablo 39. Hanelerde Çalışan Kişi Sayısı 71
Tablo 40. Örneklerin Yaşadıkları Yerden Memnuniyet Durumu 72
Tablo 41. Örneklerin Şehirde Yaşadıkları Problemlere Göre Dağılımı 72
Tablo 42. Örneklerin Şehre Göç Ettikten Sonra Yaşam Düzeylerindeki İyileşme Durumu 73
Tablo 43. Örneklerin Köylerinde Kalma Sıklığına Göre Dağılım 74
Tablo 44. Örneklerin Köylerindeki Arazi Varlığı 74
Tablo 45. Örneklerin Arazi Büyüklüğüne Göre Dağılımı (da) 75
Tablo 46. Örneklerin Arazilerini İşletme Durumu 76
Tablo 47. Örneklerin Köylerindeki Bahçe Varlığı Durumu 76
Tablo 48. Örneklerin Bahçeden Elde Ettikleri Ürünleri Değerlendirme Şekli 77
Tablo 49. Örneklerin Köyde Bulunan Mal Varlığına Göre Dağılımı 78
Tablo 50. Örneklerin Köyde Bulunan Alet-Ekipman Varlığına Göre Dağılımı 78
Tablo 51. Örneklerin Ürün Desenine Göre Dağılımı 79
Tablo 52. Örneklerin Ürün Desenine Göre Arazi Miktarları (da) 80
Tablo 53. Örneklerin Tarladan Elde Ettikleri Ürünleri Değerlendirme Şekli 80
Tablo 54. Örneklerin Tarımsal Gelirlerinin Yeterlilik Durumu 81
Tablo 55. Örneklerin Köy Hayatını Sevme Durumuna Göre Dağılımı 81
Tablo 56. Örneklerin Köyü Sevme Nedenlerine Göre Dağılımı 82
Tablo 57. Örneklerin Köylerine Dönme İsteğine Göre Dağılımı 83
Tablo 58. Örneklerin Geri Dönmeyi İstememe Nedenleri 83
Tablo 59. Örneklerin Köylerine Geri Dönmeyi İsteme Nedenleri 84
Tablo 60. Örneklerin Devletin Destek Vermesi Durumunda Köye Geri Dönmeyi İsteme Durumu 85
Tablo 61. Örneklerin Destek Türüne Göre Geri Dönme İsteği 85
Tablo 62. Örneklerin Köylerine Geri Dönme Sürelerine Göre Dağılımı 86

Tablo 63. Örneklerin Köye Kimlerle Beraber Dönmek İstedikleri 87
Tablo 64. Örneklerin Köye Göçün Sosyal Hayata Etkisi 87
Tablo 65. Örneklerin Köye Göçün Ekonomik Hayata Etkisi 88
Tablo 66. Örneklerin Tarımsal Yenilikleri Benimseme Durumu 89
Tablo 67. Örneklerin Köylerinde Ekonomik Faaliyet Yapma Durumu 89
Tablo 68. Örneklerin Yeni Bir Ürün Deneme İstekleri 90
Tablo 69. Örneklerin Yeni Bir Alet-Ekipman Alma İstekleri 91
Tablo 70. Örneklerin Alt Yapı Çalışmalarını Destekleme Durumu 91
Tablo 71. Örneklere Göre Köylerinin Problemleri 92
Tablo 72. Örneklere Göre Problemlerin Çözümü 93
Tablo 73. SRA için Oluşturulmuş Değişken Seti 95
Tablo 74. SWOT (GZFT) Analizi 104
Tablo 75. SOR Analizi Matrisi 105

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 1. Örneklerin Cinsiyet Dağılımı (%) 58
Grafik 2. Örneklerin Yaş Dağılımı (%) 59
Grafik 3. Örneklerin Eğitim Durumu (%) 60
Grafik 4. Örneklerin Meslek Durumu (%) 60
Grafik 5. Örneklerin Gelir Durumu (%) 61
Grafik 6. Örneklerin Sosyal Güvencesi (%) 61
Grafik 7. Hanehalklarının Cinsiyet Dağılımı (%) 62
Grafik 8. Hanehalklarının Yaş Dağılımı (%) 62
Grafik 9. Hanehalklarının Eğitim Durumu (%) 63
Grafik 10. Hanehalklarının Meslek Durumu (%) 64
Grafik 11. Hanehalklarının Çalışılan Kurum (%) 64
Grafik 12. Hanehalklarının Gelir Durumu (%) 65
Grafik 13. Sosyal Güvence (%) 65
Grafik 14. Göç Edilen Dönem (%) 66
Grafik 15. Kent Merkezine Gelinen Yer (%) 67
Grafik 16. Örneklerin Şehir Merkezine Yerleşme Sebepleri (%) 68
Grafik 17. Merkeze Yerleşme Durumu (%) 69
Grafik 18. Örneklerin Köylerindeki Geçim Yolları (%) 69
Grafik 19. Komşuluk Özellikleri (%) 70
Grafik 20. Kentteki Konut Mülkiyeti Durumu (%) 71
Grafik 21. Hanelerde Çalışan Kişi Sayısı (%) 71
Grafik 22. Örneklerin Yaşadıkları Yerdeki Memnuniyeti (%) 72
Grafik 23. Örneklerin İlde Yaşadıkları Problemler (%) 73
Grafik 24. Örneklerin Yaşam Düzeylerindeki İyileşme (%) 73
Grafik 25. Örneklerin Köylerinde Kalma Sıklığı (%) 74
Grafik 26. Örneklerin Arazi Varlığı (%) 74
Grafik 27. Arazi Büyüklükleri (da) (%) 75
Grafik 28. Arazi İşletme Durumu (%) 76
Grafik 29. Bahçe Varlığı Durumu (%) 77
Grafik 30. Bahçe Ürünlerinin Değerlendirilme Şekli (%) 77
Grafik 31. Arazi Kullanma Durumu (%) 79
Grafik 32. Tarla Ürünlerinin Değerlendirilme Şekli (%) 80

Grafik 33. Tarımsal Gelirin Yeterlilik Durumu (%) 81
Grafik 34. Köy Hayatını Sevme Durumu (%) 81
Grafik 35. Örneklerin Köyü Sevme Nedenleri (%) 82
Grafik 36. Örneklerin Köye Dönme İsteği (%) 83
Grafik 37. Örneklerin Köye Geri Dönmeyi İstememe Nedenleri (%) 83
Grafik 38. Örneklerin Köye Geri Dönmeyi İsteme Nedenleri (%) 84
Grafik 39. Devletin Destek Vermesi Durumu (%) 85
Grafik 40. Destek Türü (%) 86
Grafik 41. Geri Dönme Zamanı (%) 86
Grafik 42. Örneklerin Kimlerle Geri Dönmek İstedikleri (%) 87
Grafik 43. Köye Göçün Sosyal Hayata Etkisi (%) 88
Grafik 44. Köye Göçün Ekonomik Hayata Etkisi (%) 88
Grafik 45. Tarımsal Yenilikleri Benimseme Durumu (%) 89
Grafik 46. Örneklerin Köylerinde Ekonomik Faaliyet Yapma Durumu (%) 89
Grafik 47. Örneklerin Yeni Bir Ürün Deneme İstekleri (%) 90
Grafik 48. Örneklerin Alet-Ekipman Alma İstekleri (%) 91
Grafik 49. Örneklerin Alt Yapı Çalışmalarını Destekleme Durumu (%) 92
Grafik 50. Örneklere Göre Köylerinin Problemleri (%) 92
Grafik 51. Örneklere Göre Problemin Çözümü (%) 93

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Türkiye'nin Nüfus Artışı ve 2050 Yılı Nüfus Projeksiyonu 36
Şekil 2. Türkiye'de Göçün En Yoğun Yaşandığı İller Profili 38
Şekil 3: Sınıflandırma Ağacı Şeması 54
Şekil 4. Sınıflandırma Ağacı 101

1. GİRİŞ

1.1. Çalışmanın Önemi

İnsanoğlunun dünyaya geldiği günden bugüne kadar olan yaşantısında, hayatının bir parçası olan göç; ekonomik, sosyal, siyasi, dini, coğrafi, savaş, doğal felaketler ve farklı sosyal sebeplerden dolayı hayatlarını sürdürmüş oldukları ülkeden, bölgeden ya da kent, ilçe ve köylerden farklı yerlere gitmesi olarak ifade edilebilir. Tarih boyunca insanlar bu tür durumlardan dolayı göç olgusu ile karşılaşmışlardır. Bu göç olgusu, kişilerin kendi istekleri ile olduğu gibi istekleri dışında da olmuştur. Fakat insanların göç etmesinin altında yatan temel nedenlerin başında, bulunduğu yerdeki sosyo-ekonomik yaşamdan daha yüksek düzeydeki sosyo-ekonomik yaşam bölgesi olan bir başka yere gitme istediği vardır.

Göç, insanların ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel nedenlerden dolayı bulundukları yerden başka yerlere hareket etmeleri olan evrensel bir olay olarak tanımlanmaktadır (Koçak ve Terzi, 2012).

Yaşanan göçler sonucunda; göç edilen ülkelerin, şehirlerin veya daha küçük olan köy veya kasabaların, nüfus miktarının azalmasını veya artmasını etkileyen önemli değişimler bulunmaktadır. Bu değişimler göç alan ve veren bölgelerde birbirine zıt bir biçimde gerçekleşmektedir (Akkayan, 1979). Yani göç edilen bölgenin nüfus miktarını doğrudan artırırken göç veren yerin nüfus miktarını da doğrudan doğruya azaltmaktadır. Göç olgusu yakından incelendiğinde genel olarak kırsal kesimlerden gelişmiş olan şehirlere doğru olmaktadır. Metropol şehirlerde nüfus miktarının yüksek olmasının en büyük sebeplerinden biri kırsal kesimlerden yapılan bu göç akımlarıdır (Önalan, 2014).

Kentleşme, ülkemizde son yıllarda büyük bir hız kazanmıştır. Kuşkusuz bu durum, kentleşmenin somut göstergesi olmuştur. Sadece Türkiye'de değil, bütün gelişmekte olan ülkeler aynı süreç içerisindedir. Asya, Afrika ve Güney Amerika'daki tüm ülkelerde toplumsal değişimin en belirgin özelliği, kentleşme hareketidir (Tezcan, 1988).

Göç olgusu gerçekleştikten sonra, göç edilen yerlerde sosyal, kültürel ve ekonomik olarak etkileşimler ortaya çıkmaktadır. Ülkeler, kavimler, toplumlar, bireyler, göç sayesinde yeni buluşlar ile tanışmışlardır. Kendilerini ileri bir düzeye getirmeyi hedeflemişlerdir. Günümüzde bu kültürel etkileşim, ulaşım imkânları ve teknolojinin gelişmesiyle hızlanan göç olayı ile daha hızlı yaşanmaktadır. Göç sonucunda hem göç edilen yerde hem de gidilen yerde değişik sorunlara sebep olabilmektedir. İlk olarak köylerden şehirlere göç eden insanlarda uyum sorunu ortaya çıkmış ve göç miktarının artmasıyla bir süreden sonra şehirler köyleşmeye başlamıştır. Daha sonra gecekondulaşma, kentlerde içme suyu, kanalizasyon ve toplu taşıma araçlarının yetersizliği, hava ve gürültü kirliliği gibi birçok

sorun ortaya çıkarmıştır. Ayrıca göçle beraber kente gelen, fakat kentin özelliklerini bilmeyen insanlarda sosyo-kültürel uyum problemleri yaşanmakta ve kentler de köyleşmeye başlamaktadır. Aynı zamanda iç göçler önemli oranda kamusal kaynağın israfına neden olmuştur (Özdemir, 2012).

Göç olayının temelindeki etken, insanların yaşamış olduğu ekonomik nedenlerdir. Göç, ekonomik sıkıntı içinde bulunan insanların yaşadığı yerden refah düzeyi daha yüksek yerlere doğru gitmeleri ve burada iş bulmaları, bu yerdeki çeşitli olanaklardan faydalanmaları ve buraya geçici veya sürekli olarak yerleşmeleridir. Günümüzde yaygın olarak yaşanılan göç olgularının en tipik özelliği kırsal alanlardan kentsel alanlara doğru olmasıdır (Önalan, 2014).

Şimdiye kadar kırsal göçle ilgili yapılmış çalışmalar; köyden göç etmiş ailelerin şehirdeki durumlarının incelenmesi, göçün şehir üzerindeki etkileri veya hâlihazırda köyde ikamet edenlerin göç konusundaki eğilimlerinin incelenmesi üzerinde yoğunlaşmıştır. Oysaki son yıllarda, kırsal alanların doğal yapısının cazibe alanları olması, tarım arazilerinin miras yoluyla paylaşılması, kentsel yaşamın zorlukları gibi faktörlerin etkisiyle kentten köye göç eğilimi başlamıştır ve bu konuda çalışmalara rastlanmamıştır. Tersine göç, ülke tarımı ve buna bağlı olarak ülke ekonomisi ve kırsal kalkınma açısından son derece önemli olup, bu konuda bilimsel çalışmalara ihtiyaç bulunmaktadır. Bu çalışmada ise; araştırma alanında kentten mevsimlik göç edip köyde oturan ailelerin göçle ilgili düşünceleri, köyü tercih nedenleri, kenti terk etme nedenleri ve bu göçün tarımsal yapıya etkileri incelenmiştir. Böylece mevsimlik göçün tarım sektörü üzerindeki etkisinin ortaya konulması hedeflenmektedir.

Konya- Altınekin ilçesi, tarımsal potansiyeli oldukça yüksek olmasından dolayı göçün tarıma etkilerini tespit etmek ve kırsal göçün sebeplerini ortaya koyabilmek için araştırma alanı olarak seçilmiştir. Başka bir ifadeyle, yapılan bu çalışma; Konya ilinde kırsal alandaki göçün sebeplerini ortaya koymak açısından önemli olduğu gibi göçün kırsal alandaki tarımsal faaliyetler üzerinde meydana getirdiği etkileri ve değişimleri ortaya koymak bakımından da önem arz etmektedir. Böylece kırsal alanda yapılacak teknik hizmet, finansman, örgütlenme, alt yapı gibi çalışmalar için veri kaynağı sağlanacak ve yapılacak faaliyetlerde verimlilik artacaktır. Ayrıca göçün kırsal alanda ve kentte neden olacağı muhtemel olumsuz etkilerin giderilmesi için alınacak tedbirler konusunda karar alıcılara yol gösterici niteliktedir.

1.2. Çalışmanın Amacı

Göç kavramı, çok eski tarihlere dayanmakta olup, iç göç, dış göç, mevsimlik göç gibi farklı türlerde görülmektedir. Köylerden kentlere yapılan göçler, ülkelerin sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmişlikleri açısından son derece önemli bir faktör olup, bu durum tarım sektörünü önemli oranda etkilemektedir. Öte yandan, gerek göç gerekse nüfus artışı kentlerdeki yaşam alanlarını kısıtlamaya başlamış ve gürültü kirliliği, çevre kirliliği, geçim sıkıntısı gibi yaşam zorlukları nedeniyle insanların tekrar köylere göç etme eğiliminde oldukları görülmektedir. Bu kapsamda çalışmada, gerçekleşen göçün nedenlerini ve sosyo-ekonomik boyutlarını ortaya koyup köye geri dönme isteklerini ve bunun üzerinde etkili olan faktörler belirlenerek bu değişkenler arasındaki ilişkinin ne yönde olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç çerçevesinde şekillenen alt amaçlar şunlardır:

- Köylerden şehirlere gerçekleşen göçün en önemli sebepleri nelerdir?
- Göç edenlerin göç öncesi ve sonrası durumları kıyaslandığında, şimdiki durumlarında nasıl bir değişim gözlenmektedir?
- Kente göç eden kişilerin geri dönme konusundaki düşünceleri ne yöndedir?
- Köye geri dönmek isteyen kişilerin en önemli gerekçeleri neler olabilir?
- Köye geri dönmek istemeyen kişilerin en önemli gerekçeleri neler olabilir?
-Devletin destek vermesi durumunda, kente göç edenlerin köye geri dönme konusundaki düşünceleri ne yöndedir?
- Göç eden kişilere ilişkin yaş, eğitim düzeyi, aylık gelir düzeyi, göç öncesi ve sonrası memnuniyet durumu, göç ettikleri yıl ve konut mülkiyeti gibi değişkenler, köye geri dönme veya dönmeme üzerinde ne ölçüde etkilidir?
- Köye mevsimlik göç eden kişilerin tarımsal üretime katkıları nelerdir?
- Mevsimlik göç, tarımsal üretimin artmasında ne derece etkilidir?
- Mevsimlik göçün kırsal yaşamın canlanmasına etkileri nelerdir?

1.3. Çalışmanın Kapsamı

Çalışmanın birinci bölümünde göçün genel anlamından, göç ile ilgili yapılan tanımlardan, kırsal göçün günümüzde yarattığı olumsuzluklardan bahsedilerek genel bir göç çerçevesi sunulmuştur.

Çalışmanın ikinci bölümünde iç göç konusunu işleyen literatür çalışmalarına yer verilmiş ve araştırma konusu ilgili literatürlerle desteklenmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde çalışmada kullanılan materyaller (birincil ve ikincil veriler), metod kısmında ise çalışmanın veri seti genişliği ve çalışmanın amacını açıklamaya yarayan analiz yöntemlerinden olan Sınıflandırma ve Regresyon Ağacı (SRA) analizi, SWOT analizi ve SOR matrisi belirlenmiştir.

Çalışmanın dördüncü bölümünde çalışmada kullanılan Sınıflandırma ve Regresyon Ağacı (SRA) analizi, SWOT analizi ve SOR matrisi yöntemleri ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Çalışmanın beşinci bölümünde göç hakkında kavramsal çerçeveye yer verilerek ayrıntılı bir şekilde göçün tanımı, göç eğilimi, göç çeşitleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Çalışmanın altıncı bölümünde Türkiye'de iç göç durumu, iç göçün temel sebepleri ve sonuçları, Türkiye'de bölgeler arasındaki göç durumu, Konya bölgesi göç durumu, Altınekin İlçesi hakkında genel bilgi ve göç durumu hakkında bilgi verilmiştir.

Çalışmanın yedinci bölümünde araştırma bulguları ve analizler olarak belirlenmiştir. Araştırma bulguları kısmında ö elde edilen verilerin dökümü yapılmış ve ayrıntılı tablolara ve grafiklere dönüştürülerek açıklanmaya çalışılmıştır. Analiz kısmında ise çalışmanın amacını açıklamaya yarayan analiz yöntemlerinden Sınıflandırma ve Regresyon Ağacı (SRA) analizi, SWOT analizi ve SOR matrisi uygulanarak elde edilen analiz sonuçları yorumlanmıştır.

Çalışmanın sekizinci bölümünde ise sonuçlar ve öneriler kısmından oluşmaktadır. Araştırmadan elde edilen önemli sonuçlar düzenlenmiştir.

2. KAYNAK ARAŞTIRMASI

(Erkan ve Bağlı, 2005) tarafından yapılan bu çalışma 1990-2003 yılları arasında, kırsal kesimden Diyarbakır'a göç edenlerin kentlileşme sürecini ve sosyo-ekonomik durumlarını incelemeyi amaçlamaktadır. 1990-2003 yılları arasında Diyarbakır'a göç eden 200.000 kişiden 200'ü örnek olarak seçilerek, anket yöntemi kullanılmış ve bu ailelerin genel profilleri çıkarılmıştır. Diyarbakır'a göç edenlerin karşılaşmış oldukları olumsuz koşullara rağmen kadınların kentte yaşama isteği erkeklere göre daha fazladır. Çünkü şehir kadınlara kırsal alana göre daha iyi bir yaşam imkanı sağlamaktadır. Geleneksel toplumlarda evi geçindirme sorumluluğu erkeğe verildiği için sorumlulukları daha artmış, dolayısıyla erkeklerin geri dönüş isteğinin daha yüksek olduğu incelenmiştir.

(Güreşci ve Yurttaş, 2008) tarafından yapılan çalışmada Erzurum Ili Ispir Ilçesi Kırık Bucağı'nda meydana gelen göçün sebepleri ve tarıma olan etkilerinin tespit edilmiştir. Bölgedeki göçün etkilerini belirlemek için, 2005 yılında 26 köyde tabakalı örnekleme yöntemiyle 91 hane halkı ile anket yapılmıştır. Göçün nedenlerini belirlemek için, Probit yöntemi ile Sınırlı Bağımlı Değişken Regresyon modeli kullanılmıştır. Göçü önlemek amacıyla mevcut tarımsal faaliyetlerin iyileştirilerek arttırılmasıyla ilgili tedbirlerin alınması kanısına varılmıştır.

(Deniz ve Etlan, 2009) tarafından yapılan çalışmada 1990 sonrasında bölgedeki terör olayları nedeniyle terörün etkisiyle Van'a yapılan göçler sonucu insanların kentsel hayata uyum süreçleri ve karşılaştıkları problemler ele alınmıştır. Çalışmada, tarama yöntemi uygulanarak anket hazırlanmıştır. Anket, göçmenlerin çoğunlukla yaşadığı yedi mahalleden 290 kişiye uygulanmıştır. Van'daki göçmenler genellikle Hakkâri, Siirt, Bitlis ve Van'ın kendi kırsalından gelmiş ve kentin kenar mahallelerine yerleşmişlerdir. Göçün sonucunda kendi kültür ve yaşam tarzlarını da şehre taşıyan göçmenler, şehri yaptıkları gecekondularla köye dönüştürmüşlerdir. Göçmenlerin kırsal karakterlerinden uzaklaştıkları halde, tam olarak kentli de olamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

(Güreşçi, 2009) tarafından yapılan çalışmada Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde toplumsal değişimin temel nedenlerinden birisi olan kırsal göç sorunu değerlendirilmiştir. Tarım Politikasının amacı kapsamı değerlendirilerek sorunun çözümünde Tarım Politikası tedbirlerini tartışmanın ilgi odağı haline getirilmesi hedeflenmiştir. Kırsal alanların ekonomik altyapılarının büyük ölçüde tarıma dayalı

olması bu alanlardaki tarımsal uygulamaları ön plana çıkartmıştır. Bu nedenle mevcut tarımsal uygulamaların kırsal alanı kalkındırma yönünde olması gerektiği sonucuna varılmıştır.

(Arslan, 2010) tarafından yapılan çalışmada Türkiye'de kırsal alanda yaşayan bireylerin içinde bulundukları sosyo-ekonomik sorunlara yeniden dikkat çekmek amacıyla, 17 yıl ara ile yapılan iki saha araştırmasının sonuçları, karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. 17 Yıl Öncesi ve Sonrasını incelenmek amacıyla ilki Ankara/Güdül–Kavaközü Köyünde 1987–1992 yılları arasında gerçekleştirilen monografik çalışma yapılmıştır. Zamanın mekân üzerinde yarattığı değişimi de irdeleyebilmek amacıyla, 2008–2009 yılları arasında bu çalışma yeniden gerçekleştirilmiştir. Yörede, tam sayım tekniği ile yaklaşık 100 hane ile saha araştırması yapılmıştır. Elde edilen verilerden yola çıkılarak kırsal alanların sorunlarına ışık tutmak, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısını ortaya koymak hedeflenerek bu sorunların altında yatan etkenleri belirleyip, çözüm yollarını ortaya koymak gerekmektedir.

(Güreşçi, 2011a) tarafından yapılan çalışmada Türkiye'de kentten köye göçün, nedenleri ve sonuçları, köyden kente göç ile birlikte ele alınarak aralarındaki ilişki belirlenmiştir. Sonuçta kentsel bölgelerde yaşayan köy halkının tekrar köylerine geri dönmeleri veya dönmek için eğilim gösterdiklerine ulaşılmıştır. Kentsel altyapının fazla olan nüfusu taşıyamadan geri çıkarması, köylerin önemine dikkat çekmiştir. Kentsel ve kırsal bölgelerin dengeli kalkındırılmasının gerekliliği vurgulanmıştır. Aksi halde Türkiye'nin toplumsal bir kimlik bunalımının yarattığı yeni sorunların ortaya çıkacağı sonucuna varılmıştır.

(Şen, 2010) tarafından yapılan çalışmada Trabzon'dan İstanbul'a göç edenlerin İstanbul'a sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomik açıdan ne derece uyum sağladıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Türkiye'de yaşanan yoğun göç dalgasından en çok etkilenen bölge Marmara Bölgesi il ise İstanbul olmuştur. 1950'li yıllardan günümüze İstanbul'un almış olduğu göçlerle birlikte nüfusu incelendiğinde, Trabzon doğumlu olanların oranı oldukça yüksektir. Yapılan araştırma sonucunda Trabzon'dan İstanbul'a göç edenlerin İstanbul'a büyük ölçüde uyum sağladıkları tespit edilmiştir.

(Güreşçi, 2011b) tarafından yapılan çalışmada, İspir'den Kemalpaşa'ya göç edenler arasından basit tesadüfî örnekleme yöntemi kullanılarak 48 hane ile anket yapılmıştır. Birincil veriler Kemalpaşa İlçesine göç eden İspirli 48 hane reisi ile yapılan anketlerden

elde edilmiştir. Kemalpaşa'nın yoğun göç alması İspir'den göç edenler için de tercih edilen bir yerdir. Bulgulardan en önemlisi olarak İspirden Kemalpaşa'ya geçmişte yoğun bir göç olduğunu ve bu göçün ilerleyen yıllarda da devam edeceği sonucuna ulaşılmıştır.

(Çelik, 2012) tarafından yapılan araştırma, Türkiye'de iç göç yönetimi sürecinde etkin karar alma mekanizması geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu çerçevede göç veren ilin GZFT analizi faktörleri- göç önleme stratejileri ile ilişkilendirilerek, Stratejik Planlama Modeli Önerisi (GÖÇ-SPMTÜRKĠYE) geliştirilmiştir. Modelde GZFT analizinin çok ölçütlü karar verme tekniklerinden biri olan AAS yöntemi ile birlikte kullanılan GZFT-AAS yöntemi kullanılmıştır. Geliştirilen model, göç veren illerden Zonguldak iline uygulanmıştır. Zonguldak ili için yapılan bu çalışmanın referans alınarak, göç veren tüm illere uygulanması ileri araştırma planı olarak sunulmuştur. İller bazında yürütülen çalışmaların eşzamanlı olarak uygulanmasıyla iç göç sorununun çözümünde önemli bir yol alınacağı tespit edilmiştir.

(Dostlar, 2012) tarafından yapılan çalışmanın amacı, İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Gaziantep, Erzurum ve Şanlıurfa illerine 1990 yılı öncesi ve sonrasında göç etmiş eski ve yeni göçmenler ile bu illerde doğmuş yerliler arasında eğitim, sağlık ve istihdam açısından bir fark olup olmadığını araştırmaktır. Çalışmada verilerin karşılaştırılıp gözden geçirilmesi ve belli bir hipotezin oluşturulması ile tümevarımsal bir yol izlenmiştir. İnceleme sonunda çalışma iki temel düşünceyi savunmaktadır: Öncelikle, yeni göç eden gruplar, söz konusu illerde doğmuş dezavantajlı gruplarla mukayese edildiğinde sağlık, eğitim ve istihdam alanlarında dezavantajlı değillerdir. Bu dezavantajlılık açısından önemli bir öneridir, çünkü bu öneriye göre yalnızca iç göçe odaklanmak yetersiz kalmakta dezavantajlılığın temeli olarak sınıfsal farklılıkların da dikkate alınması gerekmektedir.

(Koçak ve Terzi, 2012) tarafından yapılan bu araştırma ile Türkiye'deki göç olgusuna, göçlerin ortaya çıkış nedenlerine ve sonuçlarına, göç çeşitlerine değinilmiştir. Türkiye'de göç edenlerin şehirlere uyumu, şehirlere olan olumlu-olumsuz etkileri irdelenmiştir. Sonuç olarak ülke genelinde kentler arasındaki farklılıklar azaltılırsa, ne insanlar memleketlerinde ayrılmak zorunda kalır ne de gittikleri bölgelerde farklı şekilde karşılaşmamış olurlar. Ayrıca ayrımcılığın verdiği psikolojik sorunlarla çatışma ortamı da engellenmiş olmaktadır. Bunlara yönelik çözümler üretildiği takdirde geçici göçler haricindeki göçlerin oranında azalma mümkün olabilir sonucuna varılmıştır.

(Özyakışır, 2012) tarafından yapılan çalışmada TRA2 Bölgesinden İstanbul'a gerçekleşen göçün belirleyici faktörlerini tespit etmek ve geriye göç olasılığını araştırmak amaçlanmıştır. Araştırma, 2008-2011 dönemlerinde TRA2 Bölgesi'nden İstanbul'a göç etmiş kişileri kapsamaktadır. TRA2 Bölgesi (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan) detaylı olarak incelenmiştir. Ayrıca TRA2 Bölgesi'nden İstanbul'a gerçekleşen göçün kuramsal ve ekonometrik analizi yapılmıştır. Sonuç olarak tatminkar bir geliri olan, bu gelirini çağdaş standartlarda bir sosyo-kültürel yaşam alanında güvenle harcayabilen, çocuklarına ülke genelindeki öğrencilerle rekabet edebilecek düzeyde kaliteli bir eğitim aldıran, teşhis ve tedavisinin tamamını yaptırabileceği tam donanımlı bir hastanede sağlık hizmeti alan bireylerin en önemli göç gerekçeleri ortadan kalkmış olacağı gibi geriye göç konusunda da bireylerin teşvik edilmesi sağlanmış olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

(Erçevik, 2013) tarafından yapılan çalışmada göç edenlerin sosyo – ekonomik nitelikleri ve yerleşim yerlerine göre dağılımları ile göç nedenleri arasında meydana gelen değişimler incelenerek 2000 yılında meydana gelen göç hareketlerinin profili çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu amaçla, yapılan çalışmada inceleme konusu olarak ele alınan değişkenler kontenjans tabloları şeklinde düzenlendikten sonra bu değişkenler arasındaki ilişkiler Log –Lineer Analiz yöntemiyle incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre göç etme nedeni cinsiyet bazında incelendiğinde erkeklerin çoğunluğunun iş bulma, kadınların ise hane halkı fertlerinden birine bağlı olarak göç ettikleri görülmüştür. Göç eden kişilerin göç etme nedenleri birbirinden farklı olsa da kişiler öncelikle Batı Bölgesi'nde olan yerleşim yerlerine, daha sonra Orta Anadolu Bölgesi'ndeki yerleşim yerlerine göç etmişlerdir.

(Kızılkaya, 2014) tarafından yapılan çalışmada Ardahan'dan yüksek göç alan, üç büyük şehir olan İstanbul, İzmir ve Bursa illeri incelenmiştir. Anket sonuçları faktör analizi ile üç farklı değişken altında göçün nedenleri toplanarak Ki-kare ile değişkenler arasındaki ilişki araştırılmıştır. Sonuç olarak göç edenlerin göç etmiş olmaktan memnun olduğu, göçün altında eğitim, sağlık gibi sosyal nedenlerin yattığı, göç edenlerin şehirde gelirlerini ve refah seviyelerini arttırdığı, dolayısıyla daha yüksek bir yaşam standardına kavuştukları belirlenmiştir. Ayrıca iklimin göç etmede önemli bir rolü varken, terörün Ardahan için bir göç sebebi olmadığı elde edilen sonuçlar arasındadır.

(Kocaman, 2014) tarafından yapılan araştırmada Türkiye'de göç olgusunun yoğun olarak yaşandığı illerden biri olan Ağrı'da göçmenlerin sosyo-kültürel ve ekonomik

yapıları, şehir hayatına uyum süreçleri ve karşılaştıkları sorunların belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmayı kentin, büyük çoğunluğu göç sonucu oluşmuş 6 mahallesi oluşturmaktadır. Sonuç olarak göçmenlerin kent yaşamının sosyal faaliyetlerine katılmadıkları aynı zamanda köyleriyle de bağlarını koparamadıkları ve çeşitli alışkanlıklarını şehre taşıdıkları belirlenmiştir. Ayrıca şehirde kalış sürelerinin artmasıyla birlikte yaşam tarzlarında (giyim, eğitim, kültür seviyelerinde) olumlu değişmelerin olduğu da belirlenmiştir. Ayrıca kişilerin büyük bir çoğunluğunun şehir yaşamından memnun olmadıkları ve şehre uyum sağlayamadıkları sonucuna varılmıştır.

(Önalan, 2014) tarafından yapılan çalışma Doğu Anadolu Bölgesi'nin yoğun göç verdiği İstanbul'un Pendik ilçesinde uygulanmıştır. Temel amaç Pendik ilçesine göç eden Doğu kökenli nüfusun göç gerekçeleri, sorunları, geri dönmek isteme ve istememe gerekçeleri tespit ederek uygun çözümler önerebilmektedir. Bu amaçla uygulanan 400 anketten elde edilen temel sonuçlara göre; temel göç gerekçeleri iş imkânlarının yetersizliği, eğitim ve sağlık hizmetlerinin yetersizliğidir. Pendik ilçesinde ikamet eden nüfusun yaklaşık %70'inin geri dönme istemediği %30'unun ise geri dönmek istediği belirlenmiştir. Yaklaşık %30'luk geri dönme isteğinde olanların varlığı Doğu Anadolu'da ''tersine göç'' çalışmalarının başlatılmasının yararlı olabileceğine işaret etmektedir.

(Başar, 2015) tarafından yapılan çalışmada, Türkiye'de iller bazında alınan ve verilen göçlere etkide bulunan faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Türkiye için 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 ve 2013 yılları itibariyle 81 il bazında ele alınan verilerle yatay kesit regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizleri sonucunda iş gücüne katılımın, kişi başı sanayi elektrik tüketiminin, okul sayısının, sağlık kurumu sayısının ve ceza infaz kurum sayısının iç göç üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Ele alınan çok sayıda faktörün verilen göçlerden ziyade alınan göçleri açıkladığı görülmüştür. Sonuç olarak bu durum iç göç açısından illerin çekicilik gücünün, iticilik gücünden daha baskın olduğunu göstermiştir.

(Bozdağ, 2015) tarafından yapılan çalışma, iç göç yaşamış ve yaşamamış gençlerin uyum düzeyleri, uyum sorunları ve stresle başa çıkma tarzlarının anlamlı düzeyde değişip değişmediğini araştırmak için yapılmıştır. Araştırmaya İstanbul'un yoğun göç alan beş ilçesinde (Bağcılar, Bahçelievler, Esenyurt, Gaziosmanpaşa ve Ümraniye) Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaöğretim kurumlarına devam eden 979 öğrenci (410'u iç göç yaşamış, 569'u iç göç yaşamamış) katılım sağlamıştır. Araştırma sonucunda, iç göç yaşamış gençlerin şehre uyum düzeyleri, uyum sorunları ve stresle

başa çıkma tarzlarının, göç nedenleri ve göç ettikleri bölgeye göre değişmediği araştırma sonuçlarından elde edilmiştir.

(Çatalbaş ve Yarar, 2015) tarafından yapılan çalışmada, panel veri analizi ile 2008-2012 dönemi için Türkiye'deki bölgeler arası iç göçün nedenleri saptanmıştır. Çalışma sonucunda bölgeler arası göç üzerinde; bölgenin zenginlik seviyesinin olumlu, enflasyon oranı, istihdam oranı ve terör sorununun ise olumsuz etkisi olduğuna ulaşılmıştır.

(Eryurt ve ark., 2015) tarafından yapılan çalışmada Türkiye'de kadınların iç göç durumunun farklı göç tanımlarına göre (hayat boyu, çocukluğun geçtiği yere göre, bir önceki yerleşim yerine göç, son beş yılda en az bir kez göç olarak) incelemeyi amaçlamıştır. Ayrıca Türkiye'de kadın göçünü, göç akımlarının (kırdan kente, kentten kente, kentten kıra, kırdan kıra) zaman içerisindeki değişimini analiz etmeyi amaçlamıştır. Analiz sonuçları, zaman içerisinde ve göç sırasına göre kentten kente göçün, göç akımları içerisindeki payının arttığını göstermiştir. Çalışmada evlilik en yaygın göç nedeni olarak belirlenmiştir. Göçlerin 1/3'inin nedeni eşle ve aile ile ilgili nedenlerdir. Kalan 3/1'lik göçün nedeni ise kişisel nedenler olduğu sonucuna varılmıştır.

(Yulafçı ve Sayılı, 2015) tarafından yapılan çalışmada, Samsun'da kırsal kesimden şehirlere doğru olan göçün köylerdeki tarımsal mal varlıklarına etkisi incelenmiştir. Çalışmada "*Küme (Cluster) Örnekleme Yöntemi*" kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler parametrik testlerden bağımsız örneklem t-testi, Pearson korelasyon analizinden ve non-parametrik testlerden ki-kare bağımsızlık testinden faydalanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS paket programında %5 ve %1 önem seviyesinde test edilmiştir. Araştırma sonucunda köyden göç eden hanelerin geride bıraktığı evlerin büyük bölümü yılın bazı dönemlerinde hane fertleri tarafından veya köyde kalan akrabalar tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir. Kırsal alanda tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilirliği de dikkate alınarak özellikle genç nüfusun göç hızını azaltacak tedbirlerin alınması önerilmiştir.

(Kınıklı ve Kutlar, 2016) tarafından monografik bir çalışma olan araştırmada Doyran köyü temel özellikleri ile tanıtılmıştır. Çalışmanın ana amacı, Antalya ili Konyaaltı ilçesine bağlı olan Doyran köyünün sosyal yapısını ortaya koyarak bir durum tespiti yapmaktır. Sonuç olarak kadınların hafta sonları tarhana, kurutma, salça, reçel gibi

ürünleri satabilecekleri "Yöresel Ürünler Pazarı" açılabilir, böylece hem köye canlılık getirilebilir, hem de kadınlara ek gelir sağlama imkanı oluşturulabilir.

(Yalçın ve Kara, 2016) tarafından yapılan çalışmada artan nüfus ile tarımdan sağlanan gelirin yetersiz kalması, tarım arazilerinin parçalanmasıyla tarım işletmelerinin düşük gelirli küçük işletmelere dönüşmesi, tarımsal üretimde teknolojik gelişmeler ile makine kullanımının artmasıyla iş gücüne olan talebin azalması gibi özellikle ekonomik kökenli nedenlerle köyden kente göç dikkate alınmıştır. Özellikle tarımsal üretimi etkileyecek yönde önerilerle kırsal göçü azaltacak etmenler üzerinde durulması gereklidir.

(Yazıcı, 2017a) tarafından yapılan çalışmada 2003-2013 yılları arası Bayburt'un Aydıntepe ilçesi alınmıştır. Yöntem olarak tarihsel karşılaştırmalı ve nitel araştırma yöntemlerinden katılımlı gözlem teknikleri kullanılmıştır. Bu çerçevede göç dalgası, önce ilçeden köylere, ilçeden şehir merkezine, diğer şehirler ve yurt dışına, yılları arasında tersine göç dalgası ile ilçeye, 2003-2013 yılları arasında ise yine diğer şehirlere ve yurt dışına olmuştur. Bu açıdan göçün yönü aynı değildir. Bu çalışma ile göç olgusu olarak nüfus kaybeden ve dolayısıyla köy, belde ve kent kimliği bozulan yerleşim bölgelerinin sorunlarına çözüm bulmak amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda bölgenin sosyo-ekonomik potansiyelinin olduğu, ilçenin ve kent merkezinin tarım, sanayi ve turizm potansiyeli iyi bir planlama ve çalışma ile hayata geçirilirse bölge halkıının doğdukları yerde ikametleri mümkün olacaktır. Ayrıca bu durum aşırı şekilde göç alan kentlerin gittikçe büyüyen sorunlarını azaltacak ve dengeli bir büyüme ve kalkınma anlayışı gerçekleşmiş olacağı sonucu elde edilmiştir.

Buraya kadar olan kırsal göçle ilgili yapılmış çalışmalar; köyden göç etmiş ailelerin kentteki durumlarının ve göçün şehir üzerindeki etkilerinin incelenmesi üzerinde yoğunlaşmıştır. Oysaki son yıllarda, kırsal alanların doğal yapısının cazibe alanları olması, tarım arazilerinin miras yoluyla paylaşılması, kentsel yaşamın zorlukları gibi faktörlerin etkisiyle kentten köye göç eğilimi başlamıştır ve bu konuda çalışmalara rastlanmamıştır. Bu çalışmada ise; araştırma alanında kentten mevsimlik göç edip köyde oturan ailelerin göçle ilgili düşünceleri, köyü tercih nedenleri, kenti terk etme nedenleri ve bu göçün tarımsal yapıya etkileri incelenmiştir. Böylece mevsimlik göçün tarım sektörü üzerindeki etkisinin ortaya konulması hedeflenmektedir. Buraya kadar detaylı olarak yer verilen seçilmiş yerli iç göç literatürü, Tablo 1'de temel göstergeler ışığında kısaca özetlenmiştir.

Tablo 1. İç Göç Çalışmalarına Yönelik Seçilmiş Yerli Literatür

YAZAR(LAR)	DÖNEM	BÖLGE	AMAÇ VE VERİLER	DEĞİŞKENLER	YÖNTEM VE ANALİZ	SONUÇ
(Erkan ve Bağlı, 2005)	1990/2003	Güneydoğu Anadolu Bölgesi/ Diyarbakır	Diyarbakır'a göç eden 200.000 kişiden 200 kişi ile kullanılarak bu ailelerin genel profilleri çıkarılmıştır.	Yaş, Cinsiyet, Göç Nedeni, Göç Etme Yılı	Saha Araştırması (Anket) Regresyon Analizi	Evi geçindirme rolü erkeğe verildiği için erkeklerde geri dönüş isteği daha yüksek gözlenmiştir.
(Güreşci ve Yurttaş, 2008)	2005	Doğu Anadolu Bölgesi/ Erzurum	Erzurum İli İspir İlçesi Kırık Bucağı'nda göçün nedenleri ve tarıma olan etkilerinin tespit edilmesi amacıyla 26 köyde 91 hane halkıyla anket yapılmıştır.	Gelir, Yaş, Cinsiyet, Eğitim, Meslek, Sosyal Güvence, Sağlık, Hane Genişliği, Akrabalık İlişkileri, Arazi Miktarı	Tabakalı Örnekleme Yöntemi, Probit Yöntemi, Sınırlı Bağımlı Değişken Regresyon Modeli	Göçü önlemek için, mevcut ve alternatif tarımsal faaliyetlerin iyileştirilerek arttırılması ile ilgili tedbirlerin alınması gerekmektedir.
(Deniz ve Etlan, 2009)	1990	Doğu Anadolu Bölgesi/İller Arası/ Hakkari, Siirt, Bitlis, Van	1990 sonrası Van'a yapılan göçler sonucu kentsel hayata uyumu ve karşılaştıkları sorunları tespit etmek amacıyla 7 mahalleden 290 kişiyle anket yapılmıştır.	Yaş, Cinsiyet, Eğitim, Meslek, Sosyal Güvence, Aylık Gelir, Beslenme Durumu	Saha Araştırması (Anket) SPSS Programı	Göçmenlerin kendileri kırsal karakterlerinden uzaklaşırken, tam olarak kentli de olamamaktadırlar.
(Güreşçi, 2009)	-	Türkiye Geneli	Türkiye gibi gelişmekte olan bir ülkede kırsal göç sorunu ile Tarım Politikası arasındaki ilişki incelenmiştir.	-	Göç sorununun çözümüne yönelik Tarım Politikası üzerinde durulmuştur.	Mevcut tarımsal uygulamaların kırsal alanı kalkındırma yönünde olması gerekmektedir.
Arslan (2010)	(1987-1992) / (2008-2009)	Ankara / Güdül /Kavaközü Köyü	Kavaközü Köyünde 17 yıl ara ile gerçekleştirilen iki saha araştırmasının bulguları, karşılaştırmalı yaklaşımla ele alınarak 100 haneyle anket yapılmıştır.	Yaş, Cinsiyet, Eğitim, Meslek, Gelir, Medeni Durum, Sosyal Güvence, Nüfus,	SPSS Programı	Türk köyünün ve köylüsünün sorunlarının altında yatan etkenleri belirleyip, çözüm yollarını ortaya koyma görevi sosyologlara düşmektedir.

				Geçim Kaynağı		
(Güreşçi, 2011a)	-	-	Türkiye'de kentten köye göçün, nedenleri ve sonuçları değerlendirilmiştir.	-	Neden- Sonuç İlişkisi	Kentsel ve kırsal bölgelerin dengeli kalkındırılmasının gerekmektedir.
(Şen, 2010)	2000	Türkiye Bölgelerarası Trabzon / İstanbul	Trabzon'dan İstanbul'a göç edenlerin ne derece uyum sağladıkları tespit edilmeye çalışılmıştır.	Cinsiyet, Medeni Durum, Doğum Yeri, Eğitim, Yaş, Göç Nedeni, Aylık Gelir, Konut Mülkiyeti, Mal Varlığı, Göç Etme Amacı, Memleketle İlişki,	Regresyon Analizi	Trabzon'dan İstanbul'a göç edenlerin İstanbul'a büyük ölçüde uyum sağladıkları tespit edilmiştir.
(Güreşçi, 2011b)	2010	Erzurum / İspir / Kemalpaşa	İspir'den Kemalpaşa'ya göç edenler arasından 48 hane halkıyla göç konusunda anket yapılmıştır.	Göçmenler Nüfus, Eğitim, Yaş, Göç Edilen Yer	Basit Tesadüfi Örnekleme Yöntemi Saha Araştırması (Anket)	Türkiye'nin kalkınma sorunu olan bölgelerinin, göç sonucu sürekli olarak nüfuslarının azaldığı bununda yeni kalkınma problemleri yaratacağı ön plana çıkmaktadır.
(Çelik, 2012)	-	Zonguldak	Göç veren ilin GZFT analizi faktörleri- göç önleme stratejileri ile ilişkilendirilerek, Stratejik Planlama Modeli Önerisi geliştirilmiştir.	Net Göç Hızı	GZFT-AAS Yöntemi	İller bazında yürütülen çalışmaların eş zamanlı bir şekilde uygulanması iç göç sorununa çözüm olacaktır.
(Dostlar, 2012)	1990	İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Gaziantep, Erzurum, Şanlıurfa	Söz konusu göç etmiş eski ve yeni göçmenler ile bu illerde doğmuş yerliler arasında eğitim, sağlık ve istihdam açısından bir fark olup olmadığını araştırmaktadır.	-	-	İç göçe odaklanmak yetersiz kalmakta, dezavantajlılığın temeli olarak sınıfsal farklılıkların da dikkate alınması gerekmektedir.
			Türkiye'deki göç olgusu,		Mevcut Durum Analizi	Ülke genelinde kentler arasındaki uçurum azaltılırsa ne insanlar

(Koçak ve Terzi, 2012)	-	Türkiye Geneli	ortaya çıkış nedenleri ve sonuçları, göç çeşitleri, göç edenlerin kentlere uyumu ve olumlu olumsuz etkileri incelenmiştir.	-		memleketlerinden ayrılmak zorunda kalır ne de gittikleri yerlerde sorunlarla karşılaşmış olurlar.
(Özyakışır, 2012)	2008/2011	TRA2 Bölgesi (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan) / İstanbul	TRA2 Bölgesinden İstanbul'a gerçekleşen göçün belirleyici faktörlerini tespit etmek ve geriye göç olasılığını araştırmaktır.	Geriye göç etme, Geriye göç etmeme, Yaş, Eğitim Düzeyi, Gelir Düzeyi Konut Mülkiyeti, Göç Öncesi ve Sonrası Memnuniyet Göç Yılı	Lojistik Regresyon Analizi, Frekans Analizi, Çapraz Tablolar, Logit Model	Tatminkar bir geliri olan, bu gelirini çağdaş standartlarda güvenle harcayabilen, çocuklarına kaliteli bir eğitim aldıran, teşhis ve tedavisini yaptırabilecek sağlık hizmeti alan bireylerin en önemli göç gerekçeleri ortadan kalkacaktır.
(Erçevik, 2013)	2000	Türkiye Geneli	2000 yılında Türkiye'de meydana gelen göç hareketlerinin profili çıkarılmaya çalışılmıştır.	Bölge, Cinsiyet, Eğitim Durumu, Ekonomik Faaliyet Koluna göre Durum, İşteki Durum, Yapılan İşe göre Durum, İşgücü Durumu, Göç Etme Nedeni	Log– Lineer Analiz Yöntemi	Göç eden kişilerin göç etme nedenleri birbirinden farklı olsa da kişiler öncelikle Batı Bölgesi'ndeki yerleşim yerlerine, daha sonra Orta Anadolu Bölgesi'ndeki yerleşim yerlerine göç etmektedir.
(Kızılkaya, 2014)	2014	Ardahan / İstanbul, İzmir, Bursa	Ardahan'dan çok fazla göç alan, üç büyük şehirde İstanbul, İzmir ve Bursa'da yapılan toplam 278 anket analiz edilmiştir.	Cinsiyet, Yaş, Eğitim, Medeni Hali, Çalışma Durumu, Gelir,	Faktör Analizi, Ki-Kare Analizi	Göç edenlerin memnun olduğu, göçün altında eğitim, sağlık gibi sosyal nedenlerin yattığı, göç edenlerin gelirlerini ve refah seviyelerini arttırdığı, dolayısıyla daha yüksek bir yaşam standardına kavuştukları belirlenmiştir.
(Kocaman, 2014)	2014	Ağrı	Ağrı'da göçmenlerin sosyo-kültürel ve ekonomik yapıları, kentsel hayata uyum süreçleri ve bu süreçte karşılaştıkları sorunlar tespit edilmiştir.	Cinsiyet, Doğum Yeri, Yaş, Eğitim, Meslek, Gelir Düzeyi, İkametgah, Göç Nedeni ve süresi,	Tanımlayıcı İstatistikler	Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun kent yaşamından memnun olmadıkları ve kente uyum sağlayamadıkları denilebilir.

(Önalan, 2014)	2013	Doğu Anadolu Bölgesi / İstanbul Pendik	Pendik ilçesine göç eden Doğu kökenli nüfusun göç nedenleri, sorunları, geri dönmek isteme ve istememe gerekçeleri tespit ederek uygun çözümler önerebilmektedir.	Yaş, Cinsiyet, Eğitim, Gelir, Meslek, Sosyal Güvence,	Sayı ve Yüzde Grafikleri	%30'luk geri dönme isteğinde olanların varlığı Doğu Anadolu'da ''tersine göç'' çalışmalarının başlatılmasının yararlı olacağına işaret etmektedir.
(Başar, 2015)	2008/2013	Türkiye Geneli / İller Arası	Türkiye'de iller bazında alınan ve verilen göçlere etkide bulunan faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.	Eğitim, Sağlık, Demografik, Alınan ve Verilen Göçler	Yatay Kesit Regresyon Analizi, Çoklu Regresyon Analizi, EKK	İç göç açısından illerin çekicilik gücünün, iticilik gücünden daha baskın olduğunu göstermiştir.
(Bozdağ, 2015)	2013/2014	İstanbul / Bağcılar, Bahçelievler, Esenyurt, Ümraniye, Gaziosmanpaşa	İç göç yaşamış ve yaşamamış gençlerin, uyum düzeyleri, uyum sorunları ve stresle başa çıkma tarzlarının anlamlı düzeyde değişip değişmediğini incelemesi amaçlanmıştır.	Uyum Sorunları, Stresle Başa Çıkma Tarzı, İç Göç Deneyimleri	Amaçsal Örnekleme Tekniği, T-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi, Kruskal Wallis Testi,	İç göç yaşamış gençlerin uyum düzeyleri, uyum sorunları ve stresle başa çıkma tarzlarının, göç nedenleri ve nereden göç ettiklerine göre değişmediği tespit edilmiştir.
(Çatalbaş ve Yarar, 2015)	2008/2012	Türkiye Bölgelerarası / TR1-TR2-TR3-TR4-TR5-TR6-TR7-TR8-TR9-TRA-TRB-TRC	Türkiye'deki bölgeler arası iç göçün nedenlerini saptanmıştır.	Enflasyon Oranı, İstihdam Oranı, İşsizlik Oranı, Zenginlik Durumu, Beşeri Sermaye, Terör Sorunu, ADNKS, Net Göç Hızı, TÜFE	Panel Veri Analizi, Klasik Model, Sabit Etkiler Modeli, Tesadüfi Etkiler Modeli,	Bölgeler arası göç üzerinde; bölgenin zenginlik düzeyinin olumlu, enflasyon oranı, istihdam oranı ve terör sorununun ise olumsuz etkisi olduğu tespit edilmiştir.
(Eryurt ve ark., 2015)	2008/2013	Türkiye Geneli	Türkiye'de kadın göçünü ve göç akımlarının zaman içerisindeki değişimini analiz etmeyi amaçlamıştır.	Birinci Göçe Geçiş, İkinci Göçe Geçiş,	Sağkalım Analizi Yöntemi, Parçalı Sabit Orantılı Risk Regresyon Modeli,	Zaman içerisinde ve göç sırasına göre kentten kente göçün, göç akımları içerisindeki payı artmıştır. Evlilik ise en yaygın göç nedeni olmuştur.
		Samsun/Sahil	Samsun'da kırsal kesimden	İç Kesim, Sahil Kesim,	Küme (Cluster)	Köyden göç eden hanelerin bıraktığı

(Yulafçı ve Sayılı, 2015)	2012/2014	Kesim (Terme, Çarşamba, Bafra Ondokuzmayıs İlçeleri)/ İç Kesim (Kavak, Ladik, Asarcık Vezirköprü İlçeleri)	kente olan göçün köylerdeki tarımsal mal varlıklarına etkisi incelenmiştir.	Göç Edenler, Köyde Oturanlar, Mal Varlığı, Eğitim Düzeyi	Örnekleme Yöntemi, Bağımsız Örneklem t-testi, Pearson Korelasyon Analizi, Ki-kare Bağımsızlık Testi, Mann-Whitney U Testi, Spearman Korelasyon Analizi	evler, yılın belli zamanlarında hane fertleri tarafından veya köyde kalan akrabalar tarafından kullanılarak tarımsal faaliyetlerin sürdürüldüğü tespit edilmiştir.
(Kınıklı ve Kutlar, 2016)	2015	Antalya/Konyaaltı İlçesi/Doyran Köyü	Doyran köyünün sosyal yapısını ortaya koyarak bir durum tespiti yapılmıştır.	Arazi Varlığı, Yaş,	Gayeli Örnekleme Yöntemi	Kadınların hafta sonları tarhana, kurutma, salça, reçel gibi ürünleri satabilecekleri "Yöresel Ürünler Pazarı" açılabilir, böylece hem köye canlılık getirilebilir, hem de kadınlara ek gelir sağlama imkanı oluşturulabilir.
(Yalçın ve Kara, 2016)	2015	Şanlıurfa	Artan nüfus ile tarımdan sağlanan gelirin yetersiz kalması, tarım arazilerinin çeşitli nedenlerle parçalanması gibi nedenlerle köyden kente göç dikkate alınmıştır.	Nüfus Verileri	Mevcut Durum Analizi	Özellikle tarımsal üretimi etkileyecek yönde önerilerle kırsal göçü azaltacak etmenler üzerinde durulması gereklidir.
(Yazıcı, 2017a)	2003 / 2013	Bayburt/ Aydıntepe İlçesi	Göç olgusu olarak nüfus kaybeden köy, belde ve kent kimliği yara alan yerleşim yerlerinin sorunlarına ışık tutulmak amaçlanmıştır.	2003-2013 yılları arası nüfus ve göç verileri	Tarihsel Karşılaştırmalı Yöntem, Katılımlı Gözlem Teknikleri	İlçenin ve kent merkezinin tarım, sanayi ve turizm potansiyeli ile iyi bir planlama ve çalışma ile bölge sakinlerinin doğdukları yerde ikametleri söz konusu olacaktır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Araştırmanın ana materyalini; örneğe çıkılan hane halklarından elde edilen birincil veriler oluşturmaktadır. Çalışmada mevsimlik göçe tabi olan hane halkları dikkate alınmış ve bu sebeple gayeli olarak Konya İli Altınekin İlçesi araştırma alanı olarak belirlenmiştir. Birincil veriler anket yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Hane halklarına uygulanacak anket formlarının hazırlanmasında çeşitli araştırmalarda kullanılan anket formlarından yararlanılmıştır. İncelenen literatürlerde yaygın olarak Likertli soru ölçekleri kullanıldığı görülmüştür. Bu çalışmada da örneklerin düşüncelerine ulaşabilmek ve araştırmaya katkısı olması açısından 5'li Likert soru ölçeğinden yararlanılmıştır. Anket uygulaması, 2019 yılında örneklerle yüz yüze görüşülerek bizzat araştırıcı tarafından yapılmıştır. Çalışmanın ikincil verileri, çeşitli kişi, kurum ve kuruluşların yapmış oldukları konuyla ilgili inceleme, araştırma ve istatistiklerden derlenmiştir. Ayrıca Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Tarım ve Orman Bakanlığı (TOB) olmak üzere çeşitli ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların istatistikleri ve yayınları incelenmiştir.

3.2. Yöntem

3.2.1. Örnek Hacminin Belirlenmesinde Uygulanan Yöntem

Anket yapılacak bireylerin belirlenmesinde nüfus kriteri dikkate alınarak Konya Valiliği kayıtlarından yararlanılmıştır. Bu kayıtlara göre 2017 yılında Konya ili Altınekin İlçesi nüfusu 14.141, KOP Altınekin İlçesi Raporuna göre Altınekin İlçesine kayıtlı nüfus ise 37.565 olarak elde edilmiştir. Bu verilere göre, ilçeye kayıtlı nüfusun tamamının ilçede yaşamadığı görülmekte olup, bu nüfusun bir kısmının mevsimlik olarak Altınekin'de yaşadığı bilinmektedir.

Çalışmada örneklerin "kentten-köye mevsimlik göç eden haneler olması" kriteri dikkate alınmıştır. Örneğe ulaşabilme kolaylığı açısından basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmış ve anket formları doldurulmuştur. Anket formlarında, örneklerin sosyo-ekonomik özellikleri ve geriye göçü etkileyebilecek özellikleri ile ilgili bilgiler toplanmıştır. Kümelendirilmemiş basit tesadüfi örnekleme yöntemine göre örnek hacmi aşağıdaki formüle göre hesaplanmıştır (Oğuz ve Karakayacı, 2017).

$$n = \frac{N * (p * q)}{(N-1) * D^2 + p * q}$$

n= örnek hacmi
N= popülasyondaki birim katsayısı
p= incelenen birimin popülasyondaki oranı
q= 1-p

$$D^2 = \frac{d}{t}$$

d= kabul edilebilir hata payı
t= çalışmak istenilen güven aralığına ait tablo değeri

Konya İli Altınekin İlçesi nüfus sayısı araştırmanın populasyonunu oluşturmaktadır. Örnekleme yöntemine göre p incelenen birimin olma olasılığını ifade etmekte olup, araştırmada şehirden köye göç etme olasılığı olarak tanımlanmıştır. Altınekin ilçesinde yaşayan nüfusun (14.141), ilçeye kayıtlı nüfusa (37.565) oranı % 38 olup, geriye kalan % 62'si ilçede yaşamadığı halde göç etme eğiliminde olabilecek nüfus olarak varsayılmıştır. Bu durumda, N değeri Altınekin İlçesinin nüfusunu (37,565), p değeri (0,62), q değeri (0,38) ifade etmektedir. Bu popülasyon da örneklerin köylerine mevsimlik olarak gitmeleri ve tarım ile uğraşmaları göz önüne alınarak %90 güven sınırı ve %10 hata ile örnek hacmi belirlenmiştir. Sonuç olarak 64 kişi ile anket yapılmasının gerekliliği tespit edilmiştir.

3.2.2. Veri Analizi Aşamasında Kullanılan Nicel Yöntem

Yapılan anketlerdeki veriler önce bilgisayara aktarılarak veri tabanı oluşturulmuştur. Çalışmanın esas amacını oluşturan kentten köye mevsimlik göçü etkileyen faktörlerin tespiti aşamasında anket yöntemiyle elde edilen kantitatif verilerden yararlanılmıştır. Kentten köye mevsimlik göçü etkileyen faktörler aşağıdaki şekilde belirlenmiş olup, saha araştırması aşaması sonucunda gerekli görülen faktörler eklenmiştir.

Tablo 2. Kentten Köye Göçü Etkileyen Faktörler

Yaş	Şehirde Yaptıkları İş
Eğitim Düzeyi	Göç Yılı
Gelir Düzeyi	Göç Edilen Yer (İl, İlçe)
Çocuk Sayısı	Yaşadığı Şehre Uyum Sağlayamama
Ailede Çalışan Sayısı	Memlekette Akrabalarının Olması
Sosyal Güvence Durumu	Memleket Hasreti
Konut Mülkiyeti	Göç Öncesi ve Sonrası Memnuniyet
Tarım Arazisi Sahipliliği	Öğrenci Sayısı

Çalışmada bu faktörlerin etki derecelerini ölçmek amacıyla SPSS paket programı kullanılarak toplanan verilerin özelliklerine göre nonparametrik analizlerden uygun olan Sınıflandırma Ağacı (SRA) analizi kullanılmış ve söz konusu analizin açıklanmasında kentten-köye mevsimlik göç eden örneklerden elde edilen veriler kullanılmıştır. Analiz için ise uygun değişken seti oluşturulmuştur.

Çalışmada kullanılan bir diğer analiz türü ise kentten- köye mevsimlik göçün tarım sektörü üzerine etkilerini belirlemek için uygulanan SWOT analizidir ve analiz çıktılarını kullanarak stratejik opsiyonlar geliştirme süreci olan SOR matrisi yapılmıştır.

SWOT analizi ile hedeflenen, güçlü özelliklerden yararlanmayı sağlayacak, zayıf yönlerin etkisini azaltacak, çevredeki gelişmelerden doğan fırsatları değerlendirip, içsel ve dışsal tehditleri bertaraf edecek stratejiler geliştirmektir.

Tablo 3. SWOT Analizi

İÇSEL FAKTÖRLER / DIŞSAL FAKTÖRLER	**Güçlü Yönler (Strengths) (S)**	**Zayıf Yönler (Weaknesses) (W)**
Fırsatlar (Opportunities) (O)	**SO Stratejiler** Fırsatların avantajlarından yararlanıp güçlü yönleri kullanarak strateji oluşturma	**WO Stratejiler** Fırsatların avantajlarından yararlanıp zayıf yönlerin üstesinden gelerek strateji oluşturma
Tehditler (Threats) (T)	**ST Stratejiler** Tehditlerden sakınıp güçlü yönleri kullanarak strateji oluşturma	**WT Stratejiler** Tehditlerden sakınıp zayıf yönleri minimize ederek strateji oluşturma

Kaynak: (Oğuz ve Karakayacı, 2017)

Tablo 4. SOR Analizi Matrisi

		Fırsatlar (O)							Tehditler (T)					
		O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	T1	T2	T3	T4	T5	T6
Güçlü Yönler (S)	S1													
	S2													
	S3													
	S4													
	S5													
	S6													
	S7													
	S8													
	S9													
	S10													
Zayıf Yönler (W)	W1													
	W2													
	W3													
	W4													
	W5													
	W6													
Toplam														

Kaynak: (Oğuz ve Karakayacı, 2017)

SOR Matrisinin değerlendirmesinde aşağıdaki sorular dikkate alınmıştır;

- **G-F:** Bu fırsattan en iyi şekilde yararlanabilmek için bu güçlü yön ne ölçüde kullanılabilir?
- **G-T:** Bu tehditle mücadele edebilmek için bu güçlü yön ne ölçüde kullanılabilir?
- **Z-F:** Bu fırsattan yararlanabilmek için bu zayıf yönü ne ölçüde engellemeliyiz?
- **Z-T:** Bu zayıf yön, bu tehdidi ne ölçüde tehdit edicidir?

Konu uzmanlarının bir araya geldiği bir grup toplantısında, uzmanlara verilen SOR matrisinde her bir kutuya maksimum 3 puan olmak üzere (3-çok önemli, 2-önemli, 1-biraz önemli, 0-önemsiz) puanlama yapılır. Oluşturulan sonuç matrisinde en yüksek puana göre, güçlü ve zayıf yönler dikkate alınarak en önemli fırsatlar ve tehditler ile strateji oluşturulmuştur.

4. GÖÇ HAKKINDA KAVRAMSAL ÇERÇEVE

4.1. Göçün Tanımı

Göç, Uluslararası Göç Örgütü (İOM) (İOM, 2009) tarafından şöyle tanımlanmıştır: "Uluslararası bir sınırı geçerek veya devlet içerisinde yer değiştirmektir. Süresi, yapısı, nedeni ne olursa olsun insanların yer değiştirdiği nüfus hareketleridir. Buna mülteciler, yerinden edilmiş kişiler, yerinden çıkarılmış kişiler ve ekonomik göçmenler dâhildir" (Fidan ve Şahin, 2013).

İnsanlık var olduğu günden itibaren ekonomik, sosyal, kültürel, siyasi, doğal afet vb. nedenlerden ötürü sürekli yer değiştirme ihtiyacı hissetmiştir. Bu yer değiştirme, aynı ülke ve/veya aynı bölge içinde olduğu gibi kıtalar arasında da gerçekleşmektedir. Ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret anlamlarına gelen göç olgusu (TDK, 2018); bahsi geçen nedenlerden dolayı bir yerden başka bir yere yapılan ve kısa, orta veya uzun vadeli geriye dönüş veya sürekli yerleşim hedefi güden coğrafik, toplumsal ve kültürel bir yer değiştirme hareketi olarak tanımlanabilir (Yalçın, 2004).

Göç dinamik bir süreç olup, belli bir bölgede yaşayan insan grubunun, birçok nedenden dolayı, yaşadığı yerden kalkıp başka bir yere yerleşmek üzere veya belirli bir süreliğine gitmesidir (Polat, 2007). (Akkayan, 1979), göçü şu şekilde tanımlamıştır: "İnsanların veya insan topluluklarının, bundan sonraki yaşayacağı hayatının kalan kısmının tamamını veya bir kısmını yaşamak üzere bulunduğu coğrafi yerleşim biriminden (köy, kasaba, kent gibi) başka bir coğrafi bölgeye yerleşerek yaptıkları bir yer değiştirme olayıdır." Genelde yapılan göçler incelendiğinde göçlerin köy kasaba gibi kırsal kesim olarak tabir edilen bölgelerden daha gelişmiş ve refah düzeyi yüksek olan ve coğrafi bölgelere doğru göç akımının gerçekleştiği görülmektedir.

(Güreşçi, 2009) kırsal alandan kentsel alana göç sonucunda tüm dünyada yerleşim birimlerinin genellikle özelliklerinin değiştiğini vurgulamıştır. Kırsal göç modern kentlerin oluşmasına, kentsel nüfus oranının artmasına ve dünyanın büyük bir sosyo-ekonomik değişimine neden olduğunu belirtmektedir. Bu yüzden göç kavramı ülkemizde ve dünyada son yıllarda hayli göze çarpan bir konu olmaktadır.

Bir başka tanımda göç, "Belirli bir toplum içindeki kişi veya kişilerin ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel nedenlerden dolayı bir yerden başka bir yere gitmeleri" şeklinde tanımlanmaktadır (Ozankaya, 1971). Göç olayının başlıca ana faktörü insanların geçimlerini sağlamak için bulundukları yerlerden (köy, kasaba vs.) daha uygun yerlere (sanayi olarak

gelişmiş şehirlere) giderek burada iş bulmak, çeşitli imkânlarından faydalanmak ve oralara yerleşmektir (Atalay, 1994).

Yukarıda yapılan göç ile ilgili tanımlardan şu sonuçlar çıkarılabilir: Göç, kişinin veya bir topluluğun yapmış olduğu mekân değişikliği anlamına gelmektedir. Göç yakın bir coğrafi yere yapılabileceği gibi uzak bir bölgeye de yapılabilmektedir. Buna ek olarak geçici bir süreliğine olabileceği gibi hiç geri dönmemek üzere de olabilmektedir. Ayrıca kişilerin kendi isteği ile yapılabildiği gibi istekleri dışında başka faktörlere bağlı olarak da gerçekleşebilmektedir.

Şehirlerin hızla gelişmesi ve yeni iş olanaklarına istihdam sağlaması çok sayıda insanın köylerden bu bölgelere yoğun bir nüfus akımı olmasına sebebiyet vermiştir. Bu durumun altında başta geçim sıkıntısı yatmakla birlikte köylerdeki eğitim imkanlarının kıtlığı, sağlık hizmetlerinin noksanlığı veya ulaşılabilir olmayışı, köylerin alt yapı hizmetlerinin tamamlanmamış olması, tarımda sermaye devir hızının düşük olması gibi birçok neden vardır. Ortak sebep ise 'insanların köylerdeki emeklerinin karşılığını toprağın devir hızının düşük olması nedeniyle hemen alamaması ve aksine şehirlerde alabilmesine imkan veren iş olanaklarının olması' göçün temel sebeplerinden biridir. Şehirlerin mevcut imkanlarının ise bunu karşılayabilecek durumda olması şehirleri çekici kılan bir başka özelliktir. Bundan dolayı insanlar köylerden şehirlere yerleşmeye başlamış buralardaki yaşam koşullarına ayak uydurup kendilerini de şehrin bir parçası olarak kamufle etmeye çalışmışlardır. Daha sonra göç eden insanların konut ihtiyacını karşılamak için yeni yerleşim alanlarının açılmasına olanak sağlayarak şehirlerin daha da büyüyüp nüfusun artmasıyla "mega kent- metropol şehir" niteliğini kazanmasına yardımcı olmuştur. Eğitim, sağlık ve alt yapı hizmetlerinin köylere oranla ulaşılabilir olması ise kırsal kesimdeki insanları "şehirleşmeye" iten bir güç olmuştur.

Teknolojinin gelişmesi ve günlük hayatımıza girmesi ile daha da hızlanan küreselleşme süreci, dünyanın farklı ülkelerinde ve bölgelerindeki insan topluluklarını, kültürlerini, ekonomilerini ve diğer yapılarını birbirine bağlaması ile göç olgusuna farklı bir nitelik kazanmıştır. Ancak, insanlığın her döneminde görülen bu yer değiştirme hareketi, farklı nitelikler kazansa da genellikle insanların ihtiyaçlarını karşılamak için kaynak arayışı veya yaşam koşullarını değiştirmesi şeklinde olmuştur. Göç, geniş bir anlam yüklenerek ifade edilirse, daha iyi yaşam beklentisi nedeniyle bireyler ya da toplulukların yaşadıkları ortamları bırakıp geçici veya sürekli olarak yeni yerleşim yerlerine gitmeye karar verme eylemidir. Toplumsal bir olgu olan göçün, ülkenin

ekonomik, sosyal ve kültürel yapısı üzerinde çok yönlü ve derinlemesine etkisi olmaktadır (Anonim, 2014a).

Göçle meydana gelen bu nüfus artışı, şehirlerin hizmet sağlayabileceğinden fazla kişi barındırması sebebiyle birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. Bir süreden sonra şehirler artık o çekici özelliğini kaybederek insanlara baskı kurmaya ve bunaltmaya başlamıştır. Belli bir konuma ve maddi birikime ulaşan insanlarda artık şehirde yaşamak bir lüks olma özelliğinden çıkıp normalleşme sürecine girmiştir. Özellikle köyle bir bağlantısı olan insanlarda bu durum söz konusudur. Bu gruptaki insanlar köyden bir takım sebeplerle şehirlere göç edip belli bir birikim yapana kadar şehirlere ayak uydurmaya çalışmaktadır. Daha sonra şehrin çekiciliği etkisini kaybederek yerini çekilmez bir hal almaya bırakmaktadır. Dolayısıyla insanlar son yıllarda şehrin baskısından ve gürültüsünden uzak yerleri tercih etmeye başlamışlardır. Bu durum özellikle 50 yaş ve üstü insanlar için söz konusu olmaktadır.

Bireyler, göç kararını verirken tıpkı fayda-maliyet analizinde olduğu gibi değerlendirme yapmaktadırlar. İtici faktörler olarak tanımlanan, bulundukları yerin olumsuz özellikleri ile çekici faktörler olarak nitelendirilen, gideceği yerin olumlu özellikleri karşılaştırılmaktadır. Göç ile beklenen fayda, bulunduğu yerde kalmanın getireceği maliyetinin üzerinde ise birey göç kararını vermektedir (Pazarlıoğlu, 2007).

Göç olayı yer değiştirme eylemi ile sınırlı değildir. Yani, birey veya toplulukların mekân değişikliği ile göç kavram olarak gerçekleşmekte ise de, göçün sebep olduğu sosyal ve ekonomik sonuçlar göz ardı edilmemelidir. Birey ya da topluluklar nüfus problemleri, ekonomik problemler, çevre şartlarındaki bozulmalar, siyasi problemler ve savaşlar gibi nedenler ile göç etmektedirler. Ancak göç, yeni yerleşim birimlerinde nüfus, istihdam, yaşam kalitesi ve kentleşme gibi dört ana başlıkta sorunlara neden olmaktadır. Ekonomik, siyasi, kültürel faktörlere bağlı olarak gelişen göç hareketi, yine aynı yönlerde toplumu etkileyen ve sonuçlara sahip olan bir olgudur (Anonim, 2014a).

Göç olgusu; sosyolojiden coğrafyaya, tarihten ekonomiye kadar pek çok bilim dalının ilgi alanına girdiği için her bilim dalı göçe yönelik kendi penceresinden bir tanımlama geliştirmiştir. Kavrama ilişkin kesin bir tanımda uzlaşma sağlanamadığı için hem dar hem de geniş anlamlarıyla göçe ilişkin zengin bir literatür oluşmuştur. Bu yüzden aşağıda birbirinden farklı pek çok tanımlamaya yer verilerek göçle ilgili geniş bir perspektif sunulmaya çalışılmıştır (Özyakışır, 2012).

Bu kapsamda **göç** (Özyakışır, 2012):

- Ekonomik, toplumsal ve siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhacerettir.
- İnsanların bir yerden başka bir yere taşınması veya yer değiştirmesidir.
- Bireylerin veya grupların sembolik, coğrafi veya siyasi sınırların ötesine, yeni yaşam alanlarına ve topluluklara doğru olan hareketlerinin ifadesidir.
- Bir yerleşim biriminden, gruptan veya belli bir siyasal sınırı olan toprak parçasından başka bir birime doğru, kısmen sürekli, birey veya kitle hareketidir.
- İnsanların bir yerden başka bir yere olan hareketidir. Yani *Homo sapiens* var olduğu sürece, onun üyelerinin çatışmalardan ve afetlerden korunmak için veya yiyecek aramak için gerçekleştirdikleri eylemdir.
- Bir ülke veya toplumdaki ekonomi-politik, sosyo-kültürel, iç ve dış istikrar ile bağlantılı olarak yaşanan dinamik bir süreçtir.
- Daha iyi yaşam beklentisi nedeniyle bireyler ya da toplulukların yaşadıkları ortamları bırakıp, geçici veya sürekli olarak yeni yerleşim yerlerine gitmeye karar verme eylemidir.
- Nüfusun belirli bir coğrafya üzerinde yer değiştirmesidir.
- Nüfusun, kalıcı veya yarı kalıcı olarak yer değiştirmesidir.
- Genellikle idari sınırlar üzerinde gerçekleşen ve ikametin kalıcı veya geçici olarak değiştirildiği bir eylemdir.

Göç olgusu; sosyal, ekonomik, kültürel, siyasi ve diğer birçok yönüyle ele alınabilen çok boyutlu bir olgu olma özelliği taşımakla birlikte, yukarıdaki tanımlamalardan da görüldüğü üzere göçün üç önemli özelliğine vurgu yapılmaktadır: Birincisi ***mekan*** özelliği, ikincisi ***zaman*** özelliği ve üçüncüsü ise göçün ***neden*** yapıldığı, yani göç edilmesindeki amacın ne olduğuna dikkat çekilmektedir (Özyakışır, 2012).

4.2. Göç Eğilimi

Göç, gelişmekte olan ülkelerde yaygın olarak görülen büyük sorunlardan biridir. Bunun temelinde yatan faktörler, köylerdeki nüfus miktarının artması sonucu tarım arazilerinin nüfusa yetmeyecek duruma gelmesi sonucu köydeki geçim şartlarının ağırlaşması, sanayideki gelişme ile makineleşmeye geçilmesi sonucu daha az iş gücüne ihtiyaç duyulması ve sanayi alanında çalışan kesimin ülkede daha fazla ücret kazanması şeklinde gruplanabilir. Ayrıca eğitim şartlarının yetersizliği ve yaşam standartlarının köye göre daha uygun olması insanları şehre sürüklemiştir. Ayrıca sağlık koşullarının köylerde yeterli düzeyde olmaması da göç eğiliminin başlıca etkenleri arasında yer almaktadır. İnsanlar, yaşamış olduğu bölge şartlarının olumsuz etkileri ve çeşitli sebeplerden dolayı göç eğilimi yaşamaktadırlar.

Göç eğiliminin sorun olmasının altında yatan unsur kırsal alandan kentlere doğru yapılan göç eğiliminden kaynaklanmaktadır. İnsanlar sanayileşme süreci ile birlikte bulundukları kırsal bölgelerden daha gelişmiş olan kent merkezlerine doğru bir göç süreci yaşarlar. Kırsaldan kentlere doğru göç sürekli olduğundan dolayı kırsal alanlardaki nüfus miktarı oldukça düşmüş, sanayi bakımından gelişmiş durumda olan İstanbul, İzmir Ankara gibi şehirlerde nüfus yoğunluğu oldukça artmış durumdadır. Bu da beraberinde büyük sorunlar getirmektedir. Kırsaldan kente göçün temel sebebi, “kırsalın itici-kentin çekiciliği” olarak adlandırılan durumdur (Önalan, 2014).

Kentleşme itici, iletici ve çekici güçlerin etkisi altında oluşan ve değişen bir nüfus hareketidir. İtici etmenler, genellikle insanları köyden ve tarımdan köyün dışına doğru uzaklaştıran etmenlerdir. Tarımda verimin düşmesi beraberinde kazanç azlığı, tarımsal gelirin azlığı, tarımsal makineleşme gibi nedenlerle insanlar tarımdan uzaklaşmaktadırlar (Karakuş, 2006). Kırsal alanlara göre şehir hayatının daha renkli ve çekici görünümde olması ve rahat olması gibi etmenler de kentleri cazip kılmaktadır (Önalan, 2014).

4.2.1 Kırsal Alanda Göçü Tetikleyen İtici Sebepler

Kırsal alandaki itici sebepler şu şekilde sıralanabilmektedir (Anonim, 2011); (Önalan, 2014):

1- Tarımsal toprak alanlarının kısıtlı olması ve kırsal alandaki aşırı nüfus artışı ile burada yaşamını sürdüren nüfusun tarım ile geçimini sağlamakta zorlandığı için kente doğru göç eğiliminde bulunabilmektedir.

2- Mirasla toprakların parçalanması sonucu kırsal alanda geçimini tarımla sağlayan kişilerin toprakların mirasla parçalanması ile geçimini sağlayamaz hale gelmesinden dolayı göç etmek zorunda kalmaktadır.

3- Zamanla tarım arazilerinin verimsizleşmesi (erozyona uğraması vb.) sonucu tarımla geçimini sağlayan nüfus zor durumda kalmaktadır.

4- İlerleyen teknolojik imkânlar ile tarımda makineleşmenin artması sonucu iş gücüne olan ihtiyacın azalması ile kırsal alanda geçimini tarım ile sağlayan kişilerin boşta kalmasına sebep olmuş ve kişilerin işsiz kalması da kişileri göçe yönlendirmektedir.

5- Kırsal kesimde gelişmişlik düzeyi düşük olmasından ekonomik, sosyal sıkıntıların olması ve istikrarsızlık nedeni ile kırsal alandan göçün hızlanmasına neden olmuştur.

6- Tarımsal arazilerin devlet aracılığı ile kamulaştırılmasından dolayı insanlar kırsal alandan kentlere doğru göçe başlamıştır.

7- Kırsal kesimlerde eğitim, sağlık, kültürel etkinlik yetersizliklerinden dolayı kişiler göç eğilimine başlamıştır.

8- Kişilerde bulunan iş sahasını büyütme arzuları nedeniyle kırsaldan daha büyük olan ve gelişim düzeyi daha yüksek olan kentlere doğru göç etmeye başlamışlardır.

9- İnsanların bulunduğu ortamdaki iklim şartlarının olumsuzlukları, kırsaldan iklim şartlarının daha güzel olduğu kentlere doğru göç etmeye zorlamıştır.

10- Son yıllarda ardı ardına gelen göçük, heyelan, deprem, sel gibi doğal afetler ve terör sorunu da köyden kente göçü zorunlu olarak arttırmıştır. Özellikle bu son yıllarda yaşanılan savaş olaylarından dolayı insanlar yıllarca yaşamlarını sürdürmüş oldukları vatanlarından zorunlu olarak göç etmek zorunda kalmışlardır.

Yukarıda izahı yapılan itici sebepler dikkate alındığında insanların kırsaldan kentlere doğru göç etmelerinin altında eğitim, sağlık, ekonomik ve zorunlu nedenler olmak üzere birçok sebebin olduğu görülmektedir. Türkiye'de yaşanan göçün itici sebepleri dikkate alındığında kentlerde sanayileşme süreci başladıktan sonra işgücü talebi ortaya çıkmıştır. Bu iş gücü açığını kapatmak için kırsal alanda yaşamını sürdüren ve gizli işsiz konumunda olan insanlar, kırsalda eğitim, sağlık, kültür ve en önemlisi olan işsizlik sorunu olması nedeni ile kırsalın bu itici faktörleri baskın gelerek, kentlere doğru göç gerçekleştirmiştir. Kırsalın itici sebepleri olduğu gibi kentlerin de çekici sebeplerinin olduğu bilinmektedir (Önalan, 2014).

4.2.2. Kentlere Doğru Göçe Etkili Olan Çekici Özellikler

Kentlerde bulunan çekici sebepler ise şu şekilde sıralanabilir (Anonim, 2011); (Önalan, 2014):

1- Kentlerde sanayinin gelişmiş olması ve bunun beraberinde getirdiği doğal sonuç olarak geniş iş sahalarının olması,

2- Kentlerde eğitim, sağlık, sosyal ve kültürel hizmetler daha üst düzeyde olmaktadır. İnsanların bu imkânlardan yararlanma isteğinin olması,

3- İnsanların yaşamış olduğu yerdeki iklimin iyi olmaması ve toprakların verimli olmaması diğer kentlerdeki uygun iklim ve toprak şartlarının olması,

4- Kentlerdeki ulaşım olanakları daha gelişmiş olması,

5- Kentlerdeki bayındırlık hizmetleri gelişmiş olması,

6- Eğlenceli yaşam, kültürel faaliyetlerin yaygın olması, yaşam koşullarının daha iyi olması kısacası sosyal faaliyetler kentlerde daha gelişmiş olması,

7- Ulaşım olanaklarının ve iletişimin gelişmesi ile insanların istedikleri yerlere daha rahat ulaşabilmesi gibi çekici faktörler nedeniyle kentlere olan göçü hızlanmıştır.

4.3. Göç Çeşitleri

Göç olgusu incelendiğinde göç çeşitlerinin oldukça geniş bir sınıflandırmasının olduğu görülmektedir. İncelenen literatüre göre göçler; mesafeye, olayın gerçekleştiği yerlere ve sürekliliğine göre ele alınabileceği gibi göç etmeye yol açan nedenlere göre de ayırt edilebilirler. Ayrıca, göçler arasında önemli bir ayrım da göçlerin isteğe bağlı (iradi) ve zoraki (gayri iradi) olup olmamasıdır. Diğer taraftan, göçleri, insanların başka bir yere taşınma ya da yer değiştirme hareketlerinden ayırt etmek için, devamlı veya geçici olarak yapılan göç ayrımına da rastlanmaktadır. Bu noktada göçle ilgili çok fazla sınıflandırma ve gruplandırma yapılmasının sebebi, göçün çok çeşitli nedenlerinin ve özelliklerinin olmasıdır. Göç çeşitleri birçok çalışmada aşağıdaki tabloda belirtildiği üzere farklı şekilde sınıflandırılmıştır:

Tablo 5. Göç Çeşitlerinin Sınıflandırma Şekli

Yazar (lar)	Sınıflandırma Şekli
İrfan Gişi, 2007	Toplumsal, ekonomik ve siyasi
Cemal Yalçın, 2004	İlkel göç Zorlama ile yapılan göç Serbest göç Kitlesel göç
Cemalettin Şahin, 1999 Hayati Doğanay, 1999	Doğal afetlerin neden olduğu göçler İşsizliğin neden olduğu göçler Sosyal olayların neden olduğu göçler Geçici göçler Sürekli göçler
Enver Özkalp, 1990	Bireysel göç Aile göçü
Sema Erder, 1995	Bireysel göç Kitlesel göç Zincirleme göç
Murat Özdemir, 2008	Ülke Sınırı Esasına Göre Göç Oluşumuna Göre Göç
Deniz Özyakışır, 2012	İç Göç, Dış Göç/Uluslararası Göç, Zorunlu Göç, Gönüllü Göç

Teknik olarak, göç hareketinin yönüne göre iç göç ve dış göç şeklinde genel bir ayrım olmakla birlikte göçün; incelendiği alan, konum, gelişme şekli gibi açılardan birçok çeşidi ve alt başlıkları mevcuttur. Göç olgusu ister gelişme şekline bağlı olsun, ister yapısına veya oluşuma bağlı olsun kendi içerisinde birçok ayrıma maruz kalmıştır. Göç olgusunu daha iyi açıklayabilmek için bu ayrımlar yararlı olabilir. Genel olarak göç, ülke sınırı esasına ve oluşumuna göre olmak üzere ikiye ayrılabilir (Özdemir, 2008). Bir diğer sınıflandırma ise iç göç, dış göç/uluslararası göç, zorunlu göç ve gönüllü göç şeklindedir (Özyakışır, 2012). Göç hareketi iki ana esasa ayrılarak, göç eyleminin çeşitleri açıklanmaya çalışılacaktır.

4.3.1. Ülke Sınırı Esasına Göre Göç Çeşitleri

a) **İç Göç:** "Bir ülkenin kendi sınırları içerisinde belirli bir bölgeden bir başka bölgeye gerçekleştirilen göç hareketi" olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla ülkelerin büyüklüğü, ekonomik kalkınmışlık düzeyi ve yerleşme tarihlerine bağlı olarak iç göç; genellikle, kırsal kesimden şehirlere doğru, kırsal kesimden kırsal kesime doğru, şehirlerden kırsal kesime doğru ve şehirlerden şehirlere doğru gerçekleşmektedir. İç göç, bir ülkedeki nüfusun mekânsal olarak yeniden

dağılımı ile ilgili olduğu için genellikle bu nüfus hareketlerinin yönü görece az gelişmiş bölgelerden daha gelişmiş bölgelere doğrudur. Bu durum dünyanın bütün toplumlarında daima rastlanılan bir olgudur ve belirli oranlarla her zaman yaşanmaktadır. Ancak, bazı ülkelerde çok hızlı ve yoğun bir kentleşme ve göç yaşanırken, bazı ülkelerde nispeten daha yavaş gerçekleşmektedir (Özyakışır, 2012).

Gerçekleşen bu nüfus hareketlerinin yönü genellikle az gelişmiş bölgelerden gelişmiş bölgelere veya köyden kente olduğu görülebilmektedir. Sanayi alanındaki gelişmeler ile tarımdan sanayiye geçiş evresinde birçok ülkede olduğu gibi Türkiye de önemli ölçüde nüfusun yer değiştirmesinden etkilenmiştir (Kaya, 2003).

Bir başka açıklamaya göre ise "Tarım toplumlarında insanlar toprağa bağlı oldukları için nüfusun yer değiştirmesi bireyin kendi iradesiyle olmaz" (Tekeli, 1998). Çünkü tarım arazilerinin sınırlı olması ve tarımla geçimini sağlamaya çalışan insanların nüfuslarında artış yaşanmasından dolayı zamanla tarım arazileri kişiler için yetersiz kalmaktadır. Bu nedenden dolayı tarımla uğraşan ve geçimlerini tarımdan sağlayan kişiler için yetersiz kalan tarım arazileri nedeniyle başka yerlere doğru göç etmek zorunda kalmaktadırlar. Genel olarak yapılan bu göçlerde tarımsal alanlardan sanayisi daha çok gelişmiş bölgelere doğru bir göç akımı vardır. Günümüz sanayi toplumunda yaşanan göçlerle birlikte tarımsal bölgelerin yoğun olduğu yerlerde nüfus azalırken sanayi bakımından gelişmiş durumda olan bölgelerde nüfusun yoğun olduğu açıkça görülebilmektedir (Önalan, 2014). Yapılan bu göçlerle ülkenin toplam nüfusunda bir değişiklik söz konusu olmazken, kırsal yerleşim alanlarında nüfus azalmakta kentsel alanlarda ise nüfus artmaktadır.

b) Dış Göç /Uluslararası Göç: Dış göç, "belli bir süreliğine veya kalıcı olarak çalışmak veya yerleşmek amacıyla ülke sınırlarını aşarak gerçekleştirilen nüfus hareketidir". Birleşmiş Milletlere (BM) göre bir göçün uluslararası nitelik kazanması için "ülkesinden ayrılarak başka bir ülkede yaşamayı planlayan kişinin bu işlemi, bir yıldan daha fazla süre ile gerçekleştirmiş olması gerekmektedir" (Özyakışır, 2012). Dış göçün ortaya çıkmasında ülkedeki olumsuz itici faktörlerin etkisi büyüktür. İtici faktörlerin başında da ekonomik refah seviyesindeki düşüklük ve istihdam imkânlarının azlığı gelmektedir. Bu

nedenle, dış göç genellikle yurtdışına işçi akımı, işçi göçü veya beyin göçü olarak tanımlanmaktadır. Ancak, siyasi nedenler, doğal afetler, savaş ve benzeri sebeplerle yoğun dış göçler yaşanmaktadır (Özdemir, 2008).

Dış göçü iç göçten ayıran en önemli özellik; "göç veren ve göç alan ülkeler arasındaki farklı düzeylerdeki "uzaklık" kavramıdır. Bu uzaklık kavramı fiziksel olduğu kadar ekonomik ve kültürel bir uzaklığı da ifade edebilmektedir. Bir diğer özellik ise dış göçte siyasal anlamda göç hareketinin kontrolünün daha belirli olması ve göç edenlerin uyum sorunlarının farklı boyutları gibi noktalar olmasıdır" (İçduygu ve Ünalan, 1998). Dış göçte göç eden bireyler yaşam tarzı farklı olan, kültür farkı olan hatta dilleri bile farklı olan yerlere göç etmiş durumda olduklarından büyük sıkıntılar yaşamaktadırlar. II. Dünya Savaşı sonrasında hızlı bir toparlanma sürecine giren Avrupa ülkeleri, sanayileri gelişmiş durumda olduğundan işgücüne büyük bir ihtiyaç vardır. İşgücü arzındaki eksikliği tamamlayabilmek için doğu ve güney ülkelerden işgücü talebinde bulunmuşlardır (Uslu ve Cassina, 1999). 1990'ların sonlarında, Avrupa' da düşen doğum oranları ve yaşlanan nüfus, yeterince yatırım ve üretim yapılamamasına ve girişimciliğin düşük olmasına yol açmıştır. Bu da bazı bölgelerde kitlesel işsizliğe yol açmaktadır. Buna rağmen geçici mevsimsel işçi ihtiyacını karşılamak için üçüncü ülkeler ile ulusal çalışmalar başlatılmıştır (Menz, 2002). Dış göç ile göç alan ülkeler, işgücü ihtiyaçlarını gidermekte, göç veren ülkeler ise istihdam alanı oluşturamadıkları işgücü fazlalarına istihdam olanağı sağlamaktadır. Bu sayede her iki ülkenin faydasına olan bir durum ortaya çıkmaktadır. Uluslararası göç çeşitleri; işgücü göçleri, mültecilerin ve doğal afet mağdurlarının başka ülkelere göç etmeleri, beyin göçü olarak ifade edilen nitelikli olan iş gücünün başka ülkelere olan göçü ve yasa dışı göçler olarak sınıflandırılmakta ve bu göçlerin sayılması mümkündür (Önalan, 2014).

4.3.2. Oluşumuna Göre Göç Çeşitleri

a) **Zorunlu Göç:** Zorunlu göç, insanların kendi istekleri ile göç etmesi olayı değil kendi istek ve arzuları dışında göç etmeye mecbur edilmesi olayıdır. İlkel göçlerde itici faktörleri doğal etkenler oluşturur iken, zorunlu göçlerde bu unsuru daha çok sosyal yapı oluşturmaktadır. Bu göç tipi iki gruba ayrılabilir: Birinci grup, göç eden topluluk veya birey göç etme konusunda az çok kontrolü elinde tutabilirken ikinci grupta bu kontrol, tamamen topluluğun veya bireyin

elinden alınmıştır. Buna örnek Nazi Almanya'sından verilebilir. İlk dönem uygulanan politikalarla Yahudiler, göçe özendirilmek istenmiş, sonrasında ise zorla, hayvan taşınan trenlere doldurularak toplama kamplarına taşınmışlardır. İlk grupta yer alan göçerlerin yaşam tarzları gittikleri yerde fazla değişmezken, ikinci grupta yer alan göçerlerin yaşam tarzları değişebilmektedir (Özdemir, 2008); (Önalan, 2014). İstem dışı yapılan göçler insanların yaşam tarzlarını ve sosyal durumlarını etkilemektedir. Bir örnekte Türkiye'de Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yaşanan terör olaylarından sonra insanların kendi istekleri dışında göç etmek zorunda kalmaları olayıdır. Kişilerin can ve mal güvenliği kalmadığı için güvenliği yüksek olan yerlere doğru göç etmek zorunda kalmışlardır (Önalan, 2014).

b) **Gönüllü/ Serbest Göç:** Bu göç türünde göç hareketine, göçen insanların kendileri karar vermekte ve daha çok bireysel arayışlardan ortaya çıkmaktadır. Gönüllü göçler aileden birinin veya birilerinin öncü şeklinde önceden gidip iş bulması, daha sonra aşamalı olarak aile bireylerinin göç etmesi şeklinde gerçekleşen bir göç türüdür. İkinci Dünya Savaşından hemen sonra toparlanma sürecine giren Avrupa ülkeleri, işgücü gereksinimini karşılamak üzere az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerden göç kabul etmeye başlamıştır. Bu ülkelerin başında gelen Almanya'nın, 1954 yılından 1970'lere kadar Yunanistan, İspanya ve Türkiye gibi ülkelerden insan gücü alımı gönüllü göçe örnek verilebilir. Çoğunlukla ekonomik nedenlerle gerçekleşen bu göç hareketleri insanların arzularına bağlı olarak geliştiği için gönüllülük esasına göre değerlendirmek mümkündür (Aksoy, 2012). Bununla birlikte insanların özellikle emekli olduktan sonra yaşamlarının geri kalanını başka yerlerde geçirmek üzere gerçekleştirdikleri göç hareketleri de gönüllülük kategorisinde ele alınabilir. Mesela ağırlıklı olarak zengin Kuzey Amerika ve Kuzey Avrupalıların, ülkelerinde emekli olduktan sonra yaşamlarının geri kalanını geçirmek için Güney Amerika (Florida) ya da Güney Avrupa (Akdeniz) sahillerine olan göçünü bu çerçevede ele almak mümkündür (Balkır ve ark., 2008). Bir başka örnek olarak da Erzurum ilinde yaşamını sürdüren bir şahsın çocuklarına daha iyi bir iş imkânı sağlayabilmek amacı ile sanayi yönünden daha gelişmiş olan İzmit ilinin Gebze ilçesine gönüllü olarak göç etmesi ve orada yaşamını sürdürmeye çalışması olayıdır (Önalan, 2014).

c) **Kitlesel ve Bireysel Göçler:** Son göç çeşidi olan kitlesel göç, serbest göçün meydana gelmesi sonucunda oluşmuştur. Bireysel ve serbest göç olarak başlayan göç zamanla kitlesel göç hareketine dönüşmektedir. Serbest göçle az sayıda kişi başka bir yere göç ederek daha önceki yaşadığı yerle iletişim kurmaları sonucunda orada yaşayan kişilerin de göç etmelerini sağlayarak, göç edenlerin sayısı artar ve kısa sürede çekici etkenler nedeniyle göç kitleselleşir. Yeni yerleşim alanlarına göç eden bireylerin izlenimleri ve göç edilen yerin eski yerleşim yerine göre daha iyi yaşam koşulları sunması, bundan etkilenen diğer bireylerin de katılımı ile kitlesel bir göç hareketine dönüşmektedir. Ülkemizde köyden kente ve ülkeden dış ülkelere yapılan göçler bu göç türüne uymaktadır (Özdemir, 2008). Türkiye'de bu tür göç olaylarına nadir de olsa rastlanılabilmektedir. Bu olaya örnek olarak Doğu'da herhangi bir köyde yaşayan insanların bir kısmının Batı'da bir ile göç etmesi sonucu köydeki halk ile iletişime geçen kişiler sonucu köydeki tüm halkın birlikte o bölgeye göç etme olayıdır (Önalan, 2014).

d) **Mevsimlik Göçler:** İnsanların her yıl belirli aylar içerisinde bulundukları yerden başka bir yere çalışmak, gezmek (tatil amaçlı gidilen yerler gibi) ya da dinlenmek (bağ evlerine gidilmesi gibi) için bir süreliğine gitmeleri olayına mevsimlik göç denilmektedir. Mevsimlik göçlerde kişiler yılın belirli zamanlarında iki veya daha fazla mekânda yer değişikliği yapmaktadırlar. Mevsimlik göçün yaşanması durumunda birden fazla sosyal ve kültürel yapıyı yaşama durumu söz konusudur. Mevsimlik göçlerin dışında göçün süresi, göçün niteliğini belirleyen bir ölçüttür (Koçak ve Terzi, 2012). Mevsimlik göç, genellikle mevsimlik tarım işçilerinin çalışmak için başka bölgelere geçici olarak gitmesi olarak ifade edilmektedir. Ancak, kentten köye göçün genellikle mevsimlik göç statüsünde olduğu bu çalışmanın sonuçlarında görülmüştür.

Yukarıda açıklanmaya çalışılan oluşumlara göre göç çeşitleri incelendiğinde şu sonuç çıkarılabilir: Göçler temel olarak ayırılmaya çalışıldığında gönüllü göç ve zorunlu göç olmak üzere iki şekilde gerçekleşmektedir.

5. TÜRKİYE'DE İÇ GÖÇ DURUMU

Bu bölümde Türkiye'deki iç göç olgusu, iç göçlerin ortaya çıkışında belirleyici olan faktörler itici ve çekici güçlere dayalı olarak yaşanan göç hareketleri anlatılacaktır.

5.1. Türkiye'de İç Göç Olgusu

Ülke sınırları içerisinde gerek bölgeler gerekse iller ve daha alt yerleşim yerleri arasında gerçekleştirilen yer değiştirme hareketi iç göç olarak tanımlanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu günden bugüne göç olayları yaşanmaktadır.

1950'lerde başlayıp 1980'lere kadar uzanan sanayileşme ve kentleşme süreci Türkiye'yi iç göçler kavramı ile tanıştırmıştır. 1950'li yıllarda kırdaki nüfus artışı, tarımda makineleşme, mevcut toprakların miras yoluyla paylaşımı gibi nedenlerle yaşanan değişimler kırsal alanda büyük bir kitlenin yetersiz miktarda toprakla geçinememesine, işsiz kalmasına neden olmuş ve böylece kırdan kente göç olgusunu tetiklemiştir (Yenigül, 2005).

1980'li yıllar kentsel alanların kendi yapılarının ve bu yapılardaki dönüşümlerin iç göçlere damga vurduğu dönemdir. Türkiye'deki kentsel alanlar hızla gelen kır nüfusunu aynı hızla emme gücüne sahip olamamıştır. Bir yandan kırsal alandan gelen işgücünü istihdam edecek sanayi aynı hızla gelişmemiş, diğer yandan kentsel alanlar gelen nüfusu barındıracak konut gelişimini sağlayamamıştır (İçduygu ve Sirkeci, 1999).

1990'lı yıllardan günümüze kadar olan zaman dilimi içerisinde Türkiye'deki nüfusun çoğunluğunun kentlerde yaşadığı bilinmektedir. Dönem içerisinde iletişim ve ulaşım koşullarındaki gelişmelerin, bireysel yaşamın toplumsal yaşam karşısında daha ön plana çıkmasının ve sivil toplumun önem kazanmasının iç göç hareketlerini artırdığını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da can ve mal güvenliğinin olmayışı, terör gibi siyasi nedenlerle de binlerce insanın zorunlu ve gönüllü olarak iç göçlerde önemli rol oynadığı belirtilmiştir (İçduygu ve Sirkeci, 1999).

Türkiye'de yaşanan iç göç gelişim süreci incelendiğinde, iç göçe neden olan faktörler ve sonuçlar açısından birbirlerine bağlı olarak incelenmesi gereken olgulardır. Kırsal kesimler olan köylerdeki nüfus artışı, tarımda gelişen makineleşme, mevcut tarım topraklarının nüfus artışından dolayı kişilere yetersiz kalması kırsal alanda yaşayan insan kitlesinin geçinememesiyle ya da işsiz kalmasıyla sonuçlanmış, bu da göç olgusunu hızlandırmıştır (Önalan, 2014).

Keyder'e göre "1923 yılına kadar geçen on yıllık süre içerisinde Türkiye 4 milyon civarında nüfus kaybına uğramıştır." 1915 yılında Cumhuriyet devleti sınırları içerisinde yaklaşık 15.7 milyon nüfusa sahip ülke, 1923 yılında yaşanan savaşlar, açlık, sefalet, salgın hastalıkla ve ülke dışına yapılan göçler ile ülke nüfusu 12.5 milyona düşmüştür (Keyder, 1982). Göçler, insanların yaşamış olduğu ekonomik sıkıntılardan dolayı veya insanların beklentilerini yaşamış olduğu yerde tatmin edememesi nedeniyle bu tatminini gerçekleştirmek amacıyla yapmış oldukları nüfus hareketleri ile ortaya çıkan bir olgudur. Türkiye'de 1965 yılından sonra beşer yıllık göç istatistikleri incelendiğinde yaklaşık olarak üç milyon kişinin köyden kentlere doğru göç ettiği görülebilmektedir (Atalay ve ark., 1992).

Türkiye'de göçe neden olan temel değişkenler ilgili literatürler incelenerek bizzat araştırıcı tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 6. Türkiye'de Göçe Neden Olan Temel Değişkenler

	Ekonomik Nedenler	***Demografik Nedenler***	***Sosyal ve Kültürel Nedenler***	***Politik Nedenler***
Yüksek Gelir	✓			
İstihdam Fırsatları	✓			
Sanayileşme	✓			
İş Fırsatları	✓			
Yoksulluk	✓			
Yaş		✓		
Nüfus		✓		
Nüfus Yoğunluğu		✓		
Nüfus Artış Hızı		✓		
Nüfusun Yapısı		✓		
Eğitim			✓	
Sağlık			✓	
Sosyal Yapı			✓	
Evlilik			✓	
Teknoloji			✓	
Şehir Hayatının Refahı			✓	
Savaş				✓
Terör				✓
Arazi Kamulaştırması				✓
Siyaset				✓
Din				✓

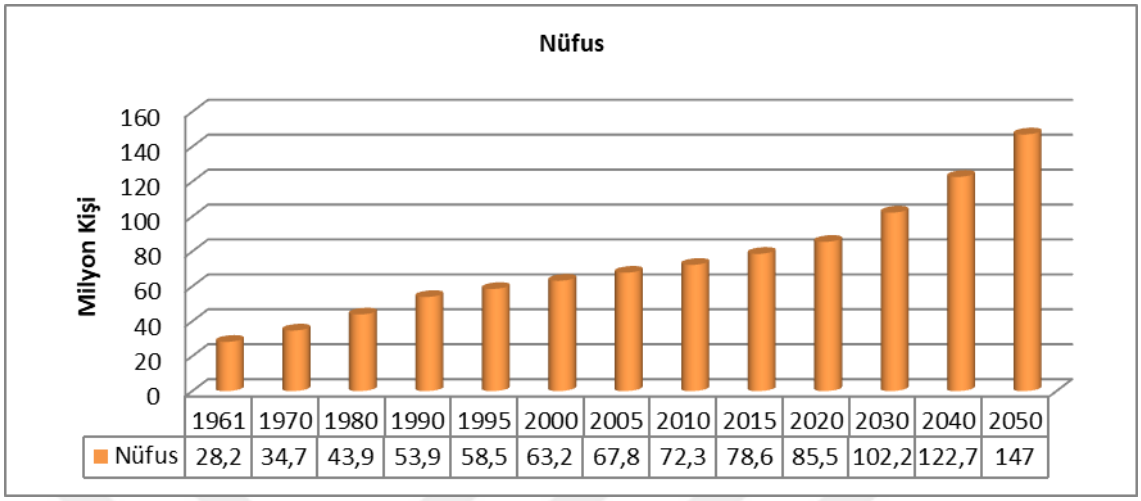
Bireyler, göç kararını verirken tıpkı fayda-maliyet analizinde olduğu gibi değerlendirme yapmaktadırlar. İtici faktörler olarak tanımlanan, bulundukları yerin olumsuz özellikleri ile çekici faktörler olarak nitelendirilen, gideceği yerin olumlu özellikleri karşılaştırılmaktadır. Göç ile beklenen fayda, bulunduğu yerde kalmanın getireceği maliyetinin üzerinde ise birey göç kararını vermektedir (Pazarlıoğlu, 2007).

(Gökçe, 1994)'ye göre; Türkiye'de kırsal göçün önlenmesi yönünde atılan adımların, verilen desteklerin, yürütülen projelerin yetersiz olması, bu sorunun güncelliğinin korunmasında ve günümüze kadar katlanarak artmasında önemli bir etkendir (Güreşci ve Yurttaş, 2008).

Kırsal alanlarda göçün pek çok etkilerini ve sonuçlarını gözlemek mümkündür. Kırsaldaki arazinin üretim sürecindeki kullanımı, göç sonucu azalan nüfusla birlikte giderek değişmektedir. Arazi kullanım desenindeki değişmelere; tarım alanlarının bir bölümünün terk edilmesi, mera hayvancılığının giderek azalması, orman alanları üzerindeki baskının azalmasına bağlı olarak orman alanlarındaki genişleme örnek olarak gösterilebilir. Ayrıca toprak mülkiyetinde çiftçi başına düşen tarım alanındaki kısmi artış, arazi anlaşmazlıklarındaki azalma, mera ve orman alanlarını tarım alanına dönüştürme eğiliminin azalması da bu sürecin sonuçları arasında sayılabilir. Sonuçta kırsaldan olan göçlerin genelde arazi kullanımı, özelde ise tarımsal yapılanma açısından olumlu ve olumsuz ne tür etkilere sahip olduğu ve hangi önlemlerle yaşanılan dönüşümün planlı bir hale getirilebileceği üzerinde düşünülmesi gerekmektedir.

Dünya'da, son zamanlarda kentleri ve kentleşmeyi etkileyen önemli değişimlerin birincisi hızlı nüfus artışı ve üretim biçimindeki değişimlerle birlikte kentleşme hızının artmasıdır. Bu durum kentlerde nüfus yığılmasını da beraberinde getirmiştir. 1900'lerde dünya nüfusunun %15'i kentlerde yaşarken, günümüzde bu oran %50'yi geçmiştir. Son yıllarda hızla artan dünya nüfusu ve nüfusun daha çok kentlere yığılması doğal kaynaklar üzerinde büyük baskı oluşturmaya başlamıştır. Dünya nüfusu 1950 yıllarında 2.5 milyar kişi iken, 2015 yılında 7.3 milyar olarak %34 oranında artış gerçekleşmiştir. 2015 yılında dünyadaki nüfusun %46'sı kırsal alanda yaşarken %54'ü kentsel alanda yaşamaktadır. Türkiye'de toplam nüfus kırsal alandan kente göçün fazla olduğu 1950'li yıllarda 21.2 milyon kişi iken, 2015 yılında 78.6 milyon kişi olarak %26,97 oranında artmıştır. Türkiye'de 2015 yılında gerçekleşen bu nüfusun 57,3 milyonu kentlerde yaşarken, 21,3 milyonu kırsal alanda yaşamaktadır (FAO, 2015). Bu durum önümüzdeki 35 yıl içerisinde kırda yaşayan nüfusun dünya bütününde %35'ler, Avrupa

ve Türkiye'de ise en fazla %20'ler seviyesinde kalacağını, bir başka deyişle kentsel yerleşmeler üzerindeki nüfus baskısının da giderek artacağını işaret etmektedir.

Kaynak: (FAO, 2015)

Şekil 1. Türkiye'nin Nüfus Artışı ve 2050 Yılı Nüfus Projeksiyonu

Türkiye'nin 2015 yılında sahip olduğu 78,6 milyon nüfusun 2050 yılında 147 milyona ulaşacağı beklenmektedir (Şekil.1).

Tablo 7. Türkiye'nin Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfusu (Bin /kişi)

	2000	*2010*	*2017*
Kırsal Nüfus	22.275	21.126	21.572
Kentsel Nüfus	40.965	51.200	59.173
Toplam	63.240	72.326	80.745

Kaynak: (FAO, 2017)

2000'li yıllardan günümüze kadar nüfusun hızla arttığı görülmektedir. Kırsal nüfus miktarının yıllar boyunca seyrini korumakta olduğu, fakat kentsel nüfusun giderek arttığı tablodan da açıkça anlaşılmaktadır. Teknolojik gelişmeler, alt yapıdaki iyileşmeler, iş imkanları, eğitim, sağlık, gelir vb. birçok etken kentsel nüfusun hızla çoğalmasına sebebiyet vermiştir. Türkiye' de 2000 yılında 40 milyon olan kentsel nüfus, 2017 yılına gelindiğinde 59 milyona ulaşmıştır.

5.2. Türkiye'de İç Göçün Temel Nedenleri ve Sonuçları

İnsanların yaşamlarını sürdürdükleri yerlerden başka yerlere doğru göç etmelerinin temelinde birçok etmen yatmaktadır. Genel olarak bu etmenler; nüfus problemleri, ekonomik problemler, çevre şartlarındaki bozulmalar, siyasi problemler ve savaşlar olarak sıralanabilir.

Türkiye'de iç göçlerin temel nedeni; bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farkının varlığı ve bunun yıllardır devam etmesidir. Türkiye'deki iç göç olgusunun tarihsel gelişimine bakıldığında, yıllara göre olan değişim net bir şekilde gözlenmektedir. 1950 yılında Türkiye'deki il sayısı 63 ve illerde yaşayan nüfus oranı %18,1 iken, 1970 yılında il sayısı 67 ve kentsel nüfus %35,8'e yükselmiştir. 1990 yılına gelindiğinde, il sayısı 73 kentsel nüfus ise toplam nüfusun %56,3'ünü oluşturmuştur. 2000 yılında il sayısı 81 ve kentsel nüfus toplam nüfusun %65'ini oluştururken, bu oran 2010 yılına gelindiğinde %75'e yükselmiştir ve bu artış devam etmektedir (Anonim, 2014a).

Ülkemizde kırsaldan kentlere doğru yoğunlaşan iç göç, kentlerin plansız büyümesine, beraberinde birçok sosyal ve ekonomik sorunun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Ülkemizdeki nüfus hareketleri, sürekli göç veren ve sürekli göç alan bölgeler üzerinden daha net izlenmektedir. Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Karadeniz bölgeleri sürekli göç veren bölgeler olurken, Akdeniz, Marmara ve Batı Anadolu bölgeleri ise sürekli göç alan bölgeler arasında yer almaktadır. İç göçün temel nedeni ekonomik olduğundan, istihdam olanaklarının kıt olduğu alandan istihdam olanaklarının fazla olduğu alanlara doğru sürekli bir iç göç hareketi gözlenmektedir (Anonim, 2014a).

İnsanların göç etme kararlarının temelinde yatan asıl unsur itici ve çekici faktörlerdir. Göçün itici faktörü insanları göç etmeye yönlendiren ve göç kararını vermesine sebep olan faktördür. Göçün çekici faktörü ise göç edeceği yerin özellikleri ve yerin cazibesi olmuştur (Önalan, 2014).

Türkiye'de iç göçün temel nedenleri aşağıdaki şekilde sıralanabilir (Başel, 2012);

a) Genel nüfus içinde genç nüfusun kalabalık olması,

b) Tarım kesiminde görülen açık ve gizli işsizlik,

c) Entansif tarıma geçiş,

d) Eğitim durumunda ve hayat tarzında görülen iyileşme ve ilerleme,

e) Eğitim yoluyla meslek edinme,

f) Refahın artması,

g) Kan davaları,

h) Geniş aile otoritesinden kurtulma eğilimi,

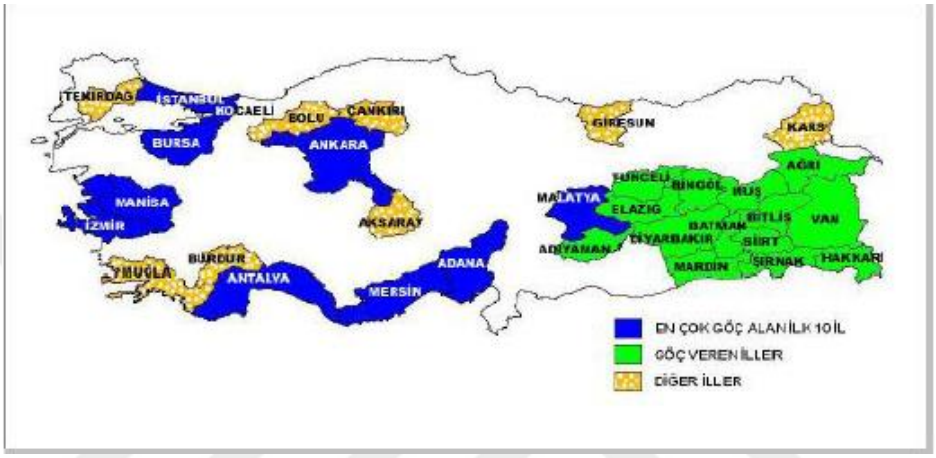
i) Ulaştırma ve iletişim ağının genişlemesi ve kitle haberleşme araçlarının yaygınlık kazanması,

j) Mevsimlik göçler,

k) Tabi afetler dolayısıyla yapılan göçler,

l) Çocuklar için daha iyi bir eğitim arzusu,

m) Siyasi sebepler, terör ve mezhepsel çekişmelerdir.

Kaynak: (Anonim, 2006)

Şekil 2. Türkiye'de Göçün En Yoğun Yaşandığı İller Profili

Şekil incelendiğinde Türkiye'de göç alan iller hem büyüklükleri itibarıyla büyük il olup ve aynı zamanda sanayi bakımından gelişmiş olan İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya, Adana gibi iller olmaktadır. En çok göç veren iller ise sanayi bakımından gelişmemiş ve iş imkânları çok az olan ve aynı zamanda yer şekilleri bakımından dağlık olan Hakkâri, Şırnak Ağrı gibi iller baş sırayı aldığı görülmektedir (Önalan, 2014).

Türkiye'deki iç göç hareketine neden olan faktörlerin bölgelerin ve illerin sahip olduğu imkânlardan ve gelişmişlik farkından dolayı ortaya çıktığı birçok araştırmada belirtilmiştir. Türkiye'de göçmenleri göç hareketine yönelten bu faktörler genel olarak; tarım alanlarındaki toprakların yetersizliği, işsizlik ve iş imkânları, ücretler, gelir dağılımı, eğitim, sağlık gibi imkânlardan yaralanamamak, terör olayları ve hızlı nüfus artışı şeklinde sıralanabilir. İç göçlerde önemli belirleyici olduğu düşünülen bu faktörler ekonomik, sosyal, kültürel, politik ve diğer nedenler şeklinde gruplandırılabilir (Başar, 2015)

Daha iyi hayat koşullarına ulaşmak için bir bölgeden başka bir bölgeye göç etmek, insanlık tarihinin önemli bir özelliğidir. Bazı bölgeler ve sektörler toplumun bu

ihtiyacına cevap verme noktasında kapasitelerinin gerisinde iken, bazıları kapasitelerinin ötesine geçmişlerdir. Dolayısıyla insanlar ortaya çıkan bu fırsatlara erişmek için buralara göç etmektedirler. Böyle bir temelde gerçekleşen iç göç hareketleri, birtakım belirleyici faktörlere sahiptir. Bu faktörler arasında politik, sosyal, kültürel, kişisel ve doğal (çevresel) güçlükler olduğu gibi, daha yüksek kazanç ve daha fazla istihdam fırsatları gibi ekonomik faktörler özellikle dikkat çekmektedir. Göçün sebeplerine yönelik yapılan bir araştırmada göçün temel sebepleri; daha iyi ücret, eğitim, politik ve sosyal istikrar, daha iyi teknolojiler, istihdam ve iş fırsatları şeklinde belirlenmiştir (Özyakışır, 2012).

5.2.1. Ekonomik nedenler

Göç hareketlerinin başlıca ekonomik belirleyicileri, gelir ve istihdamdır. Dolayısıyla göç hareketleri genellikle, ekonomik yönden az gelişmiş yerlerden gelişmiş yerlere yönelik olarak ortaya çıkmaktadır (Çelik, 2007). Bu yöndeki göçlerin altında yatan temel gerekçeler, özellikle bölgeler arası gelir dağılımında görülen dengesizlikler/eşitsizlikler ve istihdam olanakları bakımından yaşanan sıkıntılardır. Çünkü bireylerin göç kararlarında daha iyi iş ve daha yüksek ücret imkanları önemli rol oynamaktadır. 2010 yılında yayınlanan bir raporda, Meksika'dan ABD'ye doğru gerçekleşen göçlerde göçmenlerin %61'ini göçe iten en önemli faktörlerin ekonomik fırsatlar, yüksek ücretler ve daha fazla iş olanakları olduğu belirtilmektedir (Özyakışır, 2012).

Göç olgusunun yoğunlaşmasındaki temel unsurlar olarak, ülkeler arası gelişmişlik farklarının artmasının yanı sıra kapitalin mekansal değişimini de görmek mümkündür. Diğer bir ifade ile küreselleşen dünya, göç kavramının gelişimini hızlandırmış ve göç etme eyleminde bulunan nüfusun sayısını arttırmıştır (Özdemir, 2008). Zira küreselleşme olgusu, uluslararası göçün hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler açısından artan oranda öneme sahip olmasına yol açmaktadır. Bunun başlıca nedeni uluslararası göçün büyük bölümünün işgücü akışı tarafından belirlenmesidir. Ülkeler arasındaki gerek iş ilişkileri, gerekse ekonomik farklılıklar işgücünün yasal ya da yasadışı hareketini artırmaktadır (Aksoy, 2012). Bununla birlikte tarımda yaşanan makineleşme ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan yapısal/tarımsal dönüşüm ve beraberindeki işsizlik göçün önemli gerekçelerini oluşturmaktadır (Akgür, 1997). Zira tarımsal anlamda yaşanan dönüşüme bağlı olarak çiftçinin önemli gelir kaynağı olan toprak mülkiyetinde ortaya çıkan çeşitli sorunlar yüzünden kırsal alanlarda

gelir düşüklüğü gibi bir sorun ortaya çıkmaktadır. Bu gelir düşüklüğü marjinal verimliliği sıfır veya sıfıra çok yakın bir tarım sektörüne yol açmakta ve sonrasında bu kesimde fazladan bir işgücü ortaya çıkmaktadır. Ortaya çıkan işgücü fazlalığı, çareyi kent merkezlerine göç etmekte bulmaktadır (Özsabuncuoğlu, 1995).

Bütün ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de iç göç olgusunun nedenleri arasında, ekonomik, sosyal, kültürel, coğrafik, demografik ve siyasal nedenler yer almaktadır. Ne var ki, Türkiye'de göç eden insanların büyük çoğunluğunun ekonomik nedenlerle daimi ikametgâhlarını değiştirdikleri ve bu nedenle gerek yöresel gerek kişisel bazdaki gelir dengesizliğinin iç göç hareketinin en önemli belirleyicisi olduğu kabul edilmektedir (Yamak ve Yamak, 1999). *Bölgeler arasındaki gelir dengesizliği*, göçmenler açısından az gelişmiş bölge ve illerden gelişmiş yerleşim yerlerine doğru bir emek hareketine neden olacaktır. Yine bölgeler ve iller arasında çok sık rastlanan *gelir ve ücretler* açısından düşük ücretlerin olduğu bölgelerden daha yüksek gelir beklentisinin olduğu bölgelere göç olacaktır. Dolayısıyla göç, ekonomik yönden az gelişmiş yerlerden gelişmiş yerlere yönelik olarak gerçekleşmektedir (Çelik, 2007).

1950'den günümüze kadar geçen sürede, ekonominin dinamikleri ve farklı dönemlerde farklı siyasal çizgilerin takip edilmesi sonucu bugünkü ekonomik yapılanma ortaya çıkmıştır. Yaklaşık elli yıllık dönemde tarımsal kesim, geçimlik üretimden, ulusal hatta uluslararası bir pazar için üretim yapan bir yapıya doğru çevrilmiştir. Bu zaman dilimi içerisinde *makineleşme ve tarımsal dönüşümde* yaşanan üretim teknolojisinin gelişimi tarımsal verimliliği artırmanın yanında, kırsal bölgede yaşayan insanları kırdan kente itici bir faktör olarak rol oynamıştır. Tarım sektörüne yeni teknolojilerin girmesiyle bu sektörde doğal olarak insan gücüne duyulan ihtiyaçta bir azalma yaşanmıştır. Bu sonuç itibariyle işsizlik sebebiyle kırsal bölge halkı zorunlu olarak kent merkezlerine doğru göç hareketine başlamıştır (İçduygu ve Ünalan, 1998).

Diğer bir ekonomik neden ise *işsizliktir*. İç göçler, bölgeler arası gelir farklılıklarının yanı sıra bölgeler arası işsizlik oranındaki farklılıklardan da önemli bir ölçüde etkilenmektedir (Ercilasun ve ark., 2011). Göçmenler işsizlik oranlarının yüksek olduğu bölgelerden, düşük işsizlik oranlarına sahip olan bölgelere doğru işgücü göçünü gerçekleştirirler. Bunu yanı sıra, büyük şehirlerde ve gelişmiş bölgelerde *istihdam olanaklarının* daha fazla ve çeşitli olduğu bilinen bir gerçektir. Gelişmemiş bölgelerde ve illerde hatta kırsal yerleşim yerlerinde gerekli düzeyde istihdam olanaklarının olmayışı, bu bölgelerde yaşayan insanları gelişen bölge ve illere doğru iterek göç hareketine neden olacaktır.

Diğer bir taraftan bölgeler arasındaki gelir dağılımıyla benzer bir şekilde değerlendirilebilecek ve Türkiye'de iç göçlerde işsizliğe bağlı olarak ortaya çıkan itici güç *yoksulluktur* (Taşcı, 2009). Bilhassa doğu bölgelerinde ve kırsal alanda ikame eden gençler arasında sıklıkla rastlanan bu kavram işsizliğin, zaman içerisinde yoğunlaşarak baş edilemez seviyeye gelmesiyle ortaya çıkmakta ve insanları göçe sürüklemektedir. İç göçlerde etkili olan birçok ekonomik neden olduğu halde, bölgeler arasındaki dengesizliklerle ortaya çıkan istihdam imkânları ve yüksek gelir beklentisi temel nedeni oluşturmaktadır (Başar, 2015).

5.2.2. Demografik, sosyal ve kültürel nedenler

Sosyal ve kültürel yapıya dayalı olarak ortaya çıkabilen göçün boyutları, sosyal politika bağlamında, özellikle nüfus yapısı, eğitim ve bazı sosyal dokular etrafında ele alınabilmektedir (Taşcı, 2009). Bu sosyal dokuları; geniş ailelerin göçten beklentileri, çocukların eğitim ve sağlık koşullarının iyileştirilmesi, kadınların göçle birlikte şehir hayatının geniş imkanlarından yararlanarak rahat edeceklerine dair umutları ve çocuklarını daha iyi şartlarda yetiştireceklerine dair beklentiler oluşturmaktadır (Özyakışır, 2013).

Hızlı nüfus artışı, bölgeler ve iller arasında yaşanan iç göçlerde etkili olan önemli bir demografik nedendir. Doğurganlık oranının artması ve ölüm oranının düşmesi, nüfus artışını belirleyen iki temel faktördür. Nüfus artışı, bu iki sebep yanında göçlere bağlı olarak da değişmektedir. Göçlerin temel nedenlerinden birisi olan hızlı nüfus artışları az gelişmiş ülkelerde, bölge bazında ise gelişmemiş bölgeler ve kırsal alanlarda yüksek orandadır (Öztürk ve Altuntepe, 2008).

1927'den 1990 yılına kadar Türkiye'de kır nüfusu kent nüfusuna göre daha fazlaydı ve hızla artan kır nüfusunun bir kısmı farklı neden ve amaçlar doğrultusunda zaman içinde kent merkezlerine yönelmiştir. Türkiye'de 1950'li yılların kalkınma faaliyetleriyle beraber bölgeler arası farklılıklar daha belirgin hale gelmiş ve hızlı bir nüfus artışı göstermiştir (Taş ve Özcan, 2013).

Sosyal ve kültürel açıdan ele alınabilecek diğer bir göç nedeni ise *eğitimdir*. (Çelik, 2007)'e göre göçmenler eğitim bakımından seçkindirler. Kırsal ve kentsel bölgeler arasında değişen eğitimin getirisi kırsal bölgeden eğitimli kişileri iterken, daha yüksek getiriye sahip istihdamın olduğu kentlere göç etmesine neden olacaktır. Bu nedenle göç kararının verilmesinde bireylerin eğitim düzeyi önemli bir etkiye sahiptir. Zaman içerisinde eğitim düzeyini artıran birey iletişim ve sosyal bir çevreye sahip

olduğu için daha iyi imkânların olduğu ve beklentilerini daha iyi karşılayacak olan illere göç kararı alacaktır.

Türkiye'deki iç göçlere neden olan faktörlerden bir diğeri ise *sosyal yapı* ile yakından ilgili olan anlaşmazlık, kan davası ve kız kaçırma olayları vb. gibi özellikle Türkiye'nin doğu bölgelerindeki illerde görülen istenilmeyen olaylardır. Son zamanlarda daha az görülen fakat geçmişte oldukça yaygın olan kan davaları yüzünden ailelerini korumak ya da bu olaydan kaçınmak için bireylerin kıyı ve batı bölgelerindeki şehirlere göç etmeleri bu duruma en iyi örnektir. İllerdeki ulaşım, sağlık vb. gibi *sosyal hizmetlerin* gelişmişliğinin farklılık göstermesi de önemli göç nedenleri arasındadır. Bununla beraber daha önceden göç eden yakın akraba ve arkadaşlarla iletişimin göç kararı alınmasında önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Özellikle aynı yerleşim yerine önceden göç eden akraba ve tanıdıklarının olması bireyin daha sağlıklı göç kararı almasını sağlamaktadır. Bu yönden iletişim göçlerde önemli bir paya sahiptir (Başar, 2015).

5.2.3. Politik ve diğer nedenler

Göçün temel nedenlerinden bir diğeri siyasi/askeri kaynaklı olarak ortaya çıkmaktadır. Genel olarak savaşlardan kaynaklanan, özelde "terör" olgusuyla yakından ilgili olan ve bazen de siyasi gelişmelerle kendini gösteren politik nedenler söz konusudur (Taşcı, 2009).

Türkiye'de *terör olayları* yaşanılan bölgede, bilhassa doğu bölgelerinde, güvenlik açısından itici bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerek kişisel gerekse ailesinin can güvenliğinden endişe duyan birey güvenliğini tehlike altına atmamak adına göç etme ihtiyacı duymaktadır. Terör ve göç kavramları birbirinden uzak alanları kapsıyor olsa da sonuçları itibariyle ikisi arasında önemli bir ilişki vardır. Türkiye'de 1984 yılında Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde başlayan terör olayları göçün nedenleri arasına girmiştir. Bu bölgede yaşayanlar terör baskısıyla kent merkezlerine doğru zorunlu göç ile karşı karşıya kalmıştır (Üçdoğruk, 2002).

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde ortaya çıkan terör ve güvenlik sorunu bu bölgelerde yaşayan bireyler açısından göç kararı almada önemli bir faktör olarak değerlendirilebilir. Türkiye'de iç göçlerin bir diğer nedeni olarak *arazi kamulaştırma çalışmalarını* gösterebiliriz. 1950'li yıllarda başlayan kamulaştırma faaliyetleri ile özellikle baraj ve sulama projelerinde baraj gölü ve koruma havzası nedeniyle ilçe ve köyler arazileriyle birlikte istimlâk edilmiştir. Bu bölgelerdeki halk ya yeni iskân

bölgelerine ya da tercih ettikleri yerleşim birimlerine göç etmek zorunda kalmıştır (Üçdoğruk, 2002). Bu nedenle yapılan arazi kamulaştırma faaliyetlerinin olumlu etkisinin yanında o bölge halkını olumsuz yönde etkilediğini ve göç etmesine neden olduğunu söyleyebiliriz. Ailevi, dini, çevresel, psikolojik, iklim, yer şekilleri, doğal afetler, eğitim, sağlık ve alt yapı hizmetlerindeki gibi eksiklikler iç göçlerde etkili olan diğer nedenler arasında gösterilebilir (Başar, 2015).

İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde meydana gelen nüfus hareketleri, ekonomik ve sosyal gelişmenin hem bir belirleyicisi hem de bir sonucu olarak önemli boyutlarda gerçekleşmiştir. Benzer bir durum Türkiye için de geçerlidir. 1927-1950 yılları arasında % 25 düzeyinde sabitlenen kentsel nüfusun toplam nüfus içindeki payı, sonraki dönemlerde hızlı bir şekilde yükselişe geçmiştir. Köylerden, şehirlere yönelen göç hareketleri sonucunda bu oran 1975 yılında % 42'ye yükselmiştir (Başar, 2015).

1980'li yıllardan itibaren meydana gelen ekonomik ve sosyal gelişmelerin şehirler arasında eşitsiz dağılmasından ötürü şehirden-şehire göçler, ülke içindeki nüfus hareketlerinin temel belirleyici öğesi olurken, nüfusun artan bir eğilimle şehirlerde yoğunlaşması devam etmiştir. Nitekim 2000 yılında şehirlerde yaşayanların toplam nüfus içindeki payları % 65'e yükselirken, 2010 yılında % 76'ya ulaşmıştır. Şehir nüfusunun (il-ilçe merkezleri) toplam nüfus içindeki payının artışında göçün yanı sıra idari yapı değişikliklerinin (yeni kurulan il ve ilçelerle köy niteliğinde olan yerlerin il-ilçe merkezlerine katılması) de etkisi olmuştur (Başar, 2015).

5.3. Türkiye'de Bölgeler Arasındaki İç Göç Hareketleri

Bu bölümde Türkiye'deki iç göç hareketlerini daha açık ortaya koyabilmek için iç göçler bölgesel açıdan değerlendirilmektedir. Daha açık ve daha iyi analiz edebilmek amacıyla İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırmasında Düzey 1 altında yer alan 12 Bölge ele alınmıştır. İBBS 1 düzeyindeki bu bölgeler şunlardır: İstanbul Bölgesi, Batı Marmara Bölgesi, Ege Bölgesi, Doğu Marmara Bölgesi, Batı Anadolu Bölgesi, Akdeniz Bölgesi, Orta Anadolu Bölgesi, Batı Karadeniz Bölgesi, Doğu Karadeniz Bölgesi, Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi, Ortadoğu Anadolu Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesidir. İBBS Düzey 1 altında yer alan bu 12 bölgenin içerisinde yer alan iller Tablo 8'de verilmiştir.

Türkiye'deki iç göçlerin Doğu bölgelerinden, daha fazla gelişmiş ve modernleşmiş Batı bölgelerine doğru olduğu birçok çalışmada değinilmiştir. Tablo 8' de Düzey 1

bazında 12 bölgenin 2017- 2018 yılları arasında Adrese Dayalı Nüfus kayıt verilerine göre bölgelerin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızları sunulmuştur.

Tablo 8. İstatistiksel Bölgelerin Aldığı-Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı (2017-2018)

İBBS		Toplam nüfus	Aldığı göç	Verdiği göç	Net göç	Net göç hızı (‰)
TR	**Türkiye**	**82 003 882**	**2 568 614**	**2 568 614**	**0**	**0,0**
TR1	**İstanbul**	15 067 724	385 482	595 803	- 210 321	-13,9
TR2	**Batı Marmara**	3 569 552	151 786	111 465	40 321	11,4
TR3	**Ege**	10 514 200	260 130	212 197	47 933	4,6
TR4	**Doğu Marmara**	7 968 135	250 332	230 166	20 166	2,5
TR5	**Batı Anadolu**	7 961 507	233 228	270 535	- 37 307	-4,7
TR6	**Akdeniz**	10 461 409	251 196	255 789	- 4 593	-0,4
TR7	**Orta Anadolu**	4 064 957	163 406	130 770	32 636	8,1
TR8	**Batı Karadeniz**	4 688 532	251 795	182 642	69 153	14,9
TR9	**Doğu Karadeniz**	2 719 113	194 120	112 325	81 795	30,5
TRA	**Kuzeydoğu Anadolu**	2 211 054	100 478	111 015	- 10 537	-4,8
TRB	**Ortadoğu Anadolu**	3 929 719	143 841	140 005	3 836	1,0
TRC	**Güneydoğu Anadolu**	8 847 980	182 820	215 902	- 33 082	-3,7

Kaynak: (TÜİK, 2019)

2018 yılında Türkiye'nin nüfusu yaklaşık olarak 82 milyon kişidir. Bu nüfusun büyük bir bölümünü 15.067.724 kişi ile tek başına bir bölge olan İstanbul'un oluşturduğu görülmektedir. İstanbul'un peşi sıra Batı Marmara ve Ege bölgeleri de nüfus büyüklüğü bakımından ilk üç sırada yer alan bölgeler arasındadır. Buna karşın Artvin, Gümüşhane, Rize ve Trabzon illerinin bulunduğu Doğu Karadeniz ile Ağrı, Kars, Ardahan ve Iğdır illerinin yer aldığı Kuzeydoğu Anadolu Bölgeleri nüfusun en az olduğu yerlerdir. Bu 12 bölge alınan ve verilen göçler açısından değerlendirildiğinde, 2018 yılında Türkiye nüfusunda en büyük paya sahip olan İstanbul hem alınan hem de verilen göçler bakımından ilk sırada yer almaktadır. Net göç olarak yüksek bir değere sahip olmasına rağmen net göç hızının düşük olduğu görülmektedir. Bunun nedeni ise net göç hızının hesaplanışında önemli role sahip olan incelenen yılın nüfusudur. Ege ve

Doğu Marmara bölgeleri 200 bin kişinin üzerindeki değeri ile alınan göçlerde İstanbul'u takip ederken, Batı Anadolu ve Akdeniz bölgelerinin göç veren bölgelerde İstanbul'u takip ettiği görülmektedir.

5.4. Konya Bölgesi İç Göç Durumu

Konya nüfusu 2018 yılına göre 2.205.609'dur. Bu nüfus 1.094.441 erkek ve 1.111.168 kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise %49,62 erkek, %50,38 kadındır.

Tablo 9. Konya Nüfusu

Yıl	Konya Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu	Nüfus Yoğunluğu
2007	1.959.082	968.666	990.416	48/km^2
2008	1.969.868	974.700	995.168	48/km^2
2009	1.992.675	985.438	1.007.237	49/km^2
2010	2.013.845	996.157	1.017.688	49/km^2
2011	2.038.555	1.009.855	1.028.700	50/km^2
2012	2.052.281	1.014.292	1.037.989	50/km^2
2013	2.079.225	1.031.563	1.047.662	51/km^2
2014	2.108.808	1.046.182	1.062.626	51/km^2
2015	2.130.544	1.056.540	1.074.004	52/km^2
2016	2.161.303	1.073.631	1.087.672	53/km^2
2017	2.180.149	1.081.718	1.098.437	53/km^2
2018	2.205.609	1.094.441	1.111.168	54/km^2

Kaynak: (Anonim, 2019b)

Konya nüfusu bir önceki yıla göre %1.17 yani 25.460 kişi artmıştır. Yüzölçümü 41.001 km^2 olan Konya ilinde nüfus yoğunluğu ise 54'dür. Yani kilometrekareye 54 insan düşmektedir.

Tablo 10. Konya İlinin Aldığı Göç, Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı, 2008-2018

Yıl	Toplam Nüfus	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı (‰)
2008	1 969 868	45 502	56 760	- 11 258	-5,7
2009	1 992 675	46 042	51 006	- 4 964	-2,5
2010	2 013 845	47 901	56 729	- 8 828	-4,4
2011	2 038 555	52 134	54 533	- 2 399	-1,2
2012	2 052 281	51 981	48 313	3 668	1,8
2013	2 079 225	51 080	55 006	- 3 926	-1,9
2014	2 108 808	55 798	55 453	345	0,2
2015	2 130 544	56 817	57 056	- 239	-0,1
2016	2 161 303	56 500	54 712	1 788	0,8
2017	2 180 149	53 007	56 594	- 3 587	-1,6
2018	2 205 609	58 300	60 571	- 2 271	-1,0

Kaynak: (TÜİK, 2019)

Konya'nın 2018 yılı toplam nüfusu 2.205.609'dur. 2018 yılında hem göç alan hem de göç veren statüsüne sahiptir. Konya şehir merkezinin yerleşim yeri itibariyle gelişen teknolojiye ve sanayiye ayak uydurması sebebiyle zamanla şehir gelişmiştir. Bu da insanların Konya merkeze yerleşmesinde etkili olmuştur.

Tablo 11. Konya'nın Arazi Kullanım Durumu (ha)

	KONYA	TÜRKİYE
Tarım Alanı	1.960.028	23.762.523
Orman ve Fundalık	492.830	21.678.134
Çayır ve Mera	761.461	14.617.000
Diğer Araziler	869.481	17.946.593
Yüzölçümü	4.083.800	78.004.300

Kaynak: (Anonim, 2017)

Konya'nın yüzölçümünün büyük olması sebebiyle geniş ve verimli tarım arazilerine sahiptir. Türkiye'de toplam tarım arazisi miktarı 23.762.523 ha ise bunun Konya'ya ait olan kısmı 1.960.028 ha alandır. Konya' da geniş tarım arazilerinin varlığı zengin tarım ürünü çeşitliliğini de beraberinde getirmektedir. Buğday, arpa, mısır, pancar, ayçiçeği, nohut, bunlara sadece birkaç örnektir. Orman ve fundalık alanı sert iklim yapısı nedeniyle 492.830 ha olarak pek fazla değildir. Çayır ve mera alanı olarak ise 761.461 ha arazisi mevcuttur.

Tablo 12. Konya'da Tarım Alanlarının Dağılımı (ha)

	Tarım Alanı	**Tarım Alanına Oranı (%)**
Tarla Bitkileri	1.395.737	71,21
Nadas	498.066	25,41
Sebze Alanı	23.279	1,18
Meyveler	42.852	2,18
Süs Bitkileri	94	0,02
Toplam Tarım Alanı	**1.960.028**	**100**

Kaynak: (Anonim, 2017)

Konya'da toplam tarım arazisi 1.960.028 ha alandır. Bu alan içerisinde tarla bitkilerinin oranı %71'dir. Sırasıyla sebze alanı %1, meyve alanı %2'dir. Toplam tarım alanı içerisinde nadas alanları da bulunmaktadır. Tarım arazilerini zararlı otlardan temizlemek, verimini artırmak amacıyla sürüp dinlenmeye bırakmaya "nadas" denilmektedir. Bu amaçla Türkiye'de nadasa bırakılan tarım alanlarının toplam tarım arazileri içerisindeki payı ise %25'dir.

Tablo 13. Konya'da Göç Eden Hane Sayısının Çeşitli Kriterlere Göre Dağılımı

Tarım Havzasının Adı	**Köyde Yaşayan Hane Sayısı (1)**		**Göç Eden Hane Sayısı (2)**		**Göç Eden Hanelerin Köyde Yaşayan Hane Sayısına Oranı (2/1)**
Tarım Havzalarına Göre					
	Toplam	Ortalama	Toplam	Ortalama	
Göller Tarım Havzası	13.101	262,02	32.975	659,50	2,52
İç Ege Tarım Havzası	8.727	323,22	8.736	323,56	1,00
Orta Anadolu Tarım Havzası	30.477	338,63	32.203	357,81	1,06
Toplam	**52.305**	**313,20**	**73.914**	**442,60**	**1,41**
Üretim Bölgelerine Göre					
Kuru Tarım Bölgesi	33.935	311,33	60.485	554,91	1,78
Sulu Tarım Bölgesi	18.370	316,72	13.429	231,53	0,73
Toplam	**52.305**	**313,20**	**73.914**	**442,60**	**1,41**
Coğrafi Şekline Göre					
Ovalık	36.460	308,98	41.763	353,924	1,15
Dağlık	15.485	323,37	32.151	656,143	2,03
Toplam	**52.305**	**313,20**	**73.914**	**442,60**	**1,41**

Kaynak: (Oğuz ve ark., 2014)

Konya'da yapılan bir çalışmada Tablo 12'de tarım havzalarına, üretim bölgelerine ve yerleşim yerlerinin coğrafi yapılarına göre göç eden hane sayısı ile ilgili dağılımlar verilmiştir. Tablolar incelendiğinde göç eden hane sayısının tarım havzalarına, üretim bölgelerine ve yerleşim yerlerinin coğrafi yapılarına göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre özellikle Göller Tarım Havzası'nda diğer tarım havzalarına göre, kuru tarım bölgesinde sulu tarım bölgesine göre ve dağlık alanlarda ise ovalık alanlara göre göçün daha fazla olduğu belirlenmiştir. Özellikle Göller Tarım Havzası'nda var olan hane sayısının yaklaşık 2,5 katı kadar nüfusunun dışarıya göç verdiği görülmektedir. Özellikle bu havzadaki göçün fazla olmasının nedeni olarak arazi şartları gösterilmiştir. Konya ilinin Göller Havzası'nda kalan bölümünde ayrıca tarıma elverişli arazilerin azlığı ve sert coğrafi koşullar bu bölgenin il içerisindeki en dezavantajlı bölümünü oluşturmasına neden olmaktadır (Oğuz ve ark., 2014).

5.5. Altınekin İlçesi Hakkında Genel Bilgi ve İç Göç Durumu

5.5.1. Altınekin Tarihi

Altınekin ilçesinin tarihi oldukça eski devirlere, Hititlere kadar dayanmaktadır. Altınekin ilçesinde Romalılara ve Frigyalılara ait eserler bulunmaktadır. Altınekin'in eski adı suyu bol anlamına gelen ZIVARIK'tır. Roma devrinde Pegella adında büyük bir kent olan Altınekin en parlak dönemini Selçuklular zamanında yaşamıştır. Bu dönemde büyük bir ticaret merkezi olan İlçe, Sarnıç Hanı ve Zıvarık Hanı ile yolculara büyük hizmetler vermiştir. Bu dönemin en önemli eserlerinden biri de Ali Paşa Camiidir. Altınekin, Selçuklular zamanında önemli ve parlak bir ticaret merkezi olmuştur. Fakat Altınekin arazisinin kıraç oluşu göçlerin başlaması nedeniyle gelişmiş olan ticaretini yavaş yavaş söndürmüştür (Anonim, 2019a).

Cumhuriyet Döneminde genelde tüm kamu kuruluşlarıyla birlikte gelişmiş bir yerleşim merkezi iken, bu kurumlar daha sonra başka bir yere taşınmasıyla birlikte küçük bir nahiye halini almıştır. Daha sonra Altınekin 4 Temmuz 1987 gün ve 19507 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 3292 Sayılı Kanunla ilçe olmuştur (Anonim, 2019a)

Altınekin'in yüzölçümü incelendiğinde 1106 km²'lik bir alanı bulunmaktadır. İlçede 645960 dekar ekilebilen alan bulunmaktadır. Bunun 442800 dekarı sulu alanları, 203160 dekarı ise kuru alanları oluşturmaktadır. Yani ilçede ekilebilen alanların %69'u sulak alanları, %31'i ise kurak alanları oluşturmaktadır. İlçenin ekonomik göstergesi olan ve en çok yetiştirilen tarım ürünleri buğday ve şekerpancarıdır. Son zamanlarda

ayçiçeği, fasulye, mısırda kendini göstermeye başlamıştır. İlçede küçükbaş hayvanlardan en çok koyun, büyükbaş hayvanlardan ise en çok sığır yetiştiriciliği yapılmaktadır. Kümes hayvancılığı ise genelde herkesin kendi ihtiyacını karşılayacağı nitelikte yapılmaktadır (Anonim, 2019a)

5.5.2. Coğrafi Özellikler

Konya ili Altınekin ilçesi, 38°08’ ve 38°34’ Kuzey enlemleri ile 32°32’ ve 32°58’ Doğu boylamları arasında yer almaktadır. İl merkezine uzaklığı 65 km’dir. İlçenin deniz seviyesinden ortalama yüksekliği 950 metredir. İlçenin, kuzeyinde Cihanbeyli, güneyinde Selçuklu ve Karatay, batısında Sarayönü ilçesi ve doğusunda Aksaray ili bulunmaktadır. İlçenin yüzölçümü 1.165,3 km²’dir. Altınekin kuzeye doğru uzanan Konya ovasının devamı gibidir. İlçenin bulunduğu kesimler ova-yayla özelliklerini gösterir. Arazi genellikle düz olup yer yer tepeler mevcuttur. En yüksek tepesi olan Hacınuman ve Karakaya köylerinin güneyindeki Ballık Tepesinin rakımı 1.450 metredir. Bölgenin doğal bitki örtüsü bozkırdır. Yer yer çok az miktarda ağaç kümeleri mevcut olup, bölgede doğal akarsu yoktur (Anonim, 2010) (Anonim, 2014b). Altınekin ilçesi 116.538 ha kullanım alanı ile Konya’nın %2,86’sını, Türkiye’nin ise %0,15’ini oluşturmaktadır. İlçe toplam alanının %66,90’ı tarım arazilerine ayrılmış olup, bu oran Türkiye ortalamasının ve Konya ortalamasının üzerindedir. Toplam alanın %28,81 gibi büyük bir oranı çayır-mera alanları için ayrılmıştır. Ormanlık alan ise hiç yoktur (Anonim, 2019a).

İç Anadolu bölgesinde olması nedeniyle karasal iklim kuşağı içindedir. Ancak, Altınekin’deki karasal iklimin özellikleri İç Anadolu’nun karasal iklim tipinden çok, Doğu Anadolu’nun karasal iklim tipi ile benzerlik göstermektedir. Altınekin ile Konya arasında iklim farklılıkları vardır. Yaz ayları çok sıcak, kış ayları ise sert ve soğuk geçmektedir. Ortalama yıllık sıcaklık 10.9 c’dir. Kış aylarının büyük bir kısmında don olayı görülür. İlçede yıllık değerlere göre yağış miktarı ise, 373,5 mm’dir. Yılın Ocak, Şubat, Mart, Kasım ve Aralık aylarını incelediğimiz zaman donlu gün olaylarının genelde bu aylarda yoğunlaştığı gözlenmektedir (Anonim, 2019a).

5.5.3. Altınekin Nüfusu

2018 yılı itibariyle ilçe nüfusu 14.548'dir. Bu nüfus 7.351 erkek ve 7.197 kadından oluşmaktadır. İlçe nüfusunun Konya nüfusuna oranı %0,70 iken, TR52 bölgesi nüfusuna oranı %0,63'dür.Altınekin ilçe nüfusunun %64,2'si aktif nüfus olarak nitelendirilebilecek 15-64 yaş grubu içerisinde yer almaktadır. Bu oran, Konya ortalamasından düşüktür. Ancak 65 yaş üstü yaşlı nüfusun %7,9 oran ile Konya ortalamasına eşittir (Anonim, 2019a).

Tablo 14. Altınekin Nüfusu

Yıl	Altınekin Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2007	14.874	7.362	7.512
2008	15.698	7.771	7.927
2009	15.163	7.498	7.665
2010	14.721	7.256	7.465
2011	14.362	7.075	7.287
2012	14.274	7.078	7.196
2013	14.528	7.287	7.241
2014	14.357	7.164	7.193
2015	14.171	7.115	7.056
2016	14.141	7.112	7.029
2017	14.074	7.104	6.970
2018	14.548	7.351	7.197

Kaynak: (Anonim, 2019b)

Türkiye genelinde 2015 yılında Altınekin ilçesine kayıtlı nüfus sayısı 37.565 kişi olup; bu sayı ilçe nüfusunun yaklaşık 2,7 katıdır. Altınekin ilçesine kayıtlı nüfusun % 92,55'i Konya ilinde yaşamaktadır. Konya ili dışında yaşayan nüfus 2.800 kişi olup kayıtlı nüfusa oranı ise % 7,45 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 15. Altınekin İlçesi 2015 Yılı Kayıtlı Nüfusun İkameti

	Nüfus
Altınekin İlçesine Kayıtlı Nüfus Toplamı	37.565
Altınekin İlçesine Kayıtlı Olup Konya İlinde Yaşayanlar Toplamı	34.765
Altınekin İlçesine Kayıtlı Olup Konya İlinde Yaşayanların Altınekin İlçesine Kayıtlı Nüfusa Oranı (%)	92,55

Kaynak: (Anonim, 2016)

5.5.4. Altınekin İlçesi Mahalleleri

Altınekin İlçesinin mahallelere göre nüfus dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 16. Altınekin İlçelerinin Nüfus Dağılımı - 2018

Mahalle Adı	Mahalle Nüfusu
Akıncılar Mah.	3.072
Ölmez Mah.	2.161
Dedeler Mah.	1.804
Oğuzeli Mah.	1.694
Kale Mah.	965
Yenice Mah.	681
Mantar Mah.	572
Sarnıç Mah.	563
Yenikuyu Mah.	472
Yeni Ölmez Mah.	450
Koçyaka Mah.	401
Topraklık Mah.	328
Yeniyayla Mah.	251
Hacınuman Mah.	219
Akçaşar Mah.	218
Akköy Mah.	195
Karakaya Mah.	189
Borukkuyu Mah.	150
Ayışığı Mah.	87
Koçaş Mah.	76
TOPLAM	**14.548**

Kaynak: (Anonim, 2019b)

6. ARAŞTIRMAYA UYGULANAN ANALİZ YÖNTEMLERİ

6.1. Karar Ağacı Modelleri

Veri madenciliğinde, analiz edilecek veri için herhangi bir sınırlandırma bulunmamaktadır. Sağlık ile ilgili veriler, araştırma verileri internetten elde edilen veriler, ekonomi ile ilgili veriler analiz edilebilmektedir. Bu nedenle veri madenciliği yöntemlerinden olan Sınıflandırma ve Regresyon Ağacı (CART), endüstri, mühendislik sağlık ve finans olmak üzere birçok alanda yaygın olarak kullanılmaktadır (Teksin, 2018).

Karar ağacı adından da anlaşıldığı gibi ağaç olarak görünen, tahminsel bir modeldir (Koyuncugil ve Özgülbaş, 2008). Değişkenleri parçalayarak bir ağaç oluşturmaya dayanmaktadır (Çinko, 2006). Karar ağacı algoritmalarının en önemli avantajı, diğer çok değişkenli yöntemlerde sağlanması gereken istatistik varsayımların bu yöntemde bulunmamasıdır. Ayrıca karar ağacının, bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkilerin yönünü, önem sırasını görselleştirmesi de bir diğer avantajıdır. Bu özelliği ile elde edilen sonuçların yorumunu oldukça basitleştirmekte, daha somut ve kullanışlı hale getirebilmektedir (Yılmaz, 2008); (Saraçlı ve ark., 2006).

Karar ağaçları; kolay yorumlanması, anlaşılabilirliği ve karar vericiler için avantaj sağlaması açısından daha çok tercih edilmektedir (Chien ve Chen, 2008). Diğer taraftan karar ağaçlarının basit yapılı olması, oluşan sınıflandırma modelinin anlaşılabilir ve kolay olması, bilgi keşfine uygun bir yapı sunması, karar ağaçlarının parametrik olmayan bir analiz olması sebebiyle karar ağaçlarında sınıflandırma teknikleri tercih edilmektedir (Gehrke, 2003).

Veri madenciliğinde, analiz edilecek veri için herhangi bir sınırlandırma bulunmamaktadır. Sağlık ile ilgili veriler, araştırma verileri, internetten elde edilen veriler, ekonomi ile ilgili veriler analiz edilebilmektedir (Teksin, 2018). Veri madenciliği konusu olan Sınıflandırma ve Regresyon Ağacında (CART), bağımlı değişkenin kategorik olduğu durumlarda Sınıflandırma Ağacı (Classification Tree, CT), sürekli olması durumunda ise Regresyon Ağacı (Regression Tree, RT) kullanılmaktadır (Teksin, 2018). Büyük ve karmaşık veri setlerinde karar ağacı algoritmalarının kullanılmasıyla görsel ve anlaşılır bilgilerin elde edilmesi kolaylaşmaktadır (Aitkenhead, 2008). Bu nedenle veri madenciliği yöntemlerinden olan CART, endüstri, mühendislik, sağlık ve finans olmak üzere birçok alanda yaygın olarak kullanılmaktadır (Teksin, 2018).

6.2. Sınıflandırma ve Regresyon Ağacı (SRA) (CART) Algoritması

İlk olarak 1984 yılında Breiman ve arkadaşları tarafından sınıflandırma ve regresyon ağacı çalışmalarına başlanmıştır. Sınıflandırma ve regresyon ağacı algoritmasında esas olan, bağımsız değişkenlerin birbirleriyle ve bağımlı değişken yada değişkenlerle olan ilişkilerini ağaç şeklinde bir modelde incelemektir. Sınıflandırma ve regresyon ağacı, verileri alt gruplara ayırmakla birlikte bütün bağımsız değişkenleri kullanmaktadır (Teksin, 2018).

Sınıflandırma ve regresyon ağacı algoritmasında esas olan, bağımsız değişkenlerin birbirleriyle ve bağımlı değişken yada değişkenlerle olan ilişkilerini ağaç şeklinde bir modelde incelemektir. Sınıflandırma ve regresyon ağacı, verileri alt gruplara ayırmakla birlikte bütün bağımsız değişkenleri kullanmaktadır (Teksin, 2018).

Bu analizde bağımlı değişkenin yapısına göre karar ağacının ve modelin ismi değişmektedir. Bağımlı değişken kategorik olduğunda model "sınıflandırma ağacı", sürekli değişken olduğunda ise "regresyon ağacı" olarak adlandırılmaktadır (Cang ve Wang, 2006).

Analiz literatürde Sınıflandırma ve Regresyon Ağacı olarak adlandırılmakta olup SRA Analizi (CART) olarak geçmektedir. Analiz genelde grupların homojenliği üzerinden işlemektedir. Üstünde çalışılan bağımlı değişkeni etkileyen bağımsız değişkenler ilk önce bağımlı değişkeni etkileme durumuna göre dikkate alınmaktadır. Bu değerlendirme yapılırken değişkenlerin kendi içerisindeki homojenliği dikkate alınmaktadır. SRA analizi uygulaması sırasında farklı iki yol izlenmekte olup, bunlar CRT VE CHAİD olarak adlandırılmaktadır. CRT yöntemi seçildiğinde bağımlı değişkeni etkileyen bağımsız değişkenler homojen iki gruba ayrılmaktadır. Böylece ağaç yapısı oluşturulmaktadır. Ağaç yapısı oluşturulurken ilk bağımlı değişkenden sonra modele alınan ilk değişken, bağımlı değişkeni en fazla etkileyen değişkendir. CRT yönteminde bu etki "improvement" olarak adlandırılan ilerleme katsayısı ile belirlenmektedir. Bu katsayı ağaç yapısı itibariyle yukarıdan aşağıya doğru inildikçe küçülmektedir. Bu değerin herhangi bir alt ve üst değeri bulunmamaktadır. Bu değere göre ağaç yapısı oluşturulmaktadır. (Bayramoğlu ve ark., 2012).

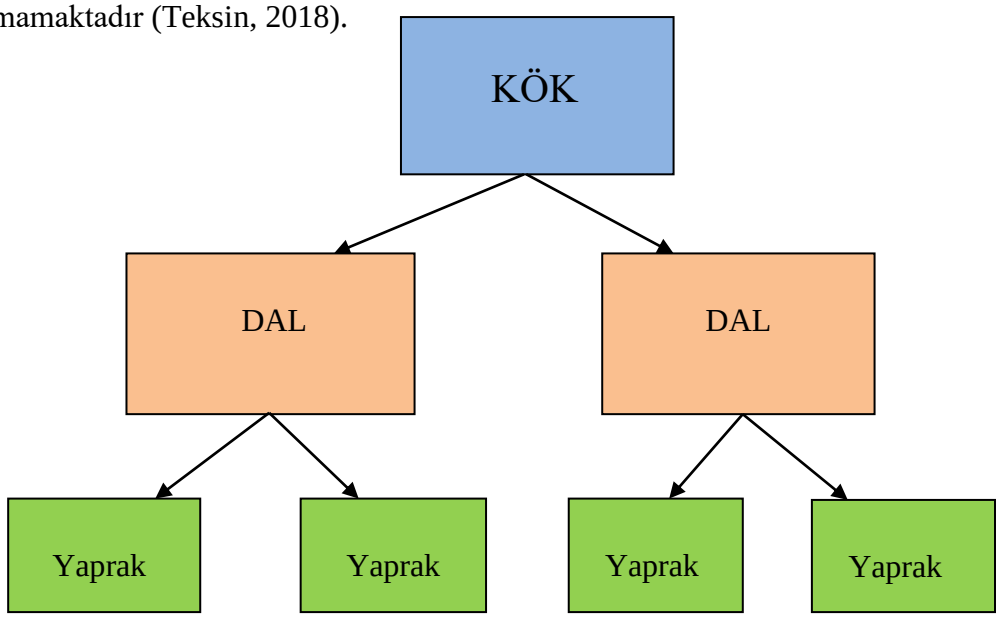
Sınıflandırma bir öğrenme algoritmasına dayanmaktadır. Öğrenmenin amacı, bir sınıflandırma modelinin yaratılmasıdır (Teksin, 2018).

Sınıflandırma ve regresyon ağaçlarının en tepesinde, bağımlı değişken yer almaktadır. Ağacın yapısında bağımlı değişkene "kök düğümü" adı verilmektedir. Öncelikle kök düğüm, ağaç yapısının oluşabilmesi için iki dala ayrılmaktadır. Bu

dallara “ebeveyn dalı” adı verilmektedir. Kök düğümü etkileyen ebeveyn dalları alt kümelere ayrıldıklarında “yavru düğüm” olarak adlandırılır. Ancak ebeveyn dallarını etkileyen alt düğümler alt kümeler oluşturmuyorsa bu durumda alt düğümlere “terminal düğüm” adı verilir (Teksin, 2018). Bağımlı değişkeni etkileyen bağımsız değişkenler homojen bir şekilde alt kümelere ayrıldıkları zaman yavru düğüm olarak adlandırılırlar. Ancak alt kümelere ayrılmayan alt düğümler terminal düğüm olarak isimlendirilmektedir (Bayramoğlu ve ark., 2012).

Sınıflandırma ve regresyon ağaçlarının oluşabilmesi için öncelikle ağacın büyümesi, daha sonra da optimal ağacın oluşabilmesi için de ağacın budanması gerekmektedir. Ağaçta oluşan fakat sonucu etkilemeyen ve sınıflandırmada katkısı olmayan dalların ağaçtan alınması işlemine “budama işlemi” denilmektedir. Sınıflandırma regresyon ağacında budama işleminin uygulanmasının amacı ağacın oluşumunda en başından itibaren modele dahil edilen değişkenlerin, ağacın büyümesiyle tekrar modele dahil olmasını engellemektir. Budama işlemine, ağaca en az katkı sağlayan düğümden başlanmaktadır. Budama işleminin amacı, ağaca önemli derecede katkı sağlayan düğümlerin kalmasını sağlamaktır (Teksin, 2018).

Sınıflandırma ve regresyon ağacı analizinde ağaç yapısı bağımlı değişkeni en fazla etkileyen bağımsız değişkenlerin yukardan aşağıya doğru ikili dallanmalar oluşturulması şeklinde meydana gelmektedir. Bağımlı değişkenleri etkileyen bağımsız değişkenlerin ilerleme katsayısı belirlenmektedir. Katsayı, ağaç yapısına uygun olarak yukarıdan aşağı doğru inildikçe küçülmektedir. İlerleme katsayısının alt ve üst sınırı bulunmamaktadır (Teksin, 2018).

Şekil 3: Sınıflandırma Ağacı Şeması

CART algoritmasında ağaç yapısının oluşması üç temel unsurdan meydana gelmektedir. Bunlar "ağacın oluşturulması", "budama", "en uygun ağaç yapısının oluşturulması" şeklindedir (Teksin, 2018).

SRA analizinde diğer bir yol ise CHAİD yöntemidir. Her ikiside aynı amaçlar için kullanılmakta olup, karar ağacı oluşturma aşamasında farklılıklar bulunmaktadır. Ancak CHAİD yöntemi diğer yönteme tercih edilmektedir. CHAİD (Chi- Squared Automatic Interaction Detector-Otomatik Ki-Kare Etkileşim Belirleme Analizi) analizi sınıflandırma ve regresyon ağacı analizi yöntemi içerisinde alt bir analizdir (Albayrak ve Kotlan-Yılmaz, 2009).

CHAİD analizi ile diğer karar ağaç yöntemleri arasındaki en önemli farklılık ağaç şeklinden kaynaklanmaktadır. Diğer yöntem ikili ağaçlar türetirken, CHAİD analizi çoklu ağaçlar türetmektedir (Türe ve ark., 2009).

CHAİD analiziyle sürekli ve kategorik veriler, aynı anda modele dahil edilebilmektedir. Başka bir ifadeyle bağımlı ve bağımsız değişkenlerin tümünün aynı tip ölçekte ölçülmüş olmasına gerek bulunmamaktadır (Koyuncugil ve Özgülbaş, 2008); (Saraçlı ve ark., 2006). Bu nedenle CHAİD analizi parametrik non-parametrik ayrımını kaldırmakta ve yöntem istatistiksel olarak yarı parametrik (semi-parametric) bir özellik taşımaktadır (Kayri ve Boysan, 2007).

CHAİD analizinde özellikle bağımsız değişkenlerin birbirleriyle olan ilişki ve etkileşimleri incelenmektedir. Bu nedenle değişkenler arasındaki ilişkileri de test etmektedir. Eğer bağımlı değişken kategorik ise değişkenler arasındaki ilişki Ki-Kare analizi ile bağımlı değişken sürekli ise F testi ile test edilmektedir. Bu testlerle değişkenler arasındaki bağımlılık da incelenmektedir (Bayramoğlu ve ark., 2012).

CHAİD analizi kullanılmasının gerekçeleri şöyle sıralanmaktadır (Üngören ve Doğan, 2010):

- Sürekli ve kategorik verilerin aynı anda modele dahil edilebilmesi,
- Bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkilerin daha ayrıntılı değerlendirilebilmesi,
- Bağımlı değişkenler üzerinde etkili olan bağımsız değişkenleri bir ağaç diyagramı üzerinde resmederek gösterebilmesi,
- Ağaç diyagramının diğer analiz sonuçlarına göre görsel anlamda daha kolay yorumlanabilmesi,
- Elde edilen sonuçların anlaşılabilirliğini kolaylaştırmasıdır.

6.3. SWOT Analizi

SWOT kısaltmasının açılımı Strengths (Üstünlükler), Weaknesses (Zayıflıklar), Opportunities (Fırsatlar), Threats (Tehditler) şeklindedir. SWOT analizi, incelenen konunun güçlü ve zayıf yönlerini belirlemekte ve dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditleri saptamakta kullanılan bir tekniktir. Analizde güçlü ve zayıf yönler içsel faktörler, fırsat ve tehditler de dışsal faktörler olarak nitelendirilmektedir. SWOT (GZFT) analizinden amaçlanan iç ve dış etkenleri dikkate alarak, var olan güçlü yönler ve fırsatlardan en üst düzeyde yararlanacak, tehditlerin ve zayıf yanların etkisini en aza indirecek plan ve stratejiler geliştirmektir. Güçlü yönler ile fırsatlar en iyi şekilde değerlendirilerek zayıf yönler geliştirilmeye ve tehditler bertaraf edilmeye çalışılmaktadır. SWOT analizi, yakını ve uzağı görmeyi sağlayan bir analiz tekniğidir. Güçlü ve zayıf yönler ile karşılaşılan fırsatlar ve tehditler ortaya koyma yönü ile "mevcut durum" analizi sağlamakta, gelecekteki durumla ilgili tespit ve tahmin etmeye yarayan bir analiz olma yönüyle de "gelecek durum" analizi sağlamaktadır (Oğuz ve Karakayacı, 2017).

Bu analiz doğrultusunda, araştırma alanı olan Altınekin İlçesinin "güçlü yönleri" ve "fırsatları", "zayıf yönleri" ve "tehditleri" tespit edilmiştir.

Güçlü Yönler: İç çevre analizi sonucunda ortaya çıkarılan ve rakiplere karşı üstünlük sağlanılan varlık ve yetenekleri kapsamaktadır. Güçlü yanların belirlenmesiyle, çabaların yoğunlaştırılacağı faaliyet alanları ortaya çıkarılmaktadır. Güçlü yönlerin tespit edilmesinde: neleri iyi yapıyoruz, avantajlarımız neler, hangi kaynaklarımız var, farklılıklarımız neler, dışarıdan güçlü gözüken yönlerimiz nelerdir sorularına yanıt aranmaktadır (Dinçer, 1998); (Kabukçuoğlu, 2008); (Oğuz ve Karakayacı, 2017).

Zayıf Yönler: Uzun dönemli stratejiler ve planlar için ciddi güçlük ve sınırlamalara neden olacak problemlerin önceden tespit edilmesi ve çözülmesi için zayıflıkların ortaya çıkarılması önemlidir. Zayıflıklar tamamen ortadan kaldırılmasa da başarılamayacak işlere girilmesini ve zararlı adımların atılmasını engellemektedir. Zayıflıkların tespit edilmesinde; neler iyi gitmiyor, neleri düzeltmemiz gerekiyor, nelerin geliştirilmeye ihtiyacı var, başkaları hangi konularda bizden daha iyiler, dışarıdan zayıf gözüken yönlerimiz nelerdir sorularına cevap verilmeye çalışılmaktadır (Dinçer, 1998); (Kabukçuoğlu, 2008); (Oğuz ve Karakayacı, 2017).

Fırsatlar: Stratejik yönetim açısından fırsat, çevrenin sunduğu ve amaçların başarıyla gerçekleştirilmesi için elverişli herhangi bir durumdur. Bir değişikliğin fırsat olması için; bugünkü duruma karşı alternatif bir durumun araştırılıyor olması, karşılaşılan yeni durumun ise bugünkünden daha çekici ve değerlendirilebilecek bir kabiliyet ve kapasiteye sahip olması gereklidir. Fırsatların ortaya konmasında şu soruların cevapları aranmaktadır: mevcut fırsatlar neler, çevremizdeki mevcut gelişmeler nelerdir (ekonomik, teknolojik, politik, sosyokültürel, çevresel, hukuki açıdan) (Dinçer, 1998); (Kabukçuoğlu, 2008); (Oğuz ve Karakayacı, 2017).

Tehditler: Çevresel herhangi bir gelişmenin tehdit kabul edilebilmesi için; ilgili tehdidin mevcut duruma yönelik olması ya da tehdide cevap vermede kabiliyet ve kaynakların yetersiz olması gereklidir. Ancak ciddi ve sistematik bir çabayla tehdit önceden sezilerek gizli bir fırsat haline getirilebilmektedir. Bununla birlikte tehlikeler, beşeri ve maddi kapasitenin daha üstün kullanılmasını ve zayıf yönlerin açığa çıkmasını sağlaması bakımından olumlu bir işlev üstlenebilmektedir. Tehditlerin belirlenmesinde; mevcut engeller nelerdir, potansiyel engeller neler olabilir, rakiplerde tehdit edici gelişmeler var mı, hedef kitlenin beklentilerinde değişiklikler var mı, bütçe/kaynak problemleri var mı, tehdit edici gelişmeler var mı (ekonomik, teknolojik, politik, sosyokültürel, çevresel ve hukuki yönden) sorularına cevap aranmaktadır (Dinçer, 1998); (Kabukçuoğlu, 2008); (Oğuz ve Karakayacı, 2017).

SWOT analizi ile hedeflenen, güçlü özelliklerden yararlanmayı sağlayacak, zayıf yönlerin etkisini azaltacak, çevredeki gelişmelerden doğan fırsatları değerlendirip, içsel ve dışsal tehditleri bertaraf edecek stratejiler geliştirmektir.

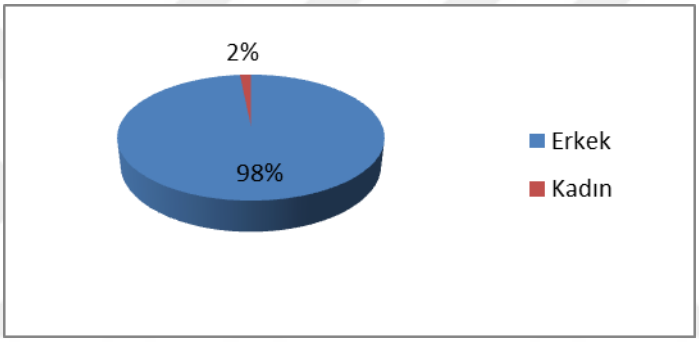
7. ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE TARTIŞMA

7.1. İncelenen Örneklerin Demografik Özellikleri

Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre; ikametgahı Altınekin İlçesi'ne kayıtlı fakat şehirde yaşayan sadece yılın belli zamanları köylerinde (mevsimlik göç) bulunan 64 kişiyle anket yapılmıştır. Yapılan anket sonuçlarından örneklerin cinsiyet, yaş, eğitim, meslek, gelir ve sosyal güvenceleri hakkında bilgi edinilmiştir.

Tablo 17. Örneklerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Sayı	**Yüzde (%)**
Erkek	63	98,43
Kadın	1	1,56
TOPLAM	**64**	**100**

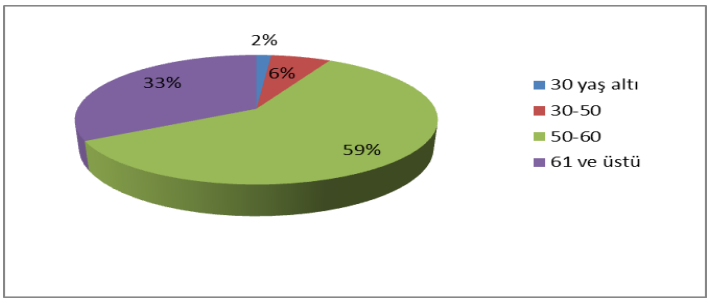

Grafik 1. Örneklerin Cinsiyet Dağılımı (%)

Araştırma kapsamında yer alan Altınekin İlçesinde yapılan çalışma sonucunda elde edilen verilerden yola çıkılarak araştırmaya katılan kişilerin cinsiyet ağırlığına bakıldığında %98'inin erkek, %2'inin kadın olduğu belirlenmiştir.

Tablo 18. Örneklerin Yaşa Göre Dağılımı

Yaşlar	**Sayı**	**Yüzde (%)**
30 yaş altı	1	1,56
30-50	4	6,25
50-60	38	59,37
61 ve üstü	21	32,81
TOPLAM	**64**	**100**

Grafik 2. Örneklerin Yaş Dağılımı (%)

İncelenen örneklerin %59'u 50-60 yaş aralığındadır. Yaklaşık %33 'ü ise 61 ve üstü kişilerden oluşmaktadır. Örneklerin büyük bir çoğunluğunun 50-60 yaşında kişiler olduğu belirlenmiştir. Bu yaş grubuna dahil olan kişiler köylerine dönmeyi istedikleri yapılan anket sırasında gözlemlenmiştir.

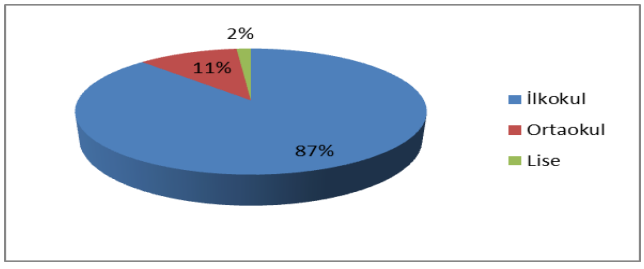
Tablo 19. Örneklerin Doğum Yerine Göre Dağılımı

	Sayı	**Yüzde (%)**
Altınekin	64	100
İl Dışı	-	-
TOPLAM	**64**	**100**

Araştırmaya konu olan örneklerin doğum yeri Konya'nın Altınekin İlçesinin köyleridir. Burada anket sırasında dikkat edilen husus araştırmaya katılan örneklerin tamamının Altınekin'in köylerinden şehre gelmiş ve köyleriyle bağlantılarını koparmayıp yılın belli zamanları köylerinde bulunan örnekler olması dikkate alınmıştır.

Tablo 20. Örneklerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

	Sayı	**Yüzde (%)**
İlkokul	56	87,5
Ortaokul	7	10,93
Lise	1	1,56
Üniversite	-	-
TOPLAM	**64**	**100**

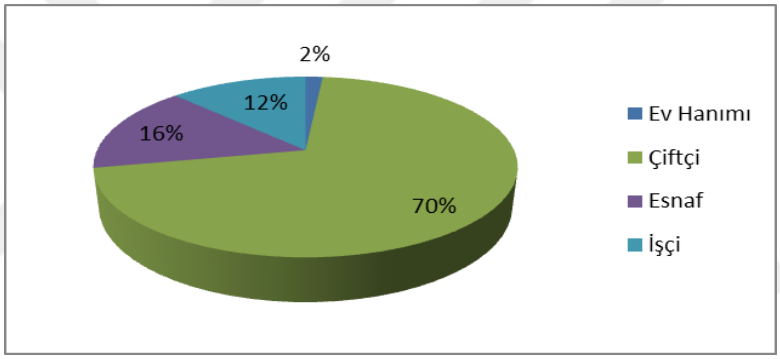

Grafik 3. Örneklerin Eğitim Durumu (%)

İncelenen örneklerin eğitim durumuna bakıldığında yaklaşık %87 ile büyük bir çoğunluğunun ilkokul mezunu olduğu sonucuna varılmıştır. İncelenen örnekler çocuklarını okutmak için şehre göç ettikleri de anket sırasında elde edilen gözlemler arasındadır.

Tablo 21. Örneklerin Meslek Durumuna Göre Dağılımı

	Sayı	**Yüzde (%)**
Ev Hanımı	1	1,56
Öğrenci	-	-
Çiftçi	45	70,31
Esnaf	10	15,62
İşçi	8	12,5
Memur	-	-
TOPLAM	**64**	**100**

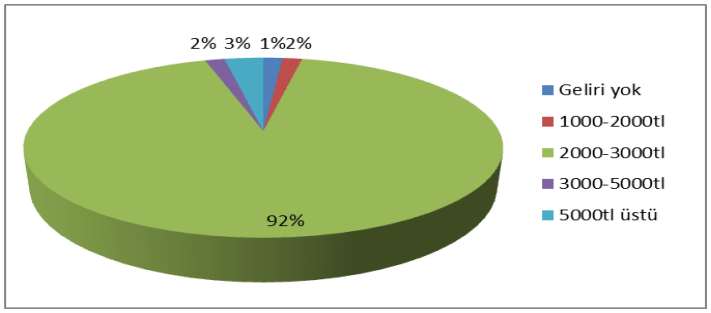

Grafik 4. Örneklerin Meslek Durumu (%)

Çalışmanın amaçlarına ulaşmak amacıyla incelenen örneklerin çiftçilikle uğraşan kişilerden oluşturulmuştur. Dolayısıyla çiftçilikle uğraşan kişilerin köyleriyle bağlantılarının olması köye dönme isteği ile ilişkili olmaktadır. Sonuç olarak örneklerin büyük bir çoğunluğunun (%70) mesleği çiftçilik olarak belirlenmiştir. %16'sı ise şehirde esnaflık yapmaktadır.

Tablo 22. Örneklerin Gelir Durumuna Göre Dağılımı

	Sayı	**Yüzde (%)**
Geliri yok	1	1,56
1000-2000	1	1,56
2001-3000	59	92,18
3001-5000	1	1,56
5001- +	2	3,12
TOPLAM	**64**	**100**

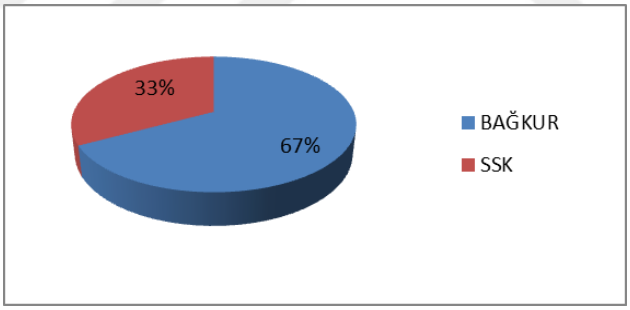

Grafik 5. Örneklerin Gelir Durumu (%)

İncelenen örneklerin gelir durumuna bakıldığında ise %92'lik büyük bir oranda 2000 TL-3000 TL arasında gelire sahip oldukları belirlenmiştir. Örneklerin gelirini oluşturan etmenlerin başında emekli aylıklarının geldiği anket sırasında edinilen bilgiler arasındadır.

Tablo 23. Örneklerin Sosyal Güvencesine Göre Dağılımı

	Sayı	**Yüzde (%)**
Bağkur	43	67,18
SSK	21	32,81
TOPLAM	**64**	**100**

Grafik 6. Örneklerin Sosyal Güvencesi (%)

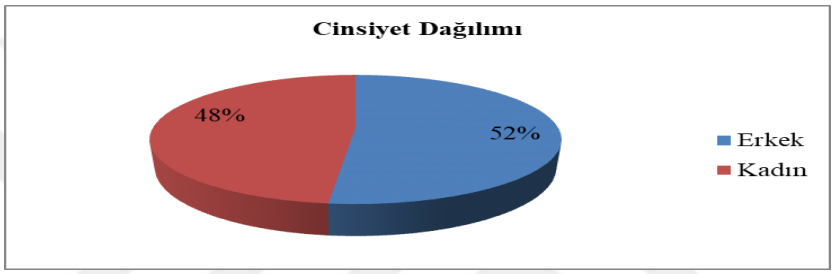
Örneklerin sosyal güvenceleri incelendiğinde genel itibariyle %67'sinin BAĞKUR, %33'ünün ise SSK güvencesi olduğu tespit edilmiştir.

7.2. İncelenen Hanehalklarının Demografik Özellikleri

Çalışmanın temel popülasyonu 64 kişiden oluşmaktadır. Araştırmaya katkı sağlamak amacıyla anket uygulanan kişiden, eşi ve çocukları dahil toplam 313 kişi hakkında da bilgi alınmıştır. Alınan bu bilgiler hanehalkı hakkında aşağıdaki verileri oluşturmaktadır.

Tablo 24. Hanehalklarının Cinsiyete Göre Dağılımı

	Sayı	**Yüzde (%)**
Erkek	162	51,76
Kadın	151	48,24
TOPLAM	**313**	**100**

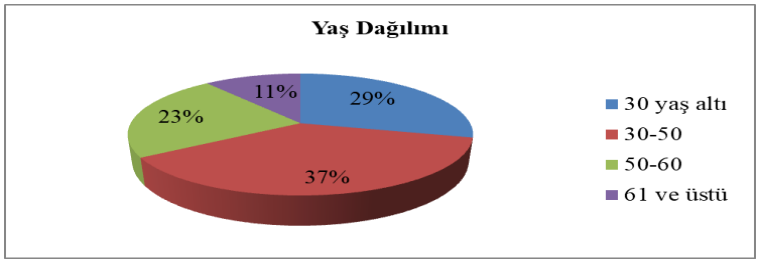

Grafik 7. Hanehalklarının Cinsiyet Dağılımı (%)

Araştırma kapsamında anket yapılan kişiden eşi ve çocukları hakkında alınan bilgiler doğrultusunda kişilerin cinsiyet ağırlığına bakıldığında %52'sinin erkek, %48'inin kadın olduğu belirlenmiştir. Hanelerde kadın-erkek sayısının hemen hemen eşit olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Tablo 25. Hanehalklarının Yaşa Göre Dağılımı

Yaşlar	**Sayı**	**Yüzde (%)**
30 yaş altı	90	28,75
30-50	117	37,38
50-60	72	23,00
61 ve üstü	34	10,86
TOPLAM	**313**	**100**

Grafik 8. Hanehalklarının Yaş Dağılımı (%)

Çalışma kapsamında anket yapılan kişiden eşi ve çocukları hakkında alınan bilgiler doğrultusunda incelenen hanehalklarının yaş dağılımının orta yaş grubunda olduğu görülmüştür. Sırasıyla 30 yaş altı yaklaşık %29, orta yaş yaklaşık %37, 50-60 yaş grubu yaklaşık %23, 61 ve üstü yaşlı nüfusun ise %11 olduğu saptanmıştır.

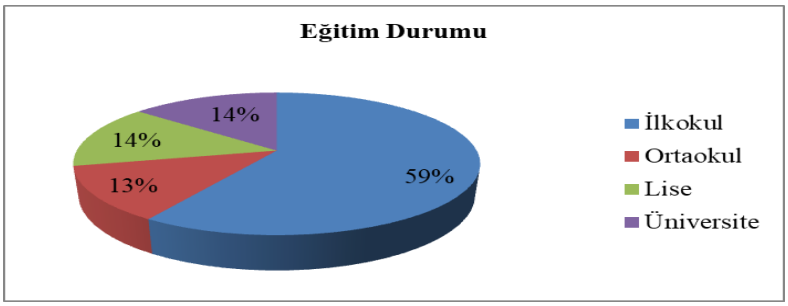
Tablo 26. Hanehalklarının Doğum Yerine Göre Dağılımı

	Sayı	**Yüzde (%)**
Altınekin	312	99,68
İl Dışı	1	0,32
TOPLAM	**313**	**100**

Araştırma kapsamında anket yapılan kişiden eşi ve çocukları hakkında alınan bilgiler doğrultusunda hanehalklarının; %99 ile doğum yeri Konya'nın Altınekin İlçesinin köyleridir. Geriye kalan 1 kişi ise evlilik sebebiyle yerleşmiştir.

Tablo 27. Hanehalklarının Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

	Sayı	**Yüzde (%)**
İlkokul	185	59,11
Ortaokul	39	12,46
Lise	45	14,38
Üniversite	44	14,06
TOPLAM	**313**	**100**

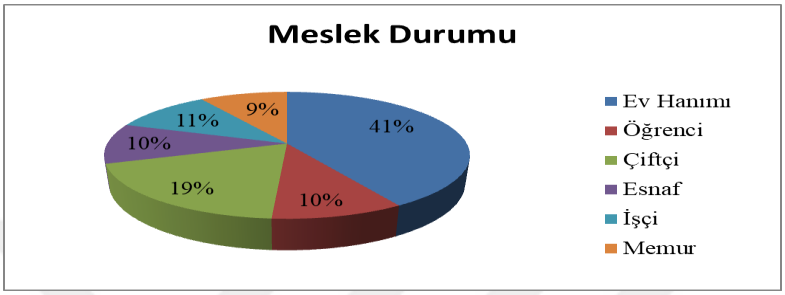

Grafik 9. Hanehalklarının Eğitim Durumu (%)

Araştırma kapsamında anket yapılan kişiden eşi ve çocukları hakkında alınan bilgiler doğrultusunda hanehalklarının eğitim durumuna bakıldığında yaklaşık %59 ile büyük bir çoğunluğunun ilkokul mezunu olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca çocuklarını eğitim amacıyla şehir merkezine veya şehir dışına gönderdikleri ve bu sebeple şehre göç ettikleri de anket sırasında edinilen bilgiler arasındadır. Çocuklarının eğitim durumu ise genellikle ortaokul, lise ve üniversiteden oluşmaktadır.

Tablo 28. Hanehalklarının Meslek Durumuna Göre Dağılımı

	Sayı	Yüzde (%)
Ev Hanımı	129	41,21
Öğrenci	31	9,90
Çiftçi	59	18,85
Esnaf	32	10,22
İşçi	33	10,54
Memur	29	9,27
TOPLAM	**313**	**100**

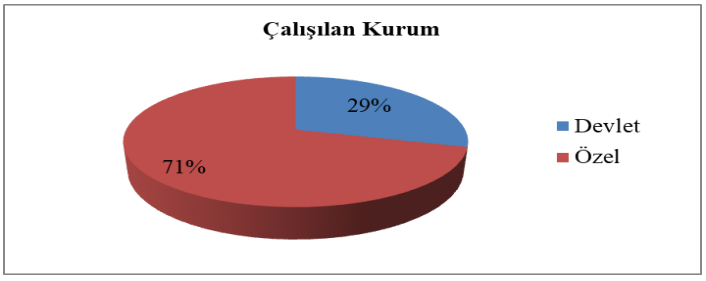

Grafik 10. Hanehalklarının Meslek Durumu (%)

Araştırma kapsamında anket yapılan kişiden eşi ve çocukları hakkında alınan bilgiler doğrultusunda hanehalklarının meslek durumuna bakıldığında anne ve kız çocuklarının %41'inin genellikle ev hanımı olduğu, baba ve erkek çocuklarının %19'nun çiftçi, %10'unun esnaf ve yine %10'unun ise işçi olduğu, erkek ve kız çocuklarının %9'nun memur ve geriye kalan erkek ve kız çocuklarının yaklaşık %10'unun ise öğrenci olduğu sonucuna varılmıştır. Hane reisleri köylerinde yaşarken çiftçilikle uğraşmaktaydı fakat şehre yerleştikten sonra bazıları iş kurup kendi dükkanlarını açmışlardır. O yüzden bazı çiftçi statüsünde olan hane reisleri esnaf grubuna geçmişlerdir. Ancak halen köylerinde çiftçilikle de uğraşmaktadırlar.

Tablo 29. Hanehalklarının Çalıştıkları Kuruma Göre Dağılımı

	Sayı	Yüzde (%)
Devlet	26	29,21
Özel sektör	63	70,79
TOPLAM	**89**	**100**

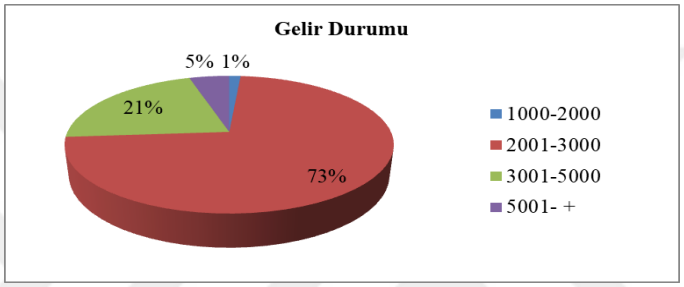

Grafik 11. Hanehalklarının Çalışılan Kurum (%)

Araştırma kapsamında anket yapılan kişiden eşi ve çocukları hakkında alınan bilgiler doğrultusunda hanehalklarının yaklaşık %71'i özel sektör de çalışmaktadır. %29'u ise devlet sektöründe çalışmaktadır.

Tablo 30. Hanehalklarının Gelir Durumuna Göre Dağılımı

	Gelir Durumu	
	Sayı	**Yüzde (%)**
1000-2000	2	1,34
2001-3000	108	72,48
3001-5000	32	21,48
5001- +	7	4,70
TOPLAM	**149**	**100**

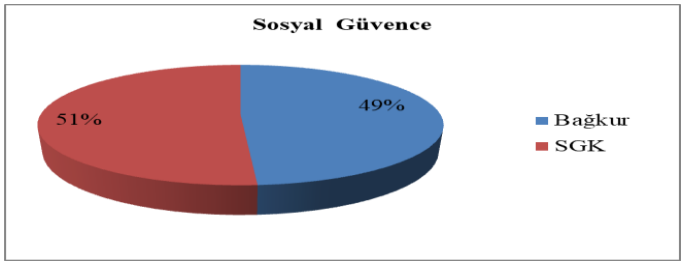

Grafik 12. Hanehalklarının Gelir Durumu (%)

Araştırma kapsamında anket yapılan kişiden eşi ve çocukları hakkında alınan bilgiler doğrultusunda hanehalklarının gelir durumuna bakıldığında %72'inin 2000 TL-3000 TL arasında, %21'inin 3000 TL-5000 TL arasında, %5'inin 5000 TL ve üstü bir gelire sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 31. Hanehalklarının Sosyal Güvencesine Göre Dağılımı

	Sosyal Güvence	
	Sayı	**Yüzde (%)**
Bağkur	153	48,88
SGK	160	51,12
TOPLAM	**313**	**100**

Grafik 13. Sosyal Güvence (%)

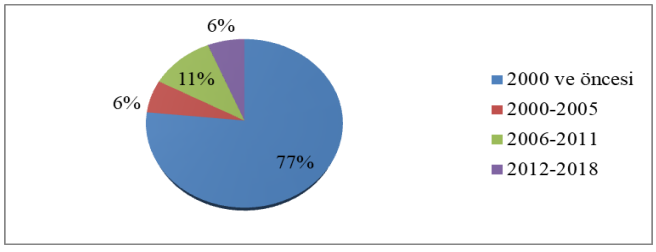
Araştırma kapsamında anket yapılan kişiden eşi ve çocukları hakkında alınan bilgiler doğrultusunda hanehalklarının sosyal güvenceleri incelendiğinde genel itibariyle %49'nun BAĞKUR, %51'inin ise SGK güvencesi olduğu tespit edilmiştir.

7.3. İncelenen Örneklerin Göç Hakkındaki Görüşleri

Anket yapılan 64 örnekten elde edilen bilgilere göre kente gelmeden önce ailelerin hepsi köylerde yaşamakta ve bu 64 kişi Konya'nın Altınekin İlçesine bağlı köylerde ikamet etmektedir. Bu kişiler kente gelmeden önce geçimini çiftçilikten sağlamaktadır. Kente gelmelerindeki etkenlerin başında geçim sıkıntısı, çocukların eğitimi ve işsizlik gelmektedir. Anket yapılan örneklerin en önemli özelliği halen köylerine giderek tarlalarını işlemeleri yani çiftçiliği hala devam ettirmeleridir. Bu durum insanların köylerindeki bağlarının kopmadığını göstermektedir. Çalışmada bu husus kriter olarak dikkate alınmıştır ve insanların köylerine geri dönme istekleri ve bu isteklerini etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu faktörlerin mevsimlik göç sebebiyle örneklerin sosyal ve ekonomik hayatlarında meydana gelecek değişiklikler ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Tablo 32. Örneklerin Köyden Şehre Göç Ettikleri Dönem

Yıllar	Sayı	Yüzde (%)
2000 ve öncesi	49	76,56
2000-2005	4	6,25
2006-2011	7	10,94
2012-2018	4	6,25
TOPLAM	**64**	**100**

Grafik 14. Göç Edilen Dönem (%)

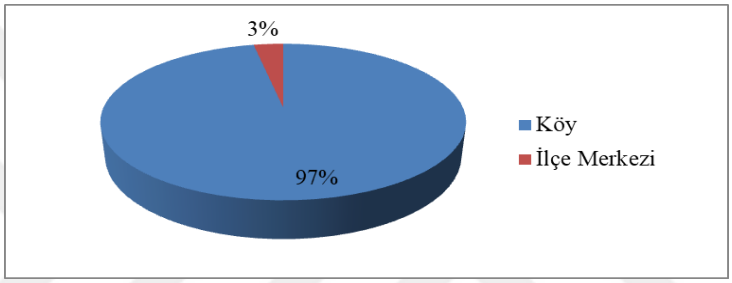
Örneklerin kaç yıl önce göç ettiklerini gösteren tablo yukarıda verilmiştir. Köylerden şehir merkezine özellikle 2000 yılı ve öncesinden itibaren ciddi bir göç dalgasının başladığı, tablodaki verilerden açıkça görülmektedir. İncelenen hanelerin %76'sı 2000 ve önceki yıllarda köylerinden göç edip Konya merkeze yerleşmişlerdir. Anket sırasında 1965, 1980 yıllarında köyden şehre göç ettiklerini belirten örnekler

vardır. Katılımcıların yaklaşık %11'i ise 2006 ile 2011 yılları arasında merkeze gelip yerleşmişlerdir.

Konya'da yapılan bir çalışmada Orta Anadolu ve Göller Tarım Havzasında göçün büyük bir kısmının 1990 yılı öncesi (özellikle 1980 yılı öncesi) olduğu fakat göçün yine bu iki tarım havzasında halen devam ettiği görülmektedir (Oğuz ve ark., 2014).

Tablo 33. Örneklerin Kent Merkezine Geldikleri Yer

	Sayı	**Yüzde (%)**
Köy	62	96,88
İlçe merkezi	2	3,13
TOPLAM	**64**	**100**

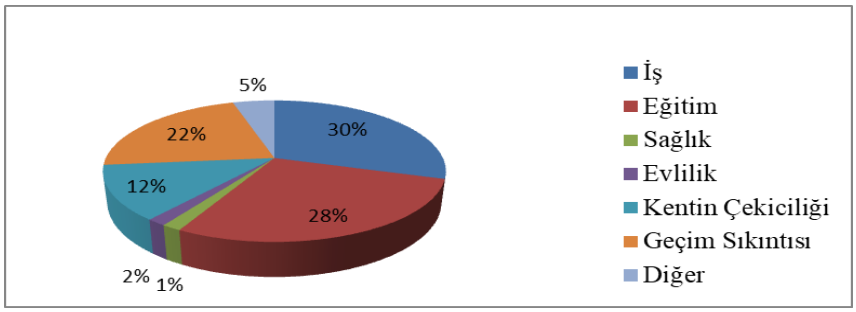

Grafik 15. Kent Merkezine Gelinen Yer (%)

Katılımcıların göç ettikleri yeri gösteren tablo verilmiştir. Araştırma kapsamındaki katılımcıların yaklaşık %97'lik büyük bir kısmı Konya İli Altınekin İlçesine bağlı köylerden göç edip şehir merkezine yerleşmişlerdir. %3'lük kısmı ise Altınekin ilçe merkezinden Konya merkeze yerleşmişlerdir.

Tablo 34. Örneklerin Köylerinden Göç Etme Sebepleri

	Sayı	**Yüzde (%)**
İş	19	29,69
Eğitim	18	28,13
Sağlık	1	1,56
Evlilik	1	1,56
Kentin Çekiciliği	8	12,50
Geçim Sıkıntısı	14	21,88
Diğer	3	4,69
TOPLAM	**64**	**100**

Grafik 16. Örneklerin Şehir Merkezine Yerleşme Sebepleri (%)

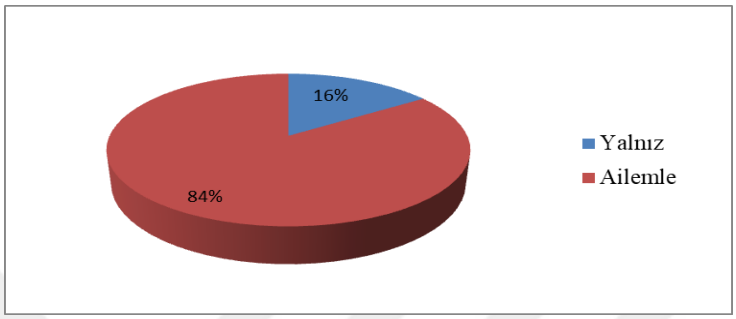
Çalışmaya konu olan örnekler köylerden şehir merkezlerine yerleşirken birçok sebeple köylerinden ayrılmak zorunda kalmışlardır. Bu çalışmada köyden şehre yerleşen ailelerin yaklaşık %30'unun şehirde iş bulmak, %28'inin çocuklarının eğitimi sebebiyle, yaklaşık %22'sinin ise geçim sıkıntısı sebebiyle köyünden ayrıldığı tespit edilmiştir. Geriye kalan %12'lik kısım ise kentin çekiciliği yani şehirde rahat bir yaşam sürmek için merkeze yerleştiği belirlenmiştir.

Konya'da yapılan bir araştırmada göçün nedenleri olarak arazilerin yeterli olmaması, büyükşehir yardımları, coğrafi sıkıntı, eğitim, gelir sıkıntısı-iş imkanı, kan davası, köy içi anlaşmazlıklar, kuraklık-kıraç alan, memuriyet, sosyal güvence, sosyal imkan olarak belirlenmiştir. Göller Tarım Havzası, İç Ege tarım Havzası ve Orta Anadolu Tarım Havzası bölgelerinde de göçün en önemli nedenlerinin başında gelir sıkıntısı ve iş imkanı geldiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca İç Ege Tarım Havzası'nda göçün nedenleri arasında arazilerin yeterli olmamasının yanı sıra sosyal imkanların azlığı gösterilirken, Orta Anadolu Tarım Havzası'nda eğitim imkanları ve arazilerin kıraç olması gösterilmiştir (Oğuz ve ark., 2014).

Bayburt'ta yapılan çalışmada ise göç veren kentlerin sadece ekonomik sorunları değil sosyo-kültürel imkanların yetersizliğini de gerekçe olarak sunanların oranı 2010 yılında % 6 iken, ekonomik sıkıntıların hafiflediği 2017 yılında bu oran % 56'ya çıkmıştır. Ekonomik imkânlar düzeldiğinde göç etmek isteği sorusuna 2010 yılında katılımcıların % 87'si hayır yanıtını verirken; 2017 yılında katılımcıların % 75'inin hayır yanıtını vermeleri ile birlikte düşünüldüğünde ekonomik ihtiyaçların karşılanması sonrası insanlar sosyal ihtiyaçlarını gidermeye yöneldiği sonucuna ulaşmak mümkündür (Yazıcı, 2017b).

Tablo 35. Örneklerin Merkeze Yerleşme Durumuna Göre Dağılımı

	Sayı	Yüzde (%)
Yalnız	10	15,63
Aile ile birlikte	54	84,38
Arkadaşlarla	-	-
Akrabalarla	-	-
Diğer	-	-
TOPLAM	**64**	**100**

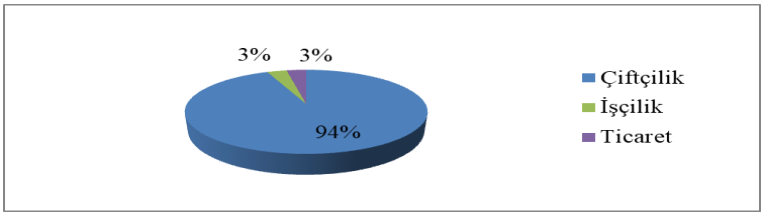
Grafik 17. Merkeze Yerleşme Durumu (%)

Örneklerden alınan bilgilere göre %84'lük büyük bir oranı köylerinden ayrılıp şehre yerleşirken tüm aile bireyleri ile gelmişlerdir. Geriye kalan %16'lık kısım şehirde iş bulmak için köylerinden ayrılmış ve yeterli ekonomik gücü elde ettikten sonra ailelerini de yanlarına almışlardır.

İstanbul'da yapılan bir başka çalışmada ise 420 katılımcının (%61,7) 259'u ailesi ile birlikte göç etmişken, (%36) 151'i tek başına ve (%2,4) 10'u ise akrabası ile göç etmiştir (Büyükyılmaz, 2017).

Tablo 36. Örneklerin Şehre Gelmeden Önceki Geçim Yolları

	Sayı	Yüzde (%)
Çiftçilik	60	93,75
Memur	-	-
İşçilik	2	3,13
Ticaret	2	3,13
Emekli	-	-
Diğer	-	-
TOPLAM	**64**	**100**

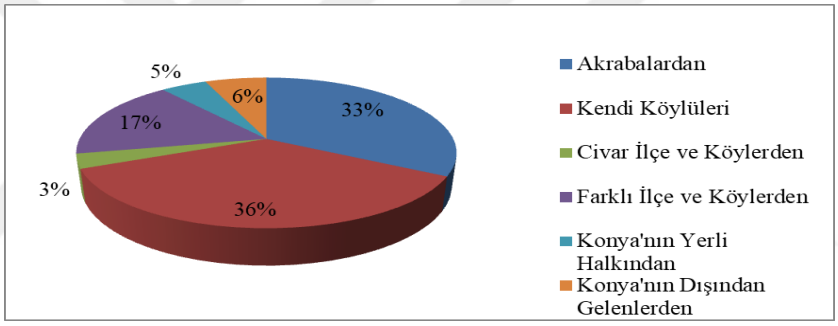

Grafik 18. Örneklerin Köylerindeki Geçim Yolları (%)

Araştırmaya dahil olan örnekler kente yerleşmeden önce köylerinde geçimlerini farklı yollardan sağlamaktadırlar. Anket sonuçlarına göre kişilerin %93'ü köyde geçimini çiftçilikten, %6'sı başkalarının tarlalarında işçilik yaparak ve ticaretle uğraşarak geçimini sağlamışlardır.

Tablo 37. Örneklerin Şehirdeki Komşuluk Özellikleri

	Sayı	**Yüzde (%)**
Akrabalardan	21	32,81
Kendi köylüleri	23	35,94
Civar ilçe ve köylerden	2	3,13
Farklı ilçe ve köylerden	11	17,19
Konya'nın yerli halkından	3	4,69
Konya'nın dışından gelenlerden	4	6,25
TOPLAM	**64**	**100**

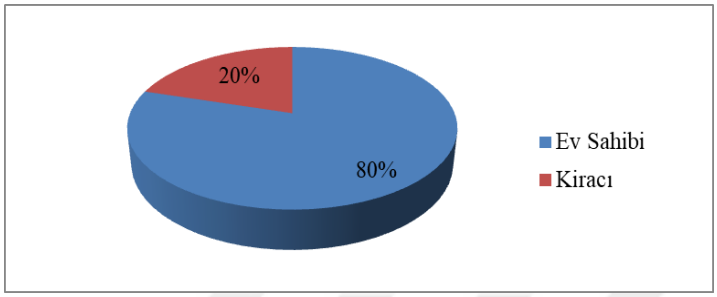

Grafik 19. Komşuluk Özellikleri (%)

Yapılan literatür incelemelerinden, şehre yerleşen insanların bir kısmını şehirde yaşayan akrabalık ve köylü ilişkileri kuvvetli olan insanlar vasıtasıyla şehre yerleştikleri kanısına varılmıştır. Bu çalışmada da benzer sonuçlarla karşılaşılmıştır. Anket yapılan aile reislerinin yaklaşık %36'lık kısmı şehirdeki komşularının kendi köylülerinden, yaklaşık %33'lük kısmının ise akrabalarından oluştuğunu ve onlar vasıtasıyla şehre yerleştiklerini söylemişlerdir. Tablodan anlaşılacağı üzere genellikle hane reislerinin şehirdeki komşuları, civar köylerden ve diğer ilçe köylerinden oluşmaktadır. Ailelerin şehre yerleşmelerindeki bir başka etkenin de akraba ve tanışıklık bulunan insanlar olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 38. Örneklerin Kentteki Konut Mülkiyeti Durumu

	Sayı	Yüzde (%)
Ev Sahibi	51	79,69
Kiracı	13	20,31
Lojman	-	-
Diğer	-	-
TOPLAM	**64**	**100**

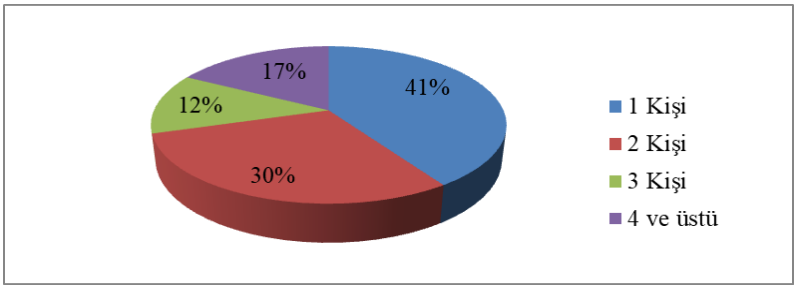
Grafik 20. Kentteki Konut Mülkiyeti Durumu (%)

Örneklerin şehre tutunma yollarının başında ev yani barınma faktörü vardır. İnsanların kent merkezinde kendilerine ait bir evlerinin olması onları köylerinden uzaklaştırıp kente daha fazla bağlamaktadır. Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre örneklerin yaklaşık %80 gibi büyük bir oran ile oturulan konutun mülkiyeti kendilerine ait olduğunu belirtmişlerdir. %20'si ise şehir merkezinde kiracı olarak yaşamaktadır.

İstanbul'da yapılan çalışmada ise 420 katılımcının (%33,1) 139'u kiracı ve (%43,8) 184'ü ev sahibi, (%22,1) 93'ü aile bireylerinden birisine ait bir evde ve (%1) 4'ü ise lojmanda oturmaktadır (Büyükyılmaz, 2017).

Tablo 39. Hanelerde Çalışan Kişi Sayısı

	Sayı	Yüzde (%)
1 Kişi	26	40,63
2 Kişi	19	29,69
3 Kişi	8	12,50
4 ve Üstü	11	17,19
TOPLAM	**64**	**100**

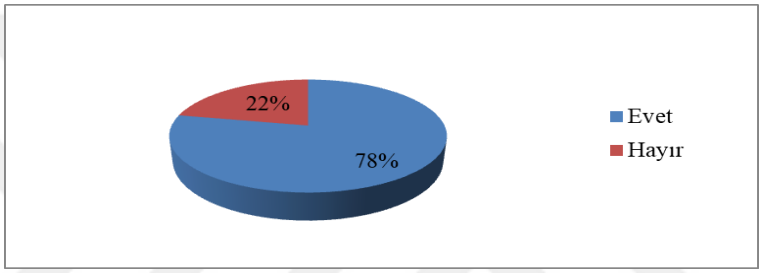
Grafik 21. Hanelerde Çalışan Kişi Sayısı (%)

Çalışmaya katılan örneklerin %41'inin ailesinde 1 çalışan, %30'unun ailesinde 2 çalışan, %12'sinin ailesinde 3 çalışan ve %17'sinin 4 ve üstü çalışan bulunmaktadır.

İstanbul'da yapılan çalışmada 420 katılımcının (%61,2) 257'sinin ailesinde 1 çalışan, (%30,5) 128'inin ailesinde 2 çalışan, (%6,7) 28'inin ailesinde 3 çalışan ve (%1,7) 7'sinin ailesinde 4 ve üzeri çalışan bulunmaktadır (Büyükyılmaz, 2017).

Tablo 40. Örneklerin Yaşadıkları Yerden Memnuniyet Durumu

	Sayı	**Yüzde (%)**
Evet	50	78,13
Hayır	14	21,88
TOPLAM	**64**	**100**

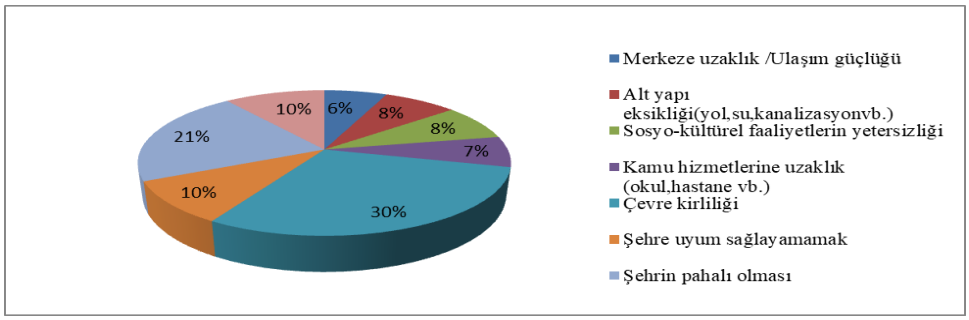
Grafik 22. Örneklerin Yaşadıkları Yerdeki Memnuniyeti (%)

Hanelerin şehir merkezinde yaşadıkları problemler onların köylerine dönmeleri üzerinde bir etken olarak dikkate alınmıştır. Görüşülen ailelerin %78'si yaşadıkları yerden memnun olduklarını söylerken, yaklaşık %22'si bu soruya hayır yanıtını vererek yaşadıkları yerden memnun olmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 41. Örneklerin Şehirde Yaşadıkları Problemlere Göre Dağılımı

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**Toplam**	**Genel Ortalama**
Merkeze uzaklık /Ulaşım güçlüğü	63	1	-	-	-	**64**	1,02
Alt yapı eksikliği	59	2	-	2	1	**64**	1,19
Sosyo-kültürel faaliyetlerin yetersizliği	54	5	5	-	-	**64**	1,23
Kamu hizmetlerine uzaklık	61	2	1	-	-	**64**	1,06
Çevre kirliliği	3	3	-	2	56	**64**	**4,64**
Şehre uyum sağlayamamak	53	3	1	2	5	**64**	1,48
Şehrin pahalı olması	20	6	1	6	31	**64**	**3,34**
İş olanağının olmaması	49	5	2	1	7	**64**	1,63

Not: Ölçekte 1:Kesinlikle katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Fikrim yok, 4:Katılıyorum, 5:Kesinlikle katılıyorum anlamındadır.

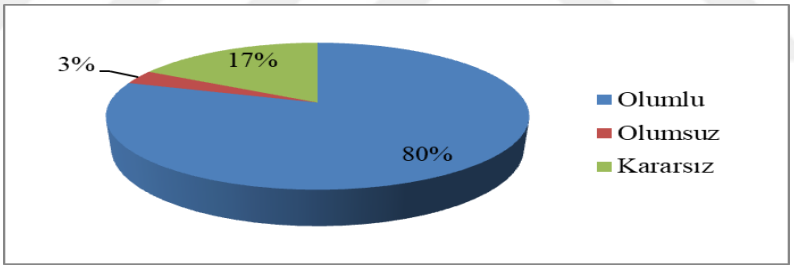

Grafik 23. Örneklerin İlde Yaşadıkları Problemler (%)

Araştırma sonuçlarına göre örnekler genel olarak şehrin pahalı olması (3,34) ve şehirde çevre kirliliğinin fazla olması (4,64) gibi problemlerle karşılaştıklarından yakındıkları incelenmiştir.

Tablo 42. Örneklerin Şehre Göç Ettikten Sonra Yaşam Düzeylerindeki İyileşme Durumu

	Sayı	**Yüzde (%)**
Olumlu	51	79,69
Olumsuz	2	3,13
Kararsız	11	17,19
TOPLAM	**64**	**100**

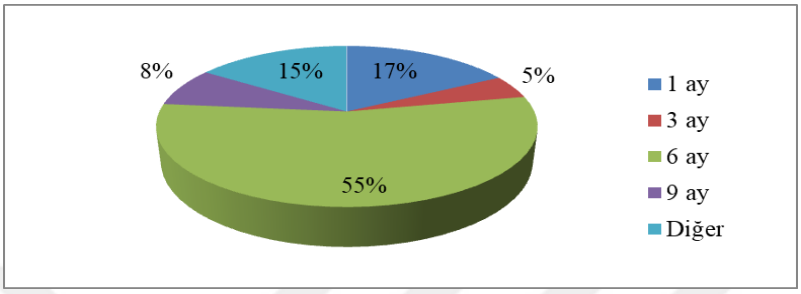

Grafik 24. Örneklerin Yaşam Düzeylerindeki İyileşme (%)

Araştırmaya dahil olan katılımcıların yaklaşık %80'i şehre göç ettikten sonra beklentilerinin karşılandığını ve hayatlarında olumlu değişiklikler olduğunu belirtmişlerdir. Bu oldukça yüksek bir orandır. Katılımcılar şehre yerleştikten sonra ne kadar memnun olsalar da çalışmanın diğer sorularında verdikleri yanıtlara göre köy hayatına özlem duydukları ortaya çıkmıştır. %17'si ise göç ettikten sonra beklentilerinin karşılandığı hususunda kararsız oluklarını söylemişlerdir.

Tablo 43. Örneklerin Köylerinde Kalma Sıklığına Göre Dağılım

	Sayı	**Yüzde (%)**
1 ay	10	15,63
3 ay	3	4,69
6 ay	36	56,25
9 ay	5	7,81
Diğer	10	15,63
TOPLAM	**64**	**100**

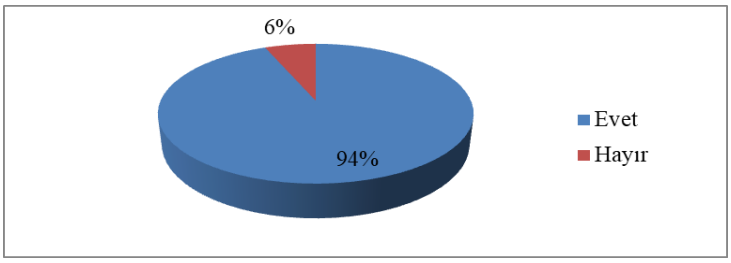

Grafik 25. Örneklerin Köylerinde Kalma Sıklığı (%)

Katılımcıların %56 gibi büyük bir kısmı yılda altı ay köylerinde kalmaktadırlar. Bu da hanelerin köyleriyle olan bağlarını koparmadıklarını göstermektedir. Yazın köyde yaşamakta ve tarla, bağ-bahçe işleri yapmakta kışın ise kent merkezlerinde yaşamaktadır. Yani yılı yarı yarıya köy-kent olarak bölmektedirler. %15'lik kısımlar ise en az ayda bir veya ayda birden fazla köyleriyle ilişikleri bulunmaktadır.

Tablo 44. Örneklerin Köylerindeki Arazi Varlığı

	Sayı	**Yüzde (%)**
Evet	60	93,75
Hayır	4	6,25
TOPLAM	**64**	**100**

Grafik 26. Örneklerin Arazi Varlığı (%)

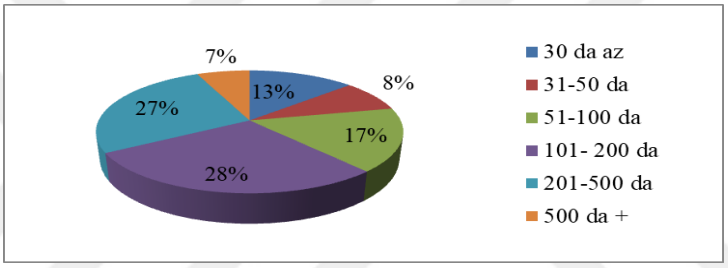
İncelenen örneklerin %94'ünün köyünde arazisi bulunmaktadır. Bu da köye geri dönme isteği üzerinde etkili bir faktör olarak dikkate alınmıştır.

Konya'da yapılan bir çalışmada göç eden hanelerin ortalama %34,99'unun hala göç ettikleri yerleşim yerlerinde tarımsal arazilerinin oldukları belirlenmiştir. Bu oran

tarımsal havzalara ve yerleşim yerinin coğrafi yapısına göre istatistiki olarak önemli değişim göstermekte iken üretim bölgelerine göre değerlendirildiğinde kuru tarım bölgelerinde göç eden hanelerin sulu tarım bölgelerine göre arazi varlığı oranları daha düşüktür (%33,69 ve %40,95) (Oğuz ve ark., 2014).

Tablo 45. Örneklerin Arazi Büyüklüğüne Göre Dağılımı (da)

	Sayı	**Yüzde (%)**
30 da az	8	13,33
31-50 da	5	8,33
51-100 da	10	16,67
101- 200 da	17	28,33
201-500 da	16	26,67
500 da +	4	6,67
TOPLAM	**60**	**100**

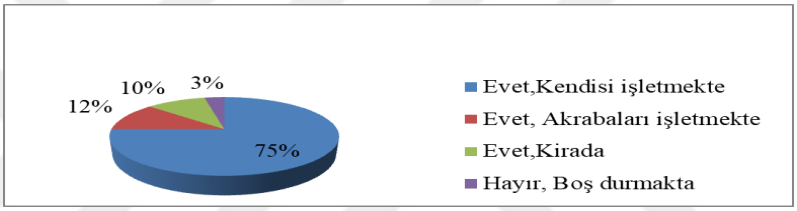
Grafik 27. Arazi Büyüklükleri (da) (%)

Katılımcıların %28'inin köylerinde 101 ile 200 dekar arasında arazisinin bulunduğunu, yaklaşık %27'sinin ise 201-500 dekar arasında tarım arazisinin olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre kişilerin köylerindeki arazileri küçük değildir. Bu da demektir ki bu insanlar arazilerinden vazgeçmemekte ve boş kalsın istememektedirler. Fakat elde ettikleri gelir geçimlerine yetmediği için şehre yerleşip ek iş yapmaktadırlar. Tarlalarından gelecek gelir yetmediği için tarımsal üretim zamanla önemsenmemeye başlamıştır. Bu da arazilerle yeterince ilgilenilmediği için verimin azalmasına neden olmaktadır. Verim azaldıkça üreticiler zamanla tarımsal üretimi bırakma eğiliminde bulunmaktadır. Dolayısıyla tarımsal üretim zamanla yerini boş kalan arazilere veya tarım dışı kullanılan arazilere bırakmaktadır. Buda tarım arazilerinin gelecekte daha da azalacağının bir işareti olmaktadır. Oysaki tarım ülkelerinde arazinin işlenmeyip boş kalması veya üretimin azalması bir dezavantaj olarak karşılanır ve tarım arazilerine, çiftçilere, işletmelere yönelik gerekli müdahaleler yapılarak iyileştirme programları uygulanır. Bu sayede tarım işletmeleri önemini korumaya ve üretkenliğe devam eder.

Ülkemizde gerek girdi fiyatlarındaki artışlar, gerek çiftçi eline geçen ürün fiyatlarının düşüklüğü sebebiyle çiftçiler kendi kendilerine yetemedikleri için arazilerine de gerekli bakım ve iyileştirme programlarını ihmal ederek özen vermemekte bu da gittikçe verimde azalmaya sebebiyet vermektedir. Zamanla bu sorun büyüyerek çiftçilerin topraklarından kopmasına yol açmaktadır.

Tablo 46. Örneklerin Arazilerini İşletme Durumu

	Sayı	**Yüzde (%)**
Evet, Kendisi işletmekte	45	75
Evet, Akrabalar tarafından işletilmekte	7	11,67
Evet, Kirada	6	10
Hayır, Boş durmakta	2	3,33
TOPLAM	**60**	**100**

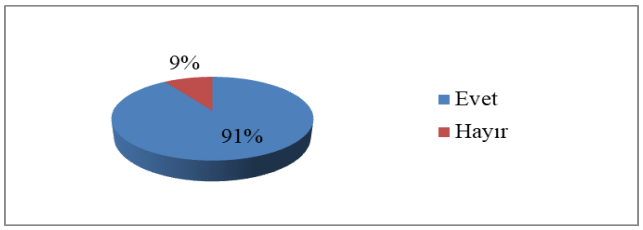
Grafik 28. Arazi İşletme Durumu (%)

Köyünde arazisi bulunan örneklerin %75'i arazilerini köylerine giderek kendileri işletmekte iken yaklaşık %12'si ise kiraya vermektedir.

Konya'da yapılan araştırmada özellikle Orta Anadolu Tarım Havzası'nda diğer havzalara göre arazinin göç eden hane tarafından kendi işleme oranının diğer tarım havzalarına göre yüksek olduğu (%64,81) ve bunun da istatistiki olarak önemli çıktığı belirtilmiştir. Aynı durum üretim bölgeleri ve yerleşim yerinin coğrafi yapısına göre incelendiğinde kuru tarımla uğraşılan alanlarda ve ovalık alanlarda diğer alanlara göre arazinin kendi işleme oranı daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Oğuz ve ark., 2014).

Tablo 47. Örneklerin Köylerindeki Bahçe Varlığı Durumu

	Sayı	**Yüzde (%)**
Evet	58	90,63
Hayır	6	9,38
TOPLAM	**64**	**100**

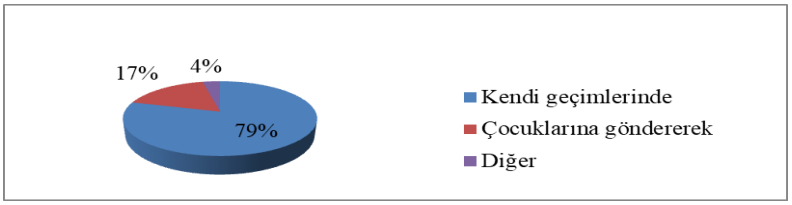

Grafik 29. Bahçe Varlığı Durumu (%)

Yapılan araştırmada elde edilen bulgulara göre örneklerin yaklaşık %91'inin bahçe varlığı bulunmaktadır. Araştırma alanında genel olarak hane sahiplerinin evlerinin bulunduğu yerde bahçeleri de bulunmaktadır. İç Anadolu bölgesinin yerleşim haritasında tarla vasıflı araziler konutlardan oldukça uzak yerlerde bulunurken bahçe vasıflı küçük toprak parçaları evlerin yanında hatta bir avlu içerisinde bulunmaktadır. Bu bahçeler daha çok kışlık ürünler yetiştirmek ve ev idaresine katkıda bulunmak amacıyla ekilip-dikilmektedir. Ankete dahil olan haneler de bahçelerini boş bırakmayıp şehirde yaşadıkları ev idaresine katkıda bulunmaktadırlar.

Tablo 48. Örneklerin Bahçeden Elde Ettikleri Ürünleri Değerlendirme Şekli

	Sayı	**Yüzde (%)**
Kendi geçimlerinde	46	79,37
Çocuklarına göndererek	10	17,24
Pazarda satarak	-	-
Diğer	2	3,45
TOPLAM	**58**	**100**

Grafik 30. Bahçe Ürünlerinin Değerlendirilme Şekli (%)

Örnekler bahçelerinden elde ettikleri ürünlerini çeşitli şekillerde değerlendirmektedir. Yaklaşık %80 gibi büyük bir kısmı elde ettikleri ürünleri ev idaresine katkıda bulunmak amacıyla kendi geçimlerinde tüketmektedir. %17'lik kısmı ise çocuklarına göndermektedir.

Tablo 49. Örneklerin Köyde Bulunan Mal Varlığına Göre Dağılımı

	Sayı	Toplam	Yüzde (%)
Ev	63	64	98,44
Ahır	63	64	98,44
Ağıl	1	64	1,56
Samanlık-Yem Deposu	61	64	95,31
Ambar	55	64	85,94

İncelenen örneklerin köylerinde genel itibariyle hemen hepsinin birer adet ev, ahır, samanlık-yem deposu ve ambar olmak üzere mal varlığı bulunmaktadır. Gözlemlenen köylerde bu mülklerin hepsi anneden-babadan kalma olduğu ihtiyaç halinde yenisinin yapıldığı ve halen köylerinde mevcut olduğu incelenmiştir. Örnekler köylerine döndükleri zaman herhangi bir mülk sahibi olma ihtiyaçları olmayacak mevcutta bulunan malvarlıkları onların köye yerleşmelerinde daha etkili olacaktır.

Tablo 50. Örneklerin Köyde Bulunan Alet-Ekipman Varlığına Göre Dağılımı

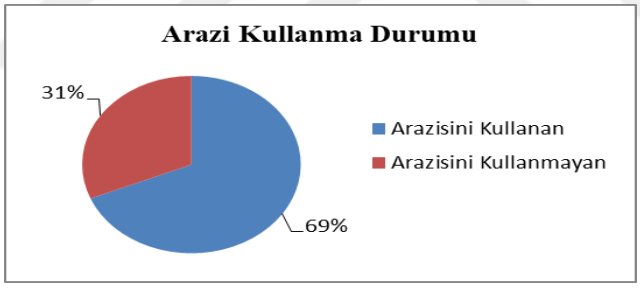
	Sayı	Toplam	Yüzde (%)
Traktör	57	64	89,06
Toprak İşleme Aletleri	53	64	82,81
Ekim-Dikim Makinesi	29	64	45,31
Sulama Ekipmanları	53	64	82,81
İlaçlama Ekipmanları	33	64	51,56
Hasat Makinesi	13	64	20,31
Harman Makinesi	10	64	15,63
Diğer	7	64	10,94

İncelenen örneklerin belli tarım aletlerine arazilerinin büyüklüğüne bakılmaksızın sahip olduğu bazılarının ise işletmenin büyüklüğüne ve çiftçinin gelirine göre sahip olduğu incelenmiştir. Bu tarım aletlerinden traktör ve toprak işleme aletleri her çiftçide arazisi büyük- geliri çok olsun veya olmasın bulunmaktadır. Araştırmada elde edilen sonuca göre de çiftçilerin yaklaşık %90'ının traktörü ve %83'ünün toprak işleme aleti (pulluk, kazayağı vb.) %82'sinin sulama ekipmanı (damla sulama ve yağmurlama sulama) mevcuttur. Bazı tarım makineleri ise her çiftçide bulunmayıp çiftçinin gelirine bağlı olduğu tarım aletleridir. Örneğin ekim-dikim makinesi her çiftçide bulunmayıp çiftçilerin %45'inde ve ilaçlama makinesi ise %52'sinde bulunmaktadır. Bazı tarım aletlerinin çiftçide bulunması çiftçinin hem arazi büyüklüğüne hem de gelirine bağlıdır. Bunlar ise hasat ve harman makineleridir. Bu makinelerin piyasa fiyatları çok maliyetli olduğu için küçük tarım arazilerine sahip ve gelirleri yeterli olmayan çiftçiler bu makineleri almamaktadırlar. Fakat burada dikkat

edilmesi gereken husus her tarım arazisi büyük ve geliri yeterli olan çiftçi de bu makinelerden alır anlamına gelmez. Bu makineler maliyeti fazla olan aletler olduğu için çok az bir çiftçide bulunmaktadır. Diğer çiftçiler de bu makinelerden kiralama yoluyla faydalanmaktadırlar. Araştırmada elde edilen sonuca göre ise çiftçilerin %20'sinin hasat makinesi (biçerdöver), %15'inin harman makinesi (patöz ve balya makinesi) olduğu da bunu desteklemektedir.

Tablo 51. Örneklerin Ürün Desenine Göre Dağılımı

	Sayı	**Yüzde (%)**
Buğday	44	100
Arpa	13	29,55
Pancar	5	11,36
Mısır	1	2,27
Nohut	1	2,27
Kuşyemi	1	2,27
Arazisini Kullanan	**44**	68,75
Arazisini Kullanmayan	**20**	31,25
Toplam Çiftçi Sayısı	**64**	**100**

Grafik 31. Arazi Kullanma Durumu (%)

Araştırmaya katılan örneklerin toplam sayısı 64 kişidir. Örneklerden arazisini kullanan yani üretim yapanların toplam örnek sayısına oranı yaklaşık %69'dur (44 kişi). Arazisini kullanmayan yani bizzat kendi ekmeyen kiraya veren, tamamen boş bırakan veya arazisi olmayanların toplam örnek sayısına oranı ise %31'dir (20 kişi).

Arazisini kullanan yani üretim yapan toplam örnek sayısı 44 kişidir. Bu üretim yapan kısmın tamamı buğday ekmektedir. Buğdayın yanı sıra aynı zamanda %30'u da buğdayla beraber arpa ekmektedir. %11'i ise bu ürünlere ek olarak pancar ekmektedir. Geriye kalan %2'lik kısımlar ise bu ürünlerin yanında mısır, nohut, kuşyemi de ekmektedir.

Tablo 52. Örneklerin Ürün Desenine Göre Arazi Miktarları (da)

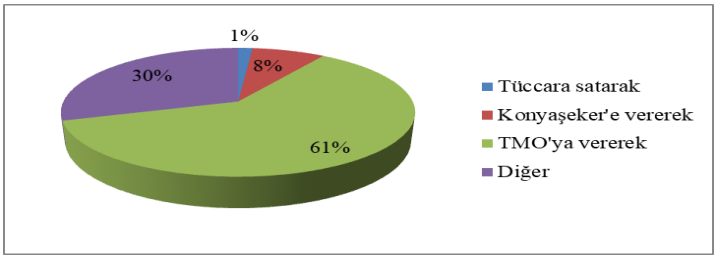
	Buğday		Arpa		Pancar		Mısır		Nohut		Kuşyemi	
	Sayı	Yüzde (%)	Sayı	Yüzde (%)	Sayı	Yüzde (%)	Sayı	Yüzde (%)	Sayı	Yüzde (%)	Sayı	Yüzde (%)
30 da az	5	11,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30-50 da	2	4,55	3	23,08	-	-	-	-	1	100	1	100
50-100 da	8	18,18	5	38,46	3	60	-	-	-	-	-	-
100-200 da	16	36,36	5	38,46	2	40	-	-	-	-	-	-
200-500 da	12	27,27	-	-	-	-	1	100	-	-	-	-
500 da fazla	1	2,27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	**44**	**100**	**13**	**100**	**5**	**100**	**1**	**100**	**1**	**100**	**1**	**100**

Araştırmaya katılan örneklerin ürün desenine göre arazi miktarları sırasıyla buğday üreten çiftçilerin %36'sının arazileri 100-200 dekar, %27'sinin 200-500 dekar, %18'inin 50-100 dekar arasındadır. Arpa yetiştiren çiftçilerin %38'inin tarım arazileri yaklaşık 100-200 dekar arasında değişmektedir. %23'ünün ise 50 dekar aşağısındadır. Pancar yetiştiren çiftçilerin %60'ı 50-100 dekar arasında bir tarım arazisine sahiptir.

Burada dikkat edilecek husus çiftçilerin bazıları buğday üretiminin yanında arpa, mısır, pancar, nohut ve kuşyemi yetiştirmektedir. Toplam arazi miktarlarını bu tarım ürünlerinin ekim alanları arasında paylaştırmaktadır. Bu yüzden üretim yapan toplam 44 kişinin tümü buğday yetiştirmekte aynı zamanda yanında diğer ürün çeşitleri olan arpa, mısır, pancar, nohut ve kuşyemine de yer vermektedir.

Tablo 53. Örneklerin Tarladan Elde Ettikleri Ürünleri Değerlendirme Şekli

	Sayı	Yüzde (%)
Fabrikalara satarak	-	-
Tüccara satarak	1	1,56
Konyaşeker'e vererek	5	7,81
TMO'ya vererek	39	60,94
Diğer	19	29,69
TOPLAM	**64**	**100**

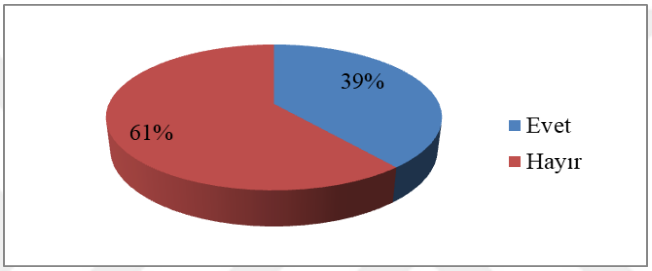

Grafik 32. Tarla Ürünlerinin Değerlendirilme Şekli (%)

Çiftçiler arazilerinden elde ettikleri ürünlerini çeşitli şekillerde değerlendirmektedir. Çiftçilerin %61'ü ise buğday, arpa, mısır üretmekte ve ürünlerini TMO'ya vermektedirler. %30'u ise arazilerini kiraya verdikleri için herhangi bir değerlendirme şekli mevcut değildir. Çiftçilerin %8'i ise pancar üretimi yapmakta olduğu için ürünlerini Konyaşeker'e vermektedir.

Tablo 54. Örneklerin Tarımsal Gelirlerinin Yeterlilik Durumu

	Sayı	**Yüzde (%)**
Evet	25	39,06
Hayır	39	60,94
TOPLAM	**64**	**100**

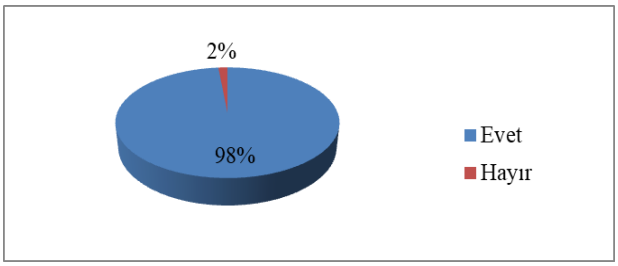

Grafik 33. Tarımsal Gelirin Yeterlilik Durumu (%)

Üreticilerin başlıca yakındıkları sorunların başında yetiştirdikleri ürünlerden elde ettikleri gelirin yıl boyu geçimlerine yetmediğini belirtmişlerdir. İncelenen örneklerin %61 gibi büyük bir kısmı da bunu tasdiklemiştir. Elde ettikleri gelirleriyle üretim dönemi boyunca almış oldukları borçları ödediklerini belirtmişlerdir. Yıl boyu kendi geçimlerini sağlamak için ise tekrar borç aldıklarını, bir sonraki üretim dönemi içerisinde olan masraflar içinde aynı şekilde borçlandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 55. Örneklerin Köy Hayatını Sevme Durumuna Göre Dağılımı

	Sayı	**Yüzde (%)**
Evet	63	98,44
Hayır	1	1,56
TOPLAM	**64**	**100**

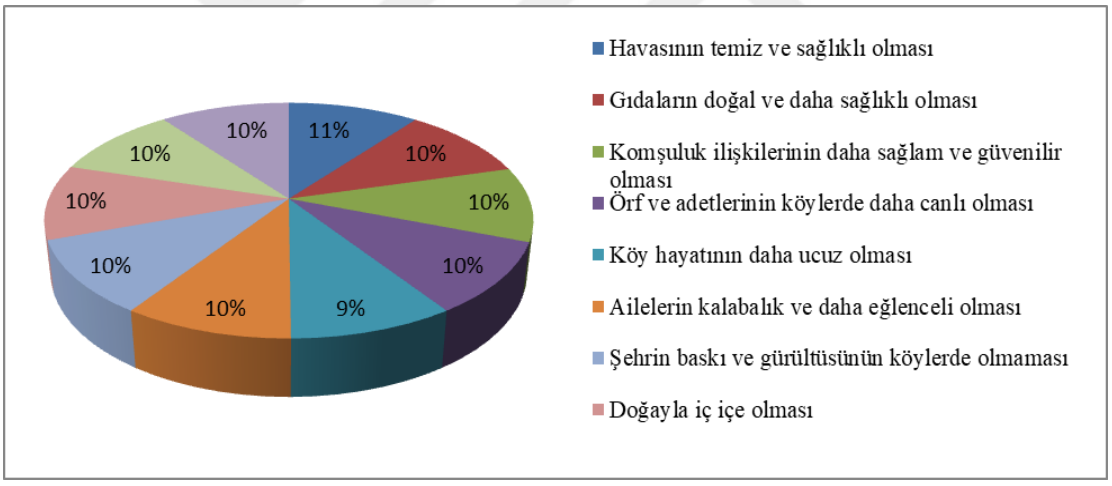
Grafik 34. Köy Hayatını Sevme Durumu (%)

Katılımcıların %98'inin köy hayatını ve orda yaşamayı sevdikleri belirlenmiştir. Köylerde geçim sıkıntısı olmasa köyden başka yaşanacak bir yer olmadığını, köy hayatının her şeyden önce sağlıklı yaşam açısından önemli olduğunu belirtmişlerdir. Şehre sadece mecbur oldukları için geldiklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 56. Örneklerin Köyü Sevme Nedenlerine Göre Dağılımı

	1	2	3	4	5	Toplam	Genel Ortalama
Havasının temiz ve sağlıklı olması	-	-	-	1	62	**63**	**4,98**
Gıdaların doğal ve daha sağlıklı olması	-	1	-	1	61	**63**	**4,94**
Komşuluk ilişkilerinin daha sağlam ve güvenilir olması	-	-	-	4	59	**63**	4,94
Örf ve adetlerinin köylerde daha canlı olması	-	1	2	10	50	**63**	4,73
Köy hayatının daha ucuz olması	1	6	5	2	49	**63**	4,46
Ailelerin kalabalık ve daha eğlenceli olması	4	1	1	6	51	**63**	4,57
Şehrin baskı ve gürültüsünün köylerde olmaması	-	2	-	3	58	**63**	4,86
Doğayla iç içe olması	-	-	-	2	61	**63**	**4,97**
Köylerde toprakla (bağ-bahçeyle) uğraşmak	-	1	1	6	55	**63**	4,83
Aile ilişkilerinin daha güçlü olması	-	-	-	4	59	**63**	**4,94**

Not: Ölçekte 1:Kesinlikle katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Fikrim yok, 4:Katılıyorum, 5:Kesinlikle katılıyorum

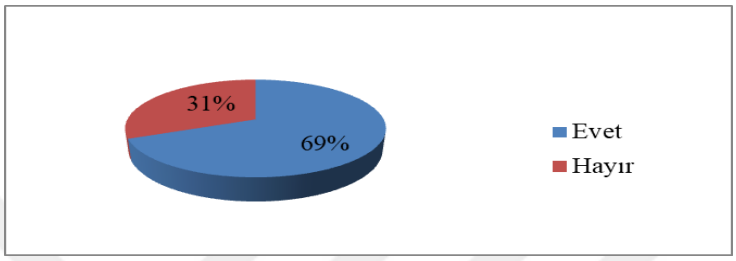
Grafik 35. Örneklerin Köyü Sevme Nedenleri (%)

Araştırmaya katılan bireyler köylerin havasının temiz ve sağlıklı olması (4,98), gıdaların doğal ve daha sağlıklı olması (4.94), komşuluk ilişkilerinin daha sağlam ve güvenilir olması (4,94), örf ve adetlerinin köylerde daha canlı olması (4,73), ailelerin kalabalık ve daha eğlenceli olması (4,57), şehrin baskı ve gürültüsünün köylerde olmaması (4,86), doğayla iç içe olması (4,97), köylerde toprakla uğraşılması (4,83), aile ilişkilerinin daha kuvvetli olması (4,94) gibi sebeplerden dolayı köy hayatını şehirden daha çok sevdiklerini dile getirmişlerdir. Fakat katılımcılar köy hayatının eskiye nazaran ucuz olmadığını, şehirdeki masrafla köydeki masrafın nerdeyse eşit noktaya yaklaştığını belirtmişlerdir (4,46). Bu da köylerde ekip dikme ile ev idaresine olan

katkının zamanla azaldığını ve market alışverişinin şehirlerden köylere doğru uzandığını göstermektedir.

Tablo 57. Örneklerin Köylerine Dönme İsteğine Göre Dağılımı

	Sayı	Yüzde (%)
Evet	44	68,75
Hayır	20	31,25
TOPLAM	**64**	**100**

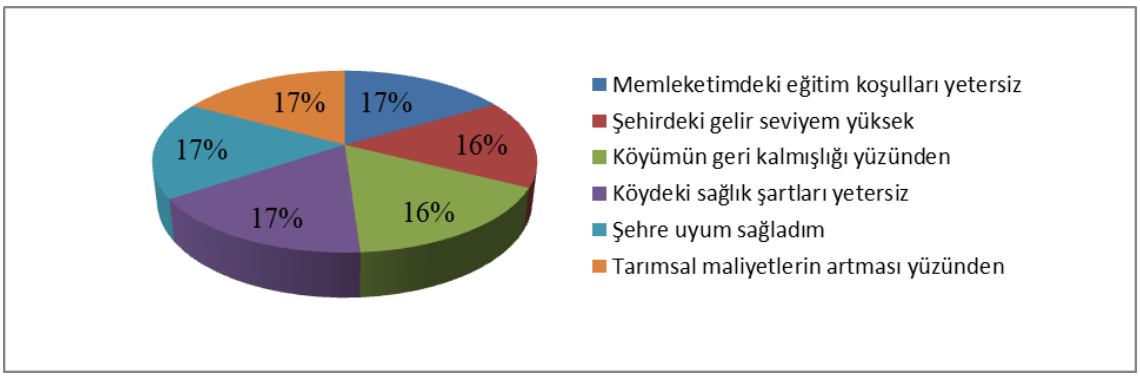
Grafik 36. Örneklerin Köye Dönme İsteği (%)

Katılımcıların %31'lik kısmının geri dönme konusunda isteksiz olmalarının en önemli nedenleri arasında; eğitim, sağlık ve gelir gibi faktörlerin oldukça önem taşıdığı anket sırasında katılımcıların verdiği yanıtlardan elde edilmiştir. Yaklaşık %69'u ise tarımsal üretimden yeterli geliri elde ettikleri takdirde hemen dönmek istediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 58. Örneklerin Geri Dönmeyi İstememe Nedenleri

	1	2	3	4	5	Toplam	Genel Toplam
Memleketteki eğitim koşulları yetersiz	-	1	1	2	16	**20**	4,65
Şehirdeki gelir seviyesi yüksek	-	2	2	2	14	**20**	4,40
Köyün geri kalmışlığı	-	1	1	3	15	**20**	4,60
Köydeki sağlık şartları yetersiz	-	2	-	1	17	**20**	4,65
Şehre uyum sağlama	-	-	1	1	18	**20**	**4,85**
Tarımsal maliyetlerin artması	-	-	2	1	17	**20**	**4,75**

Not: Ölçekte 1:Kesinlikle katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Fikrim yok, 4:Katılıyorum, 5:Kesinlikle katılıyorum

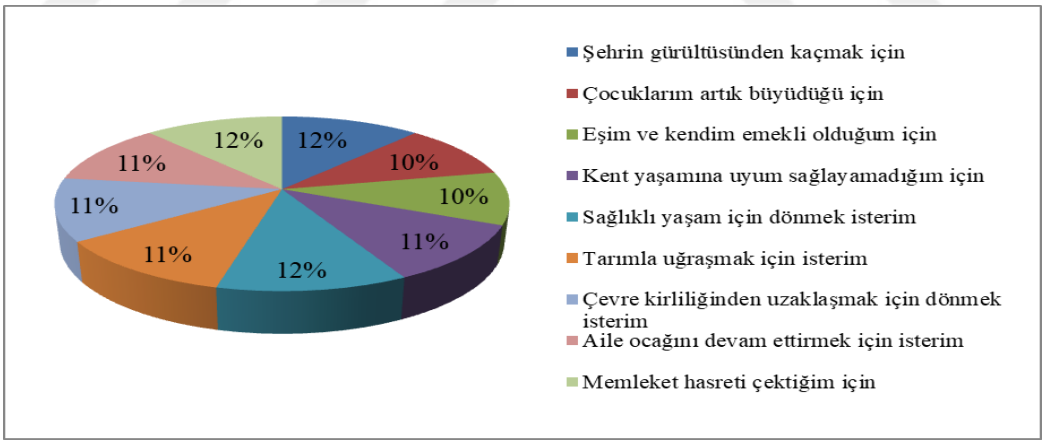
Grafik 37. Örneklerin Köye Geri Dönmeyi İstememe Nedenleri (%)

Araştırmaya katılan bireylerin %31'i köylerine dönmek istemediklerini belirtmişlerdir. Bunun nedeni olarak köylerinde eğitim koşullarının yetersiz olması (4,65), şehirdeki gelirlerinin köye göre daha yüksek olması (4,40), köylerinin geri kalmışlığı (4,60), köylerindeki sağlık şartlarının yetersizliği yüzünden (4,65), ve tarımsal maliyetlerin artması yüzünden köylerine geri dönmek istememektedirler (4,75). Ayrıca bireyler şehir hayatına ve rahatlığına alıştıkları içinde köylerine geri dönmeyi düşünmedikleri tespit edilmiştir. (4,85).

Tablo 59. Örneklerin Köylerine Geri Dönmeyi İsteme Nedenleri

	1	2	3	4	5	Toplam	Genel Toplam
Şehrin gürültüsünden kaçmak için	-	-	-	2	42	**44**	**4,95**
Çocuklarım artık büyüdüğü için	1	3	2	14	24	**44**	4,30
Eşim ve kendim emekli olduğum için	1	2	11	5	25	**44**	4,16
Kent yaşamına uyum sağlayamadığım için	1	2	3	2	36	**44**	4,59
Sağlıklı yaşam için dönmek isterim	-	-	-	2	42	**44**	**4,95**
Tarımla uğraşmak için isterim	-	-	-	4	40	**44**	**4,91**
Çevre kirliliğinden uzaklaşmak için dönmek isterim	-	-	-	3	41	**44**	**4,93**
Aile ocağını devam ettirmek için isterim	-	-	-	8	36	**44**	4,82
Memleket hasreti çektiğim için	-	-	-	3	41	**44**	**4,93**

Not: Ölçekte 1:Kesinlikle katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Fikrim yok, 4:Katılıyorum, 5:Kesinlikle katılıyorum

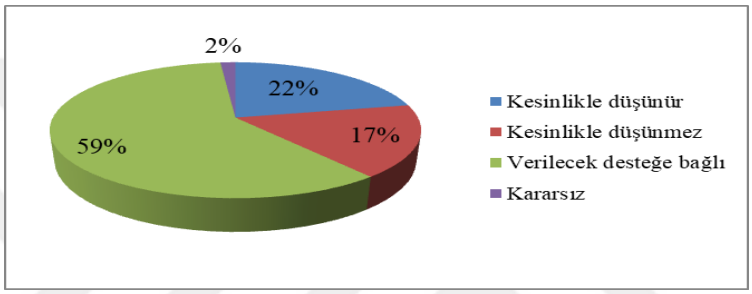
Grafik 38. Örneklerin Köye Geri Dönmeyi İsteme Nedenleri (%)

Araştırmaya katılan bireylerin %69'u köylerine geri dönmek istediklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar şehrin gürültüsünden kaçmak için (4,95), çocukları büyüdüğü için (4,30), eşi veya kendi emekli olduğu için (4,16), kent yaşamına uyum sağlayamadıkları ve zorlandıkları için (4,59), sağlıklı yaşam için (4,95), tarımsal üretimle uğraşmak için (4,91), çevre kirliliğinden uzaklaşmak için (4,93), aile ocağını devam ettirmek için (4,82), ve memleket hasreti çektikleri için (4,93) köye geri dönmek

istediklerini ve orda yaşamak istediklerini belirtmişlerdir. Fakat tarımsal üretimden elde ettikleri gelirin yıl boyu geçimlerine yetmediği ve mecburen şehre ek iş bulmak için geldikleri tespit edilmiştir.

Tablo 60. Örneklerin Devletin Destek Vermesi Durumunda Köye Geri Dönmeyi İsteme Durumu

	Sayı	Yüzde (%)
Kesinlikle düşünür	14	21,88
Kesinlikle düşünmez	11	17,19
Verilecek desteğe bağlı	38	59,38
Kararsız	1	1,56
TOPLAM	**64**	**100**

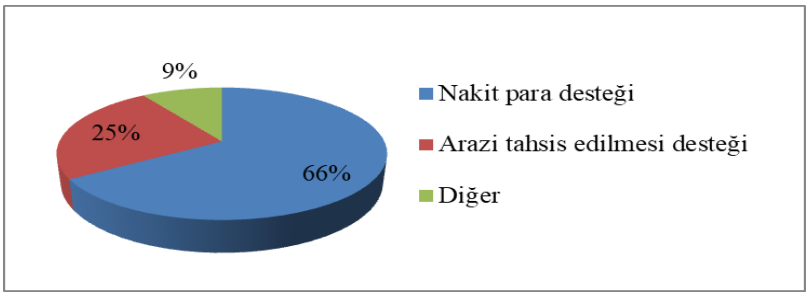

Grafik 39. Devletin Destek Vermesi Durumu (%)

Köyden-kente göç olayı her geçen gün tarımsal üretimi ciddi bir şekilde tehdit etmektedir. Bu sorun üzerinde son yıllarda devlet de gerekli adımlar atmaya başlamıştır. Bu adımlar daha çok köye geri dönmeyi teşvik edici desteklemelerden oluşmaktadır. Çalışmada bu hususa da değinerek örneklerin devletin destek vermesi durumunda köylerine dönmeyi düşünüp düşünmedikleri araştırılmıştır. Örneklerin yaklaşık %60'ı verilecek desteğin türüne bağlı olarak köye geri dönmeyi istediklerini belirtmişlerdir. %20'si ise destek verilmesi halinde kesinlikle köye dönmek istediklerini söylemişlerdir. %17'si ise devlet destek verse bile kesinlikle köye dönmeyi düşünmediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 61. Örneklerin Destek Türüne Göre Geri Dönme İsteği

	Sayı	Yüzde (%)
Hayvan desteği	-	-
Nakit para desteği	35	66,04
Arazi tahsis edilmesi desteği	13	24,53
Diğer	5	9,43
TOPLAM	**53**	**100**

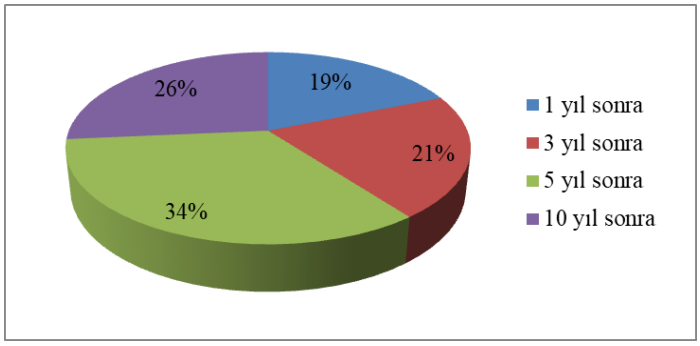

Grafik 40. Destek Türü (%)

Devletin destek vermesi durumunda köye göç etmeyi düşünen örneklerin %66'sı, devlet nakit para desteği sağladığı takdirde köye döneceklerini belirtmişlerdir. %24'ü ise devletin arazi tahsis etmesi durumunda köye döneceklerini söylemişlerdir. %9'u ise devletin sadece bu destekler kapsamında değil de çiftçinin her türlü yanında olması durumunda köye dönmek istediklerini belirtmişlerdir. Burada üstünde durulması gereken husus daha önce devletin çiftçilere doğrudan gelir desteği sağladığı ve başarısız olduğudur. Çünkü çiftçiler verilen bu desteği amaç dışı kullanarak kendilerine ve ülke tarımına herhangi bir katkı sağlayamamışlardır.

Tablo 62. Örneklerin Köylerine Geri Dönme Sürelerine Göre Dağılımı

	Sayı	**Yüzde (%)**
1 yıl sonra	10	18,87
3 yıl sonra	11	20,75
5 yıl sonra	18	33,96
10 yıl sonra	14	26,42
TOPLAM	**53**	**100**

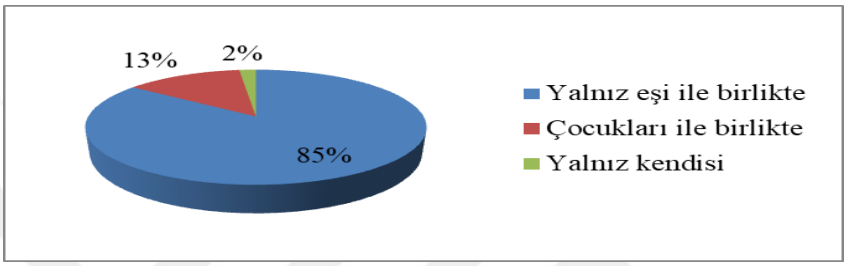
Grafik 41. Geri Dönme Zamanı (%)

İncelenen örneklerin yaklaşık %34'ü devletin destek vermesi halinde bile ve yeterli koşulları sağladığı takdirde 5 yıl sonra geri dönmeyi düşündükleri belirlenmiştir. Bu da çiftçilerin, devletin desteği ne kadar süre devam ettireceğini araştırarak ve ona göre bir yol çizeceklerini gösterir. Eğer destek kısa vadeli olursa haneler üzerinde fazla

etkisi söz konusu olmayacaktır. Bu da demek oluyor ki devletin çiftçiler üzerinde herhangi bir destek sağlaması durumunda bu desteklerin uzun vadeli planlar olması gerekmektedir. Aksi takdirde herhangi bir sonuç teşkil etmeden destekler kalkacaktır.

Tablo 63. Örneklerin Köye Kimlerle Beraber Dönmek İstedikleri

	Sayı	**Yüzde (%)**
Yalnız eşi ile birlikte	45	84,91
Çocukları ile birlikte	7	13,21
Yalnız kendisi	1	1,89
TOPLAM	**53**	**100**

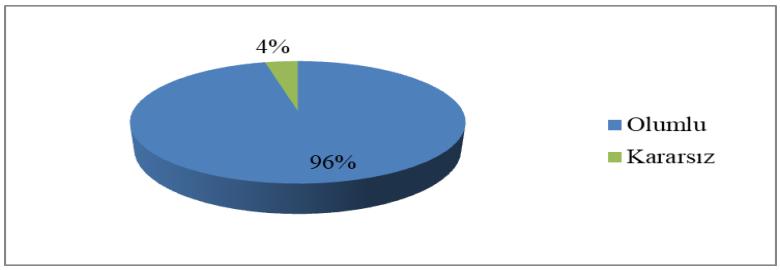

Grafik 42. Örneklerin Kimlerle Geri Dönmek İstedikleri (%)

İncelenen örnekler köylerden şehre gelirken genellikle aileleriyle beraber geldiklerini belirtmişlerdir. Fakat köye geri dönme hususunda hanelerin yaklaşık %85'i sadece eşleriyle beraber dönmek istediklerini belirtmişlerdir. Bu da çocuklarının artık büyüdüğünü, şehirdeki imkanların köylerde karşılanamadığını ve şehirde yaşamaya alıştıklarını göstermektedir. Ailenin anne-baba hariç diğer fertleri köye geri dönmeye ve orda yaşamaya aile reisleri kadar sıcak bakmamaktadırlar. %13'ü ise çocuklarıyla beraber dönmek istedikleri tespit edilmiştir.

Tablo 64. Örneklerin Köye Göçün Sosyal Hayata Etkisi

	Sayı	**Yüzde (%)**
Olumlu	51	96,23
Olumsuz	-	-
Kararsız	2	3,77
TOPLAM	**53**	**100**

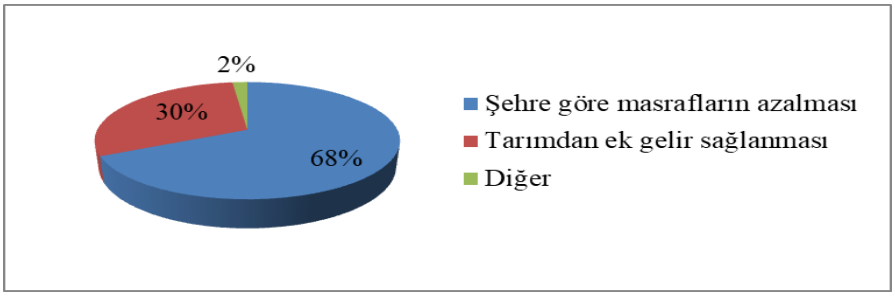

Grafik 43. Köye Göçün Sosyal Hayata Etkisi (%)

Araştırma kapsamındaki örneklerin %96'sı köylerine geri dönmenin sosyal hayatlarına olumlu yönde etkisi olacağını belirtmişlerdir. Aileler köy hayatını şehirde bulamadıklarını, komşuluk ilişkilerinin köylerde daha iyi olduğunu, şehirlerde apartmanlarda kimsenin kimseyi tanımadığını bu da sosyal hayatın şehirlerde zayıf olduğunu belirtmişlerdir. Köye geri dönünce ailelerin sosyal hayatı da olumlu yönde etkilenmektedir.

Tablo 65. Örneklerin Köye Göçün Ekonomik Hayata Etkisi

	Sayı	**Yüzde (%)**
Şehre göre masrafların azalması	36	67,92
Tarımdan ek gelir sağlanması	16	30,19
Diğer	1	1,89
TOPLAM	**53**	**100**

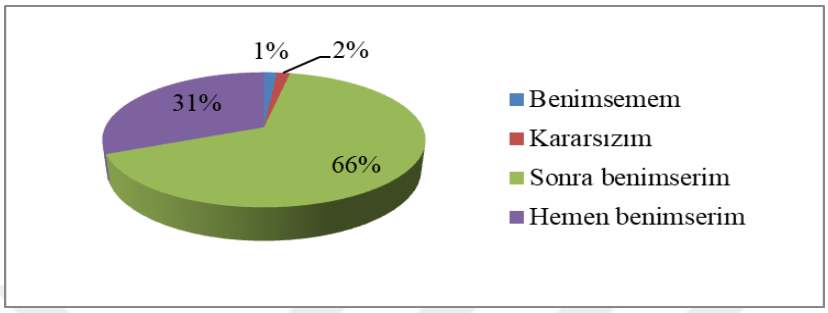

Grafik 44. Köye Göçün Ekonomik Hayata Etkisi (%)

İncelenen örneklerin yaklaşık %68'i köye geri dönmenin ekonomik hayatlarına şehre göre köylerde masrafın azalması yönünden etkisi olacağını belirtmişlerdir. Köy hayatının şehre nazaran biraz daha masrafının az olması köylerin olumlu özelliklerindendir. Örneklerin %30'u ise köye dönmenin ekonomik etkisi olarak tarımdan ek gelir kazanmak olduğunu belirtmişlerdir. Şehre yerleşip farklı iş alanlarına yönelip gelirlerini bu alanlardan sağladıkları için köye geri dönmenin ekonomik etkisi tarımdan ek gelir sağlamak olacağı tespit edilmiştir.

Tablo 66. Örneklerin Tarımsal Yenilikleri Benimseme Durumu

	Sayı	Yüzde (%)
Benimsemem	1	1,56
Kararsızım	1	1,56
Sonra benimserim	42	65,63
Hemen benimserim	20	31,25
TOPLAM	**64**	**100**

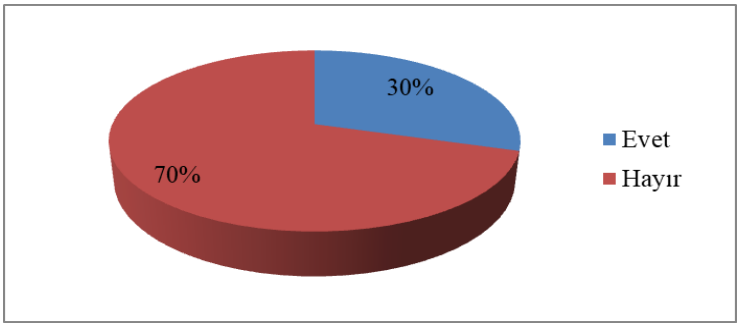

Grafik 45. Tarımsal Yenilikleri Benimseme Durumu (%)

Çiftçilerin %65'i köylerine yapılacak yenilikleri benimseme hususunda bu yenilikler başkaları tarafından yapıldıktan sonra benimsediklerini belirtmişlerdir. Buradan yeniliklerin sonuçlarını, sağladığı faydayı veya zararı, ne işe yaradığını gördükten ve gerçekten faydalı olduğuna inandıktan sonra bu yenilikleri benimsediklerini ve destekliklerini vurgulamışlardır. Katılımcıların %31'i köylerine yapılacak yenilikleri sonuçlarını görmeyi beklemeden hemen benimsediklerini ve desteklerini belirtmişlerdir. Köylerine faydalı olacağına inandıkları ve köylerini ileriye taşıyacak her türlü yeniliği benimseyip destekliklerini belirtmişlerdir.

Tablo 67. Örneklerin Köylerinde Ekonomik Faaliyet Yapma Durumu

	Sayı	Yüzde (%)
Evet	19	29,69
Hayır	45	70,31
TOPLAM	**64**	**100**

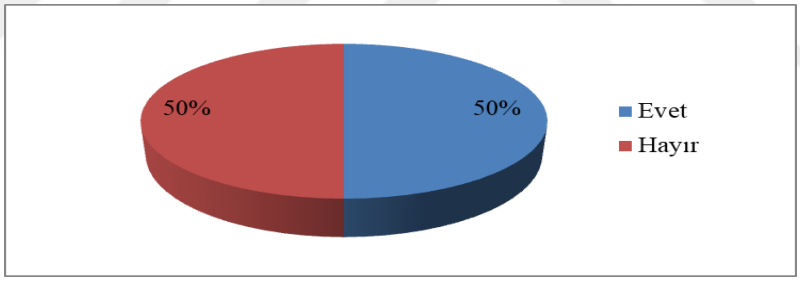

Grafik 46. Örneklerin Köylerinde Ekonomik Faaliyet Yapma Durumu (%)

Katılımcılar yenilikleri benimsediklerini belirtmekle birlikte bu ifadeyle çelişen %70'lik bir oranla bireysel olarak köylerinde herhangi bir ekonomik faaliyet yapmak istememektedirler. Köyün kalkınması için devlet eliyle yapılan yada yapılması planlanan her türlü yeniliği benimseyip desteklediklerini fakat bireysel olarak herhangi bir ekonomik faaliyet yapmaktan kaçındıkları gözlemlenmiştir. Halbuki sadece devletin köye yapacağı kalkınma çalışmalarıyla köyün kalkınması sağlanamamaktadır. Çiftçilerin de köyün kalkınması için bir takım ekonomik faaliyetler ile çaba sarf etmesi gerekmektedir. Ancak bu sayede köyün kalkınması, ileriye taşınması sağlanabilir ve geri kalmışlığı aşılabilir. Ailelerin %30 ise ekonomik faaliyet yapmayı düşündüklerini belirtmişlerdir. Özellikle bu haneler organik tarım yapmak istediklerini fakat maddi durumlarının elverişli olmadığı belirtmişlerdir.

Tablo 68. Örneklerin Yeni Bir Ürün Deneme İstekleri

	Sayı	**Yüzde (%)**
Evet	32	50,00
Hayır	32	50,00
TOPLAM	**64**	**100**

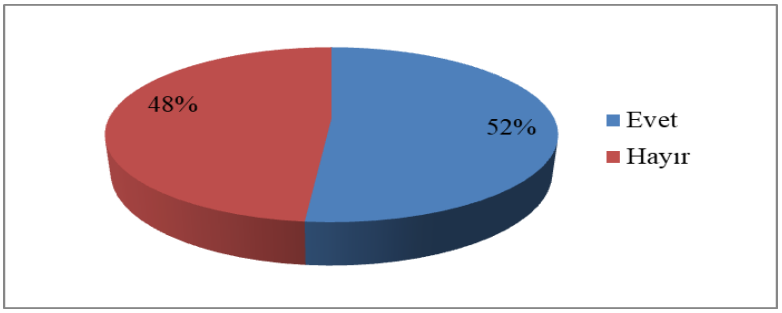

Grafik 47. Örneklerin Yeni Bir Ürün Deneme İstekleri (%)

Yeni ürün deneme hususunda çiftçiler birçok kriteri dikkate almaktadırlar. Genelde bir ürünün ilk deneyimcisi olmak istemezler. Daha önce denenmiş olması, sonuçlarının belli olması, getirisinin ne olduğunu bilmek ve görmek isterler. O yüzden çiftçiler genelde birbirlerinden görerek yeni bir ürüne karar verirler. Çalışmanın katılımcıları da bu kanıyı desteklemektedir. Sonuçlara göre çiftçilerin %50'si yeni bir ürün deneme konusunda istekli iken geri kalan %50'si kesinlikle istememektedir.

Tablo 69. Örneklerin Yeni Bir Alet-Ekipman Alma İstekleri

	Sayı	Yüzde (%)
Evet	33	51,56
Hayır	31	48,44
TOPLAM	**64**	**100**

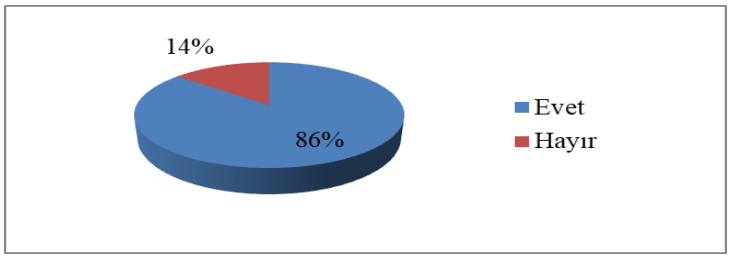

Grafik 48. Örneklerin Alet-Ekipman Alma İstekleri (%)

Çiftçilerin ellerinde bulunan tarımsal üretimde kullanılan alet-ekipman varlığı onları toprağa bağlamaktadır. Bazı çiftçiler köyden şehre göç ederken bütün bu varlıklarını satarak tamamen tarımdan uzaklaşmaktadırlar. Bazıları ise ellerinde bulundurarak daha sonra kullanma arzusuyla bekletmektedirler. Birkaç yıl tarımsal üretim yapmayıp şehirde ekonomik gücünü toparladıktan sonra köye göç etmese bile üretim dönemi boyunca (genellikle yaz ayları) köyde bulunarak elinde bulunan alet-ekipmanları kullanarak tekrar tarımsal üretim yapmaktadırlar. Yeni bir alet-ekipman alma durumunda ise yaklaşık %52'si olumlu yönde yanıt vermişlerdir. Bu da bu hanelerin tarımsal üretimden kopmak istemediklerini gösterir. Tarımsal üretim şehirde yaşayan bu haneler için geleneksel bir uğraşı alanı, ek gelir kaynağı olmaktadır. Her ne kadar şehirde yaşasalar da arazilerinden, köy hayatından vazgeçmemektedirler. Örneklerin yaklaşık yarısı da alet-ekipman almayı istememektedirler. Bunun sebebi olarak da zaten köyde durmadıklarını tarımsal üretim için gerekli olan alet- ekipman ihtiyacının da ellerinde bulunduğunu söylemişlerdir.

Tablo 70. Örneklerin Alt Yapı Çalışmalarını Destekleme Durumu

	Sayı	Yüzde (%)
Evet	55	85,94
Hayır	9	14,06
TOPLAM	**64**	**100**

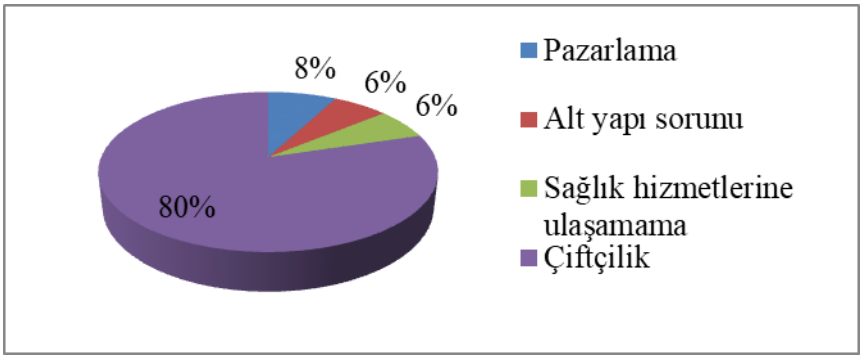

Grafik 49. Örneklerin Alt Yapı Çalışmalarını Destekleme Durumu (%)

İnsanlar genellikle son 15 yıldır köylerine yapılan alt yapı çalışmalarını desteklemektedirler. Köylerinin gelişmişliğinin bu sayede artacağının bilincindedirler. Çalışmaya katılan kişilerin yaklaşık %86'sı da köylerine yapılan, yapılması planlanan iyileştirme ve alt yapı çalışmalarını desteklemekte ve çalışmaların ilerlemesine önderlik etmektedirler.

Tablo 71. Örneklere Göre Köylerinin Problemleri

	Sayı	**Yüzde (%)**
Pazarlama	5	7,81
Alt yapı sorunu	4	6,25
Sağlık hizmetlerine ulaşamama	4	6,25
Çiftçilik	51	79,69
TOPLAM	**64**	**100**

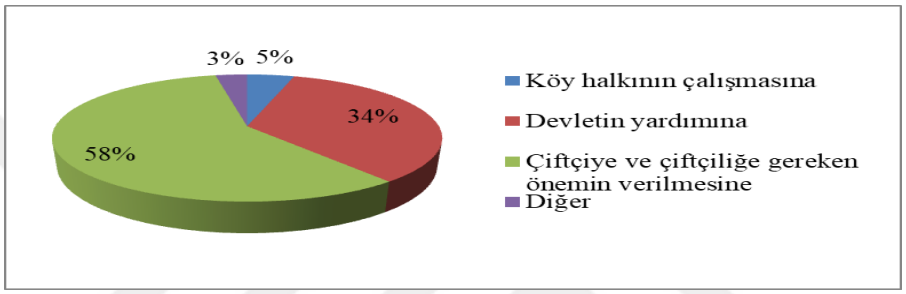
Grafik 50. Örneklere Göre Köylerinin Problemleri (%)

Köyler 2013 yılında yapılan anayasal değişiklikle mahalle niteliğini kazanmıştır. Köylerin mahalle olmasına rağmen hala birçok sorunu çözüm beklemektedir. Köylerin mahalle niteliği kazanmasına rağmen alt yapı ve kişilerin sağlık hizmetlerine ulaşamama sorunları devam etmektedir. Bunun dışında katılımcıların %80'lik büyük bir çoğunluğuna göre bu sorunların başında ise çiftçilik ve tarımsal üretim gelmektedir. Devletin, ilgili kuruluşların gerekli müdahalelerin yapmadığı veya müdahalede yetersiz kaldığı için bu sorunlar gün geçtikçe artarak devam etmektedir. Çiftçilerin köylerden

şehirlere göç etmesinin temel nedenlerinden birisi de tarımsal maliyetlerin artması ve çiftçilerin bu maliyeti karşılayamamasıdır. Bu da ilerleyen yıllarda tarımsal üretimin azalmasına ve en son olarak da durmasına neden olmaktadır.

Tablo 72. Örneklere Göre Problemlerin Çözümü

	Sayı	**Yüzde (%)**
Köy halkının çalışması	3	4,69
Devlet yardımı	22	34,38
Çiftçiye ve çiftçiliğe gereken önemin verilmesi	37	57,81
Diğer	2	3,13
TOPLAM	**64**	**100**

Grafik 51. Örneklere Göre Problemin Çözümü (%)

Köylerde tespit edilen sorunlara yönelik birçok çözüm yöntemi vardır. Fakat önemli olan en etkili ve kesin çözüm yöntemini bulup uygulayabilmektir. Katılımcıların yaklaşık %58'ine göre bu problemlerin çözülmesi için çiftçiye ve çiftçiliğe, tarıma, tarımsal üretime, tarımın kendine özgü problemlerine yüksek bir hassasiyetle önem verilmesi gerekmektedir. %34'üne göre ise bu problemlerin çözüme kavuşturulmasında devletin yardımına ihtiyaç vardır. Her iki seçenekte de çiftçi sorunları için ilgili kuruluşların desteğine ihtiyaç olduğu görülmektedir.

7.4. Araştırmaya Uygulanan Analizlerin Sonuçları

7.4.1. Sınıflandırma Ağacı (CART)

Karar ağacı adından da anlaşıldığı gibi ağaç olarak görünen, tahminsel bir modeldir. (Koyuncugil ve Özgülbaş, 2008). Değişkenleri parçalayarak bir ağaç oluşturmaya dayanmaktadır (Çinko, 2006). Karar ağacı algoritmalarının en önemli avantajı, diğer çok değişkenli yöntemlerde sağlanması gereken istatistik varsayımların bu yöntemde olmamasıdır. Ayrıca karar ağacı, bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkilerin yönünü, önem sırasını görselleştirmesi de bir diğer avantajıdır. Bu özelliği ile elde edilen sonuçların yorumunu oldukça basitleştirmekte, daha somut ve kullanışlı hale getirebilmektedir (Yılmaz, 2008);(Saraçlı ve ark., 2006).

Yöntem literatürde Sınıflandırma ve Regresyon Ağacı olarak adlandırılmakta olup SRA Analizi (CART) olarak geçmektedir. Yöntem genelde grupların homojenliği üzerinden işlemektedir. Üstünde çalışılan bağımlı değişkeni etkileyen bağımsız değişkenler ilk önce bağımlı değişkeni etkileme durumuna göre dikkate alınmaktadır. Bu değerlendirme yapılırken değişkenlerin kendi içerisindeki homojenliği dikkate alınmaktadır. SRA analizi uygulaması sırasında farklı iki yol izlenmekte olup, bunlar CRT VE CHAİD olarak adlandırılmaktadır. CRT yöntemi seçildiğinde bağımlı değişkeni etkileyen bağımsız değişkenler homojen iki gruba ayrılmaktadır (Bayramoğlu ve ark., 2012).

Sınıflandırma ve regresyon ağaçlarının oluşabilmesi için öncelikle ağacın büyümesi, daha sonra da optimal ağacın oluşabilmesi için de ağacın budanması gerekmektedir. Ağaçta oluşan fakat sonucu etkilemeyen ve sınıflandırmada katkısı olmayan dalların ağaçtan alınması işlemine “budama işlemi” denilmektedir. Sınıflandırma regresyon ağacında budama işleminin uygulanmasının amacı ağacın oluşumunda en başından itibaren modele dahil edilen değişkenlerin, ağacın büyümesiyle tekrar modele dahil olmasını engellemektir. Budama işlemine, ağaca en az katkı sağlayan düğümden başlanmaktadır. Budama işleminin amacı, ağaca önemli derecede katkı sağlayan düğümlerin kalmasını sağlamaktır (Teksin, 2018).

SRA analizinin yapılmasında Altınekin İlçesi nüfusuna kayıtlı fakat şehirde yaşayan aynı zamanda köylerine mevsimlik göç eden örneklerden elde edilen veri seti kullanılmıştır. Çalışmanın amacı kentten-köye mevsimlik göç eden örneklerin tam zamanlı köye göç etmeyi isteyip istemediklerini etkileyen faktörleri belirleyerek etki derecelerini ölçmektir. Bu faktörler yaş, eğitim düzeyi, meslek, gelir düzeyi, çocuk sayısı, ailede çalışan sayısı, konut mülkiyeti durumu, sosyal güvence durumu, tarım

arazisi sahipliliği, şehirde yaptıkları iş, kente göç yılı, göç edilen yer (il-ilçe), şehre uyum sağlayamama, memlekette akrabalarının olması, memleket hasreti, göç öncesi ve sorası memnuniyet, öğrenci sayısı olarak belirlenmiştir.

Çalışmada bu faktörlerin etki derecelerini ölçmek amacıyla toplanan verilerin özelliklerine göre nonparametrik analizlerden uygun olan Sınıflandırma Ağacı (SRA) analizi kullanılmış ve söz konusu analizin açıklanmasında kentten-köye mevsimlik göç eden örneklerden elde edilen veriler kullanılmıştır. Analiz için uygun değişken seti oluşturulmuştur. SRA için oluşturulan değişken seti Tablo 73'de verilmiştir.

Tablo 73. SRA için Oluşturulmuş Değişken Seti

Değişken Adı	**Tipi**	**Sınıflandırma**
Köye Dönme İsteği	Kategorik	Evet= 1 Hayır= 0
Yaş	Kategorik	30 yaş altı= 1 30-50= 2 50-60= 3 61 ve üstü= 4
Meslek	Kategorik	Ev hanımı=1 Öğrenci=2 Çiftçi=3 Esnaf=4 İşçi=5 Memur=6
Öğrenci Sayısı	Kategorik	Öğrenci olmayan=0 1 kişi=1 2 kişi=2 3 kişi=3 4 kişi=4 5 kişi=5
Konut Varlığı	Kategorik	Ev sahibi=1 Kiracı=2 Lojman=3 Diğer=4
Göç Yılı	Kategorik	2000 öncesi=1 2000-2005=2 2006-2011=3 2012-2018=4
Tarım Arazisi Sahipliliği	Kategorik	Evet= 1 Hayır=0

Örneklerin davranışlarındaki değişiklikleri incelediğimiz bağımlı değişken ise köye dönme isteği olarak belirlenmiştir. Bağımsız değişken olarak ise örneklerin yaşı, mesleği, konut varlığı, kente göç yılı, tarım arazisi sahipliliği, hanehalkı içerisindeki öğrenci sayısı olarak belirlenmiştir.

SRA analizinde bağımlı değişkenin yapısı modelde anlamlılık testleri ve modelin ismi açısından önemli olduğundan, bağımlı değişken sürekli ve kategorik olarak analiz edilmiştir. SRA analizine göre ağaç yapısı oluştururken ilk önce maksimum ağaç yapısı oluşturulmaktadır. Maksimum ağaç yapısında bütün bağımsız değişkenler, bağımlı değişken üzerindeki etkileri dikkate alınarak modele dahil edilirler. Daha sonra etki dereceleri düşük olan ve ilişkileri anlamsız çıkan değişkenler modelden çıkarılır. Bu işlem "budama" olarak adlandırılmaktadır (Bayramoğlu ve ark., 2012).

7.4.1.1. Sınıflandırma Ağacı Analizinin Sonuçları

1. Ağaç yapısının başlangıç modülü bağımlı değişken olarak örneklerin köye dönme isteği yer almaktadır. Bağımlı değişken kategorik olduğu için her kategoriye ait yüzde dağılım, modül içerisinde verilmiştir. Toplam 64 örneğin verisi alınmış olup bunun %31,2'si köye dönmek istemeyen, %68,8'i ise köye dönmek isteyen örneklerden oluşmaktadır. Örneklerin köye dönme isteğini en fazla etkileyen faktör örneklerin **yaş durumu** olmuştur. Köye dönme isteği ile örneklerin yaşının arasındaki ilişkinin varlığı ki-kare testinde de %1 (0,015) önem seviyesinde anlamlı bulunmuştur.
2. SRA analizi ağaç yapısında alt modülleri oluştururken homojenliği dikkate almakta olup, **yaş durumunu** iki alt homojen gruba ayırmıştır. Nitekim yaş değişkeni kategorik bir değişken olup, nominal yapıdadır. Bu nedenle yaş değişkeni için oluşturulan alt modüller 3,4,2 ve 1 için oluşturulmuştur. Bu değişkende örneklerin yaş durumlarına 30yaş altı=1, 30-50=2, 50-60=3, 61 ve üstü=4 değerleri verilmiştir.
3. Örneklerden 3,4,2 modülüne dahil olan 63 kişi olup, toplam içerisindeki oranı %98,4'tür. Bu yaş gruplarına dahil olan örneklerin (44 kişi) %69,8'i köye dönmek istemektedir ve örneklerin (19) kişi %30,2'si köye dönmek istememektedir. 1 modülüne dahil olan örneklerin sayısı 1 olup, toplam içerisindeki payı %1,6'dır. 30 yaş altı grubun içerisinde bulunan 1 kişi de %100 oranla köye dönmek istememektedir. 30 yaş altı grubun içerisinde bulunan 1 kişinin, modele dahil edilen diğer değişkenlerle bir ilişkisi belirlenmemiştir. Böylece bu grubun aşağıya doğru bir dal yapısı oluşturması durmuştur. Bu durum "terminal düğüm" olarak adlandırılmaktadır.
4. Örneklerden 3,4,2 yaş modülüne dahil olan 63 kişilik grubun köye dönme isteği açısından **öğrenci sayısı** ile bir ilişkisinin olduğu belirlenmiştir. Bu ilişki ki-kare

testine göre %1 (0,043) önem seviyesinde anlamlı bulunmuştur. Bu 63 kişilik grup iki homojen sınıfa ayrılmıştır. Birinci homojen grup hane de öğrenci olmayan kişiler veya en fazla 3 kişi öğrenci bulunan grup, ikinci homojen grup ise hane de 1, 2 ve 5,'er kişilik öğrenci sayısı olan gruptur. Birinci homojen grupta var olan toplam 46 kişinin, %60,9'u (28 kişi) köye dönmek isterken, %39,1'i (18 kişi) köye dönmek istememektedir. 1, 2 ve 5'er kişilik öğrenci sayısına sahip örneklerin olduğu ikinci homojen grup ise toplam 17 kişi olup %94,1'i (16 kişi) köye geri dönmek isterken, %5,9'u (1 kişi) köye dönmek istememektedir.

5. SRA analizinde öğrenci sayısı ile **konut varlığı** ve **yaş** arasında köye dönme isteği açısından ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu ilişki ki-kare analizine göre öğrenci sayısı ile konut varlığı arasında (0,046) ve öğrenci sayısı ile yaş arasında (0,014) %1 önem seviyesinde, istatistiki olarak anlamlı bulunmuştur. Konut varlığı 2 ve yaş durumu 2 olmak üzere toplam 4 homojen sınıfa ayrılmıştır.
6. Hanede öğrenci olmayan veya en fazla 3 kişi öğrenci sayısı bulunan 46 kişilik bu grup **konut varlığı** bakımından iki homojen alt gruba ayrılmıştır. Birinci grup evi kira olan, ikinci grup ise ev sahibi olan modül grubudur. Evi kira olan birinci grup 8 kişi olup bunun %100'ü köye dönmek istemektedir. Ev sahibi olan ikinci grup ise 38 kişi olup bunun %52,6'sı (20 kişi) köye dönmek isterken, %47,4'ü (18 kişi) köye dönmek istememektedir.
7. Hane de 1, 2 ve 5 kişilik öğrenci sayısı bulunan 17 kişilik bu grup **yaş durumu** bakımından iki homojen alt gruba ayrılmıştır. Birinci grup 3 ve 4 modülü, ikinci grup 2 modülüdür. Bu değişkende örneklerin yaş durumlarına 30-50= 2, 50-60= 3, 61 ve üstü= 4 değerleri verilmiştir. Yaşı 50-60 ve 61 üstü birinci homojen grup olan örnekler 15 kişi olup bunun %100'ü köye dönmek istemektedir. Yaşı 30-50 arası ikinci homojen grup olan örnekler 2 kişi olup bu dağılımın içinde bir kişi köye dönmek isterken diğer bir kişi ise köye dönmek istememektedir.
8. Evi kira olan 8 kişilik örnek grubunun modele dahil edilen diğer değişkenlerle bir ilişkisi belirlenmemiştir. Bu grup terminal düğüm olarak kalmıştır.
9. Yaşı 50-60 ve 61 üstü olan 15 kişilik örnek grubunun modele dahil edilen diğer değişkenlerle bir ilişkisi belirlenmemiştir. Bu grup terminal düğüm olarak kalmıştır.

10. Yaşı 30-50 olan 2 kişilik örnek grubunun modele dahil edilen diğer değişkenlerle bir ilişkisi belirlenmemiştir. Bu grup terminal düğüm olarak kalmıştır.

11. Ev sahibi olan 38 kişilik örnek sınıfının köye dönme isteği açısından **meslek durumu** ile bir ilişkisinin olduğu belirlenmiştir. Bu ilişki iki homojen alt gruba ayrılmıştır. Bu ilişki ki-kare testine göre %1 (0,016) önem seviyesinde anlamlı bulunmuştur. Bu 38 kişilik grup iki homojen sınıfa ayrılmıştır. Birinci homojen grup mesleği çiftçilik olan örneklerdir. İkinci homojen grup ise mesleği esnaf, işçi ve ev hanımı olan örnek grubudur. Bu değişkende örneklerin meslek durumlarına ev hanımı=1, çiftçi=3, esnaf=4 ve işçi=5 değerleri verilmiştir.

12. Mesleği çiftçilik olan birinci homojen grup örnekler 30 kişi olup bunun %46,7'si (14 kişi) köye dönmek istemekte, %53,3'ü (16 kişi) köye dönmeyi istememektedir. Mesleği ev hanımı, esnaf ve işçi olan ikinci homojen grup örnekler 8 kişi olup bunun %75'i (6 kişi) köye dönmeyi istemekte, %25'i (2 kişi) köye dönmeyi istememektedir.

13. Mesleği **çiftçilik** olan 30 kişilik örnek sınıfının köye dönme isteği açısından göç yılı ile bir ilişkisinin olduğu belirlenmiştir. Bu ilişki iki homojen alt gruba ayrılmıştır. Bu ilişki ki-kare testine göre %1 (0,019) önem seviyesinde anlamlı bulunmuştur. Bu 30 kişilik grup iki homojen sınıfa ayrılmıştır. Birinci homojen grup göç yılı 2000 yılı öncesi ve 2000-2005 yılları arası olan örneklerdir. İkinci homojen grup ise göç yılı 2006-2011 yılları ve 2012-2018 yılları arası olan örnekler oluşturmaktadır. Bu değişkende göç yıllarına 2000 öncesi=1, 2000-2005=2, 2006-2011=3, 2012-2018=4 değerleri verilmiştir.

14. Mesleği ev hanımı, esnaf ve işçi olan 8 kişilik örnek sınıfının köye dönme isteği açısından göç yılı ile bir ilişkisinin olduğu belirlenmiştir. Bu ilişki iki homojen alt gruba ayrılmıştır. Bu ilişki ki-kare testine göre %1 (0,020) önem seviyesinde anlamlı bulunmuştur. Bu 8 kişilik grup iki homojen sınıfa ayrılmıştır. Birinci homojen grup göç yılı 2000 yılı öncesi olan örneklerdir. İkinci homojen grup göç yılı 2000-2005 yılları arası olan örneklerdir.

15. Göç yılı 2000 ve öncesi – 2000-2005 yılları arası birinci homojen grup 28 kişi olup bunun %42,9'u (12 kişi) köye dönmek istemekte, %57,1'i (16 kişi) köye dönmeyi istememektedir. Göç yılı 2006-2011 ve 2012-2018 yılları arası ikinci homojen grup 2 kişi olup tamamı köye dönmek istemektedir.

16. Göç yılı 2000 ve öncesi yılları arası birinci homojen grup 7 kişi olup bunun %85,7si (6 kişi) köye dönmek istemekte, %14,3ü (1 kişi) köye dönmeyi istememektedir. Göç yılı 2000-2005 yılları arası ikinci homojen grup 1 kişi olup köye dönmeyi istememektedir.

SRA analizinin en belirgin kullanım amacı sınıflandırma yapmasıdır. Grupları homojen ayırmaktadır. Şekil 4'de olduğu gibi SRA analizi köye dönme isteğini homojen bir şekilde sınıflandırmış ve görsel olarak anlaşılabilir bir şekilde vermiştir. Her bir terminal düğüm sınıf olarak adlandırılırsa analiz sonucunda sekiz adet sınıf oluşturulduğu söylenebilir. Buna göre:

Birinci sınıf; 1 kişiden oluşup toplam köye dönme isteğinin %1,6'sını oluşturmaktadır. Bu grubun öne çıkan en belirgin özelliği 30 yaş altı bağımsız değişkeninin içinde bulunan örnekler köye dönmeyi istememektedir.

İkinci sınıf; 8 kişiden oluşmakta ve toplam köye dönme isteğinin %12,5'ini oluşturmaktadır. Evi kira olan örneklerin tamamı köye dönmeyi istemektedir. Bu da demektir ki kentte ev sahibi ve kiracı yani konut durumu köye dönme isteği üzerinde etkili olan önemli bir faktördür.

Üçüncü sınıf; 15 kişi olup toplam köye dönme isteğinin %23,4'ünü oluşturmaktadır. 50-60 yaş ve 61 yaş üstü olan örneklerin tamamı köye dönmeyi istemektedir. Yani yaşı ilerleyen örneklerin köylerine dönme istekleri daha fazladır. Köy yaşamını daha çok sevmektedirler.

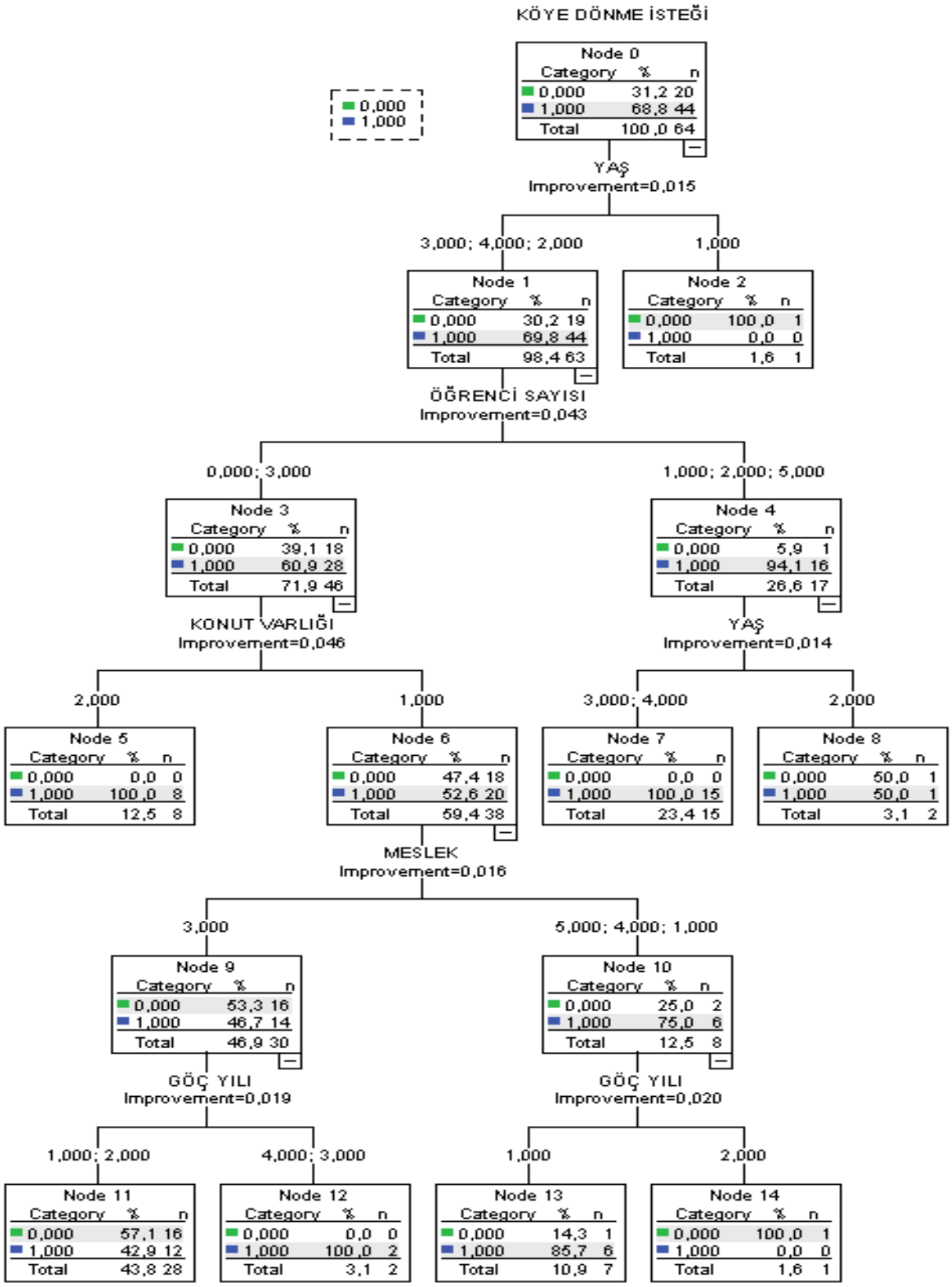
Dördüncü sınıf; 2 kişi olup toplam köye dönme isteğinin %23,4'ünü oluşturmaktadır. 30-50 yaş grubuna sahip bu iki kişiden bir köye dönmeyi istemekte fakat diğeri istememektedir.

Beşinci sınıf; 28 kişiden oluşmaktadır. Toplam köye dönme isteğinin %43,8'ini oluşturmaktadır. Göç yılı 2000 öncesi ve 2000-2005 yılları arası kente göç eden mesleği çiftçilik olan örneklerin köye dönme isteği üzerinde göç yılı etkili bir faktördür. Bu sınıftaki örneklerin yaklaşık yarısı köye dönmeyi istemektedir.

Altıncı sınıf; 2 kişiden oluşmaktadır ve toplam köye dönme isteğinin %3,1'ini oluşturmaktadır. Bu gruptaki örnekler 2006-2011 ve 2012-2018 yılları arası kente yerleşen ve mesleği çiftçilik olan gruptur. Tamamı köye dönmek istemektedir.

Yedinci sınıf; 7 kişi olup toplam köye dönme isteğinin %10,9'unu oluşturmaktadır. 2000 yılı öncesi kente göç eden mesleği esnaf, işçi veya ev hanımı olan örnekler köye dönmeyi daha fazla istemektedir sonucuna ulaşılabilir.

Sekizinci sınıf; 1 kişi olup toplam köye dönme isteğinin %1,6'sını oluşturmaktadır. 2000-2005 yılları arası kente göç eden bu grubun meslek durumu esnaf, işçi, ev hanımı olması itibariyle köye dönmeyi istemedikleri denilebilir.

Şekil 4. Sınıflandırma Ağacı

7.4.2. Kentten- Köye Mevsimlik Göçün SWOT Analizinin Sonuçları

GZFT yöntemi, bir konunun Güçlü ve Zayıf yönleri ile Fırsat ve Tehditlerin sistematik bir analizi ile o konunun geleceği için arzulanan sonuçları etkileyebilecek unsurları belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu yöntem doğrultusunda, kentten köye göçte etkili olan "güçlü yönler" ve "fırsatları", "zayıf yönler" ve "tehditleri" tespit edilmiştir.

Saha çalışmaları sırasında görülmüştür ki tarım sektörü, ekonomik yapı ve çevre/altyapı alanlarındaki değişmeler sosyal hayatı; gelir dağılımı ve diğer sosyal olanaklar bakımından doğrudan etkilemektedir. Aynı şekilde sosyal yapıdaki gelişmeler göç üzerinde etkili olduğu için ekonomik yapıyı da etkilemektedir. Kırsal alanların kentsel alanlara oranla üstün ve zayıf yönleri, fırsat ve tehdit unsurları Tablo 68'de gösterilmiştir. Aynı zamanda bu yönler tersine göç hususunda yani kentsel alanlardan kırsal alanlara göç bağlamında tetikleyici faktörlerdir. Buna göre:

Güçlü Yönler (S): Kentsel alanlarda yaşayan, tarımla uğraşma isteği fazla olan ve çiftçiliği devam ettiren insanların; kırsal alanlarda tarıma elverişli iklim ve toprak yapısına sahip tarım arazilerinin olması, alternatif tarım ürünlerinin üretilme olanağının bulunması köylerine geri dönme istekleri üzerinde bir üstünlük arz eder. Özellikle araştırma alanı olan Konya ilinde geniş ve verimli tarım arazilerinin bulunması da güçlü yönler arasında yer almaktadır. Kırsal alanlarda sağlıklı yaşam tarzını sürdürebilmenin daha kolay olması bunun için de tarımsal ürünlerin köylerde doğal ve sağlıklı olması, köylerde çevre kirliliğinin olmaması, şehrin gürültüsünün köylerde olmaması, köy hayatının şehre göre daha ucuz olması, kırsal alanların kentlere göre daha güvenli olması kırsal alanların sağladığı avantajlardandır.

Zayıf Yönler (W): Kırsal alanlarda eğitim koşullarının yetersiz olması, kamu sağlık hizmetlerinin sınırlı olması, iş imkanının kısıtlı olması, ihtiyaç halinde şehir merkezine uzak olması, sosyo-kültürel faaliyetlerin yetersizliği, ekonomik ve sosyal nedenlerle kırsal nüfusun kente göç etmesi sonucu kırsal nüfusun yaşlanması kırsal alanların önemli sayılan zayıf yönü olarak belirlenmiştir. Kırsal alanlarda örneğin eğitim koşullarının yetersiz olması insanların çocuklarını okutmak için şehre göç etmelerine sebep olmaktadır. Diğer zayıf yönlerin giderilmesi için kırsal alanlarda gerekli kurum ve kuruluşların bu yapıları ve gerekli hizmetleri sağlamaları gerekmektedir. Bu sayede ancak kırsal nüfus yerinde tutulabilir. Aksi takdirde kırsal alanlar terkedilmekte ve şehirlerin hızla büyümesi ve taşıyabileceğinden daha fazla

insan barındırması sebebiyle, bu insanların ihtiyaçlarının karşılayabilmek için uzun vadede kırsal alanlar özelliğini kaybedip kentsel alanlara dönüşmektedir. Bu yüzden kırsal alanların amaç dışı kullanımı doğmaktadır.

Fırsatlar (O): Kırsal alanların yapısı ile ilgili en büyük fırsat ise günümüzde yapılan tarımsal desteklemeler (genç çiftçi desteği vb.), özellikle kırsal alanlara dönenlere verilen desteklemeler tersine göç üzerinde etkili olabilecek bir diğer avantajdır. Son yıllarda köylerin mahalleye dönüştürülmesiyle kırsal alanın altyapı, ulaşım, ve diğer olanaklar açısından gelişmiş olması kırsal alanların daha iyi şartlara getirilmesine yardımcı olmuştur. Kırsal alanlarda bu teknik alt yapının iyileştirilmiş olması kırsala göç üzerinde etkili bir faktör olabilir. Bu durumu da kentlerde yaşayan kırsal kökenli insanların, memleket özleminin olması ve insanların aile ocağını devam ettirmek istemeleri faktörünün desteklediği düşünülürse tersine göçün uygulamaya geçirilmesi kırsal alanların gelişmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

Tehditler (T): Kırsal alanlarda göç nedeniyle tarım alanlarının bakımsız kalması kırsal alanların varlığını en çok tehdit eden unsurdur. Tarımsal girdi fiyatlarının giderek artması da kırsal alanlara göçü etkileyen çok önemli bir tehdit unsurudur. Çiftçilere bu tarımsal maliyetlerin ağır gelmesi tarımı bırakmalarına sebebiyet vermektedir. Bu da doğrudan arazilerin bakımsız kalmasına, verimin düşmesine ve bakımsız kalan tarım arazilerinin amaç dışı kullanımına yol açmaktadır. Bu durumun olumsuz etkilerini önlemek amacıyla tarımsal girdi fiyatlarının düşürülmesi veya bu konuda çiftçiye destek verilmesi, verilen desteklemelerin yeterli olup olmadığının tespitinin yapılması ve bu doğrultuda gerekli, isabetli ve uygulanabilir projelerinin hayata geçirilmesi gerekmektedir. Kırsal bölgelerin sosyal ve ekonomik imkanlarının yeterli olmaması nedeniyle dışarıya göç vermesi de bir diğer faktördür. Kırsal alanlarda sosyal etkinlik, ekonomik iş sahası olmayışı gençleri şehre iten bir unsurdur. Bunu önlemek amacıyla kırsal alanları cazibe merkezi haline getirecek şehirde bulunan sosyal ve ekonomik imkanları kırsal alanlara taşımak gerekmektedir. Kırsaldan göç eden nüfusun kent yaşamına adapte olamaması ve sosyal uyumun düşük olması da önemli bir faktördür. Bu faktöre göre insanlar köylerinde alışmış oldukları bir hayat tarzına sahip oldukları için şehirlerin kendine özgü hayat tarzına alışamamakta ve uyum problemi olmaktadır. Bu grup insanlar şehre ayak uyduramayan, kırsalda da yaşamayı da kabul etmeyen ara sınıf insanlar olmuştur. Bu insanları kırsal alanlara geri kazandıracak hususi onların

isteklerine yönelik programlar yapılması gerekmektedir. Kırsal alanları tehdit eden bir başka unsur ise kentsel alanların cazibesidir. Kırsal alanları kentsel alanlardaki imkanları verecek cazibe merkezi alanlar haline getirmek gerekmektedir. Ancak bu sayede kırsal göç yerini kentsel göçe bırakacaktır.

Tablo 74. SWOT (GZFT) Analizi

SWOT Grupları		SWOT Faktörleri
GÜÇLÜ YÖNLER (S)	***S1***	Tarıma elverişli iklim ve toprak yapısının olması
	S2	Geniş tarım arazilerinin varlığı
	S3	Tarım arazilerinin verimli olması
	S4	İnsanların tarımla uğraşma isteğinin olması
	S5	Kırsal alanda sağlıklı yaşam
	S6	Köylerde çevre kirliliğinin olmaması
	S7	Şehrin gürültüsünün köylerde olmaması
	S8	Tarımsal ürünlerin doğal ve sağlıklı olması
	S9	Köy hayatının ucuz olması
	S10	Kırsal alanın şehre göre daha güvenli olması
ZAYIF YÖNLER (W)	***W1***	Eğitim koşullarının yetersiz olması
	W2	Kırsal alanda kamu sağlık hizmetlerinin sınırlı olması
	W3	İş imkanının olmaması
	W4	Şehir merkezine uzak olması
	W5	Sosyo-kültürel faaliyetlerin yetersizliği
	W6	Ekonomik ve sosyal nedenlerle kırsal nüfusun kente göç etmesi sonucu kırsal nüfusun yaşlanması
FIRSATLAR (O)	***O1***	Tarımsal teknolojinin gelişmiş olması
	O2	Kırsal alanlara dönenlere verilen desteklemeler
	O3	Tarımsal desteklemeler (genç çiftçi desteği vb.)
	O4	Köylerin mahalleye dönüştürülmesiyle kırsal alanın altyapı ve diğer olanaklar açısından gelişmiş olması
	O5	İnsanların memleket özleminin olması
	O6	İnsanların aile ocağını devam ettirmek istemeleri
	O7	Otomobil sahipliğinin artması
TEHDİTLER (T)	***T1***	Göç nedeniyle tarım alanlarının bakımsız kalması
	T2	Tarımsal girdi fiyatlarının giderek artması
	T3	Bölgenin sosyal ve ekonomik imkanlarının yeterli olmaması nedeniyle dışarıya göç vermesi
	T4	Kırsaldan göç eden nüfusun kent yaşamına adapte olamaması ve sosyal uyumun düşük olması
	T5	Kentsel alanın cazibesi
	T6	Tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı

SWOT analizi ile belirlenen güçlü ve zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditlerin değerlendirilmesi sonucu kentten- köye mevsimlik göçün teşvik edilmesi için gerekli

stratejilerin belirlenmesinde SOR analizi yapılmıştır. SOR analizi matrisinde yapılan puanlama tablo 75'de verilmiştir.

Tablo 75. SOR Analizi Matrisi

		Fırsatlar (O)							**Tehditler (T)**					
		O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	T1	T2	T3	T4	T5	T6
Güçlü Yönler (S)	S1	3	3	3	0	1	3	0	3	2	2	0	1	3
	S2	2	3	3	1	2	3	0	3	3	2	0	1	3
	S3	3	3	3	0	2	3	0	3	3	2	0	1	3
	S4	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	3	1
	S5	0	3	2	3	3	2	2	0	0	2	0	3	0
	S6	0	3	0	3	0	0	1	1	1	1	0	3	0
	S7	0	2	1	0	3	0	2	1	0	1	1	3	0
	S8	1	0	1	1	3	0	2	2	2	1	0	3	2
	S9	0	0	2	0	3	1	2	2	2	2	1	3	0
	S10	0	0	0	0	3	0	1	1	0	1	1	3	0
Zayıf Yönler (W)	W1	3	2	2	0	1	0	2	2	3	3	2	3	1
	W2	0	1	1	1	0	1	2	2	0	3	1	3	1
	W3	1	3	3	2	1	1	2	2	0	3	2	3	3
	W4	3	3	3	3	1	1	3	3	3	3	2	3	3
	W5	1	2	2	2	2	0	1	0	0	3	2	3	0
	W6	1	3	3	0	2	2	0	2	1	3	1	3	0
Toplam		**20**	**34**	**32**	**19**	**30**	**20**	**23**	**30**	**22**	**35**	**14**	**42**	**20**

SOR analizi matrisine göre en yüksek puan 5 numaralı tehdit olan "kentsel alanın cazibesine" aittir. İkinci olarak ise "tarımsal girdi fiyatlarının artması" en yüksek puana sahiptir. Fırsatlarda ise en yüksek puanlar "kırsal alana dönene verilen desteklemeler" ve "tarımsal desteklemeler" kriterlerine aittir. Köylere dönüşün sağlanarak kırsal alanın gelişmesini sağlamak konusunda bu alanların zayıf yönleri dolayısıyla kentsel alanın cazibesinin olması en büyük tehdit olarak belirlenmiştir. Bu tehditle mücadele etmek ve köye dönüşü teşvik etmek için ise en önemli fırsat kırsal alana dönene verilen desteklemeler olarak tespit edilmiştir. Başka bir deyişle kentin cazibesi kriterini ortadan kaldırmak için kırsal alana dönene verilen destekler önemli bir strateji olarak görülmektedir. Bu strateji ile insanların memleket özleminin olması fırsatının değerlendirilmesi mümkün olup, konunun sosyal boyutunun önemini vurgulamaktadır. Zira ekonomik faaliyetlerde bile sosyal faktörlerin mutlaka değerlendirmeye alınması gerekmektedir. Ayrıca tarımsal girdi fiyatlarının yüksek olması tehdidini gidermek için de tarımsal desteklemelerin etkin bir şekilde uygulanması önemli bir stratejidir.

8. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

8.1. Sonuçlar

Araştırmada 64 örnekten elde edilen bilgilere göre kente gelmeden önce ailelerin hepsi köylerde yaşamakta ve 64 hane Konya'nın Altınekin İlçesine bağlı köylerde ikamet etmektedir. Bu haneler kente gelmeden önce geçimini çiftçilikten sağlamaktadır. Kente gelmelerindeki etkenlerin başında geçim sıkıntısı, çocukların eğitimi ve işsizlik gelmektedir. Anket yapılan hanelerin en önemli özelliği halen köylerine giderek tarlalarını işlemeleri yani çiftçiliği hala devam ettirmeleridir. Bu demektir ki insanlar köylerindeki bağlarını koparmamaktadır. Çalışmada bu husus kriter olarak dikkate alınmış ve insanların köylerine geri dönmelerinde etkili olan faktörler araştırılmıştır. Köylerden şehir merkezine özellikle 2000 yılı öncesinden itibaren ciddi bir göç dalgasının başladığı bulunmuştur. 1965, 1980 yıllarında köyden şehre göç eden aileler bulunmaktadır. Araştırma kapsamındaki örneklerin büyük bir kısmı Konya İli Altınekin İlçesine bağlı köylerden göç edip Konya'nın merkeze yerleşmişlerdir.

Çalışmaya konu olan örnekler köylerden şehir merkezlerine yerleşirken birçok sebepten dolayı köylerinden ayrılmak zorunda kalmışlardır. Bu çalışmada köyden şehre yerleşen aileler şehirde iş bulmak, çocuklarının eğitim sebebiyle, geçim sıkıntısı, kentin çekiciliği sebebiyle köyünden ayrıldığı tespit edilmiştir. Kente yerleşmeden önce ise köylerinde geçimlerini farklı yollardan sağlamaktadırlar. Buna göre aileler köyde geçimini çiftçilikten, başkalarının tarlalarında işçilik yaparak ve ticaretle uğraşarak geçimini sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

İnsanların şehre tutunma yollarının başında ev, barınma faktörü vardır. İnsanların şehirde kendilerine ait bir evlerinin olması onları köylerinden uzaklaştırıp şehre daha fazla bağlamaktadır. Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre ailelerin oturdukları evin mülkiyeti kendilerine aittir.

Katılımcıların büyük bir kısmının köyünde tarım arazisi bulunduğu için yılda altı ay köylerinde kalmaktadırlar. Ayrıca örneklerin köylerindeki arazileri küçük değildir. Bu da köye geri dönme isteği üzerinde etkili bir faktör olarak dikkate alınabilir. Dolayısıyla insanların arazilerinden vazgeçmedikleri, boş kalsın istemedikleri belirlenmiş ve kentten köye geri dönme eğilimi olduğu ortaya çıkmıştır. Yazın köyde yaşamakta ve tarla, bağ-bahçe işleri yapmakta kışın ise kent merkezlerinde yaşamaktadır. Yani yılı yarı yarıya köy-kent olarak bölerek mevsimlik yaşanmasına neden olmaktadırlar. Fakat elde ettikleri gelir, geçimlerine yetmediği için şehre yerleşip ek iş yaptıkları tespit edilmiştir. Tarlalarından gelecek gelir yetmediği için tarımsal

üretim zamanla önemsenmemeye başlamıştır. Dolayısıyla arazilerle yeterince ilgilenilmediği için verimin azalmasına neden olmaktadır. Verim azaldıkça üreticiler zamanla tarımsal üretimi bıraktıkları belirlenmiştir. Zamanla yerini boş kalan arazilere veya tarım dışı kullanılan arazilere bırakmaları, tarım arazilerinin gelecekte daha da azalacağının bir işareti olmakta ve ekonominin en önemli sektörlerinden biri olan tarım sektörünü tehlikeye soktuğu denilebilir. Üreticilerin başlıca yakındıkları sorunların başında yetiştirdikleri ürünlerden elde ettikleri gelirin yıl boyu geçimlerine yetmediğini belirterek Elde ettikleri gelirleriyle üretim dönemi boyunca almış oldukları borçları ödediklerini belirtmişlerdir.

Katılımcıların köy hayatını ve orda yaşamayı sevdikleri belirlenmiştir. Köylerde geçim sıkıntısı olmasa köyden başka yaşanacak bir yer olmadığını, köy hayatının her şeyden önce sağlıklı yaşam açısından önemli olduğunu belirtmişlerdir. Şehre sadece mecbur oldukları için geldiklerini ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan bireyler köylerin havasının temiz olması, gıdaların doğal ve sağlıklı olması, komşuluk ilişkilerinin daha sağlam ve güvenilir olması, şehrin baskı ve gürültüsünün köylerde olmaması, köylerde toprakla uğraşılması gibi sebeplerden dolayı köy hayatını şehirden daha çok sevdiklerini dile getirmişlerdir. Fakat katılımcılar köy hayatının eskiye nazaran ucuz olmadığını, şehirdeki masrafla köydeki masrafın nerdeyse eşit noktaya yaklaştığını belirtmişlerdir. Bu da köylerde ekip dikme ile ev idaresine olan katkının zamanla azaldığını ve market alışverişinin şehirlerden köylere doğru uzandığını göstermektedir.

Katılımcılar şehrin gürültüsünden kaçmak, kent yaşamına uyum sağlayamamak ve zorlanmak, sağlıklı yaşam, çevre kirliliğinden uzaklaşmak, aile ocağını devam ettirmek ve tarımsal üretimle uğraşmak için köye geri dönmek istedikleri, fakat tarımsal üretimden elde ettikleri gelirin geçinmelerine yetmediği için mecburen şehre ek iş bulmak için geldikleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin %31'i köylerine dönmek istemediklerini belirtmişlerdir. Bunun nedeni olarak köylerinde eğitim koşullarının yetersiz olması, şehirdeki gelirlerinin köye göre daha yüksek olması, köylerinin geri kalmışlığı, köylerindeki sağlık şartlarının yetersizliği ve tarımsal maliyetlerin artması yüzünden köylerine geri dönmek istememektedirler. Ayrıca bireyler şehir hayatına ve rahatlığına alıştıkları içinde köylerine geri dönmeyi düşünmedikleri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin %69'u köylerine geri dönmek istediklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar şehrin gürültüsünden uzaklaşmak, çocukları büyüdüğü için,

eşi veya kendi emekli olduğu için, kent yaşamına uyum sağlayamadıkları ve zorlandıkları için köye dönmek ve orda yaşamak istemektedirler. Diğer nedenler olarak sağlıklı yaşam için, tarımsal üretimle uğraşmak için, çevre kirliliğinden uzaklaşmak için, aile ocağını devam ettirmek için ve memleket hasreti çektikleri için sayılabilir. Fakat tarımsal üretimden elde ettikleri gelirin yıl boyu geçimlerine yetmediği ve mecburen şehre ek iş bulmak için geldikleri tespit edilmiştir.

Köyden-kente göç olayı her geçen gün tarımsal üretimi ciddi bir şekilde tehdit etmektedir. Bu sorun üzerinde son yıllarda devlet de gerekli adımlar atmaya başlamıştır. Bu adımlar daha çok köye geri dönmeyi teşvik edici desteklemelerden oluşmaktadır. Çalışmada bu hususa da değinerek örneklerin devletin destek vermesi durumunda köylerine dönmeyi düşünüp düşünmedikleri araştırılmıştır. Devletin destek vermesi durumunda köye göç etmeyi düşünen örnekler, devlet nakit para desteği sağladığı ve arazi tahsis etmesi durumunda köye döneceklerini belirtmişlerdir. Çiftçilerin bazıları ise devletin sadece bu destekler kapsamında değil de çiftçinin her türlü yanında olması durumunda köye dönmek istedikleri sonucuna varılmıştır.

Araştırmaya dahil olan katılımcılar köylerine geri dönmenin sosyal hayatlarına olumlu yönde etkisi olacağını belirtmişlerdir. Aileler köy hayatını şehirde bulamadıklarını, komşuluk ilişkilerinin köylerde daha iyi olduğunu, şehirlerde apartmanlarda kimsenin kimseyi tanımadığını bu da sosyal hayatın şehirlerde zayıf olduğunu belirtmişlerdir. Köye geri dönünce ailelerin sosyal hayatı da olumlu yönde etkilenmektedir. Ayrıca köye geri dönmenin ekonomik hayatlarına şehre göre köylerde masrafın azalması yönünden etkisi olacağını belirtmişlerdir. Köy hayatının şehre göre daha az masrafının olması köylerin olumlu özelliklerindendir. Köye dönmenin ekonomik etkisi olarak tarımdan ek gelir kazanmak olduğunu belirtmişlerdir. Şehre yerleşip farklı iş alanlarına yönelip gelirlerini bu alanlardan sağladıkları için köye geri dönmenin ekonomik etkisi tarımdan ek gelir sağlamak olacağı tespit edilmiştir.

SRA analizi sonuçlarına göre örneklerin köye dönme isteğini en fazla etkileyen faktör onların yaş durumu olmuştur. Köye dönme isteği ile örneklerin yaşının arasındaki ilişkinin varlığı ki-kare testinde de %1 (0,015) önem seviyesinde anlamlı bulunmuştur. Yaş faktörü içerisinde ise 30 yaş üstü katılımcılar köye dönmeyi istemektedir. SRA analizine göre köye dönme isteğini etkileyen bir başka faktör ise hanelerde bulunan öğrenci sayısıdır. Buna göre hanesinde öğrenci bulunmayan örnekler köye dönmeyi istemektedir. Köye dönmeyi etkileyen bir diğer faktör ise konut varlığıdır. Evleri kira

olan örnekler köye dönmeyi istemektedir. Ev sahibi olan örneklerin bazıları köye dönmeyi isterken bazıları istememektedir.

SRA analizinin sonuçlarından bir diğeri ise köye dönme isteği üzerinde etkili olan meslek durumudur. Mesleği çiftçilik olan örneklerin bazıları köylerine dönmeyi isterken bazıları istememektedir. Bu ayrımın olmasında ki sebep ise tarımsal maliyetlerin artması sebebiyle çiftçilerin bazıları köye dönmeyi istememektedir. Analiz sonuçlarına göre köye dönmeyi isteği üzerinde etkili olan faktörlerden diğeri göç yılı olarak belirlenmiştir.

SOR analizi matrisine göre en önemli tehdit olarak "kentsel alanın cazibesi" belirlenmiştir. İkinci olarak ise "tarımsal girdi fiyatlarının artmasının" olduğu belirlenmiştir. "Kırsal alana dönene verilen desteklemeler" ve "tarımsal desteklemeler" kriterleri kırsal alanların fırsatları olarak belirlenmiştir. Köylere dönüşün sağlanarak kırsal alanın gelişmesini sağlamak konusunda bu alanların zayıf yönleri dolayısıyla kentsel alanın cazibesinin olması en büyük tehdit olarak belirlenmiştir. Bu tehditle mücadele etmek ve köye dönüşü teşvik etmek için ise en önemli fırsat kırsal alana dönene verilen desteklemeler olarak tespit edilmiştir. Başka bir deyişle kentin cazibesi kriterini ortadan kaldırmak için kırsal alana dönene verilen destekler önemli bir strateji olarak görülmektedir. Bu strateji ile insanların memleket özleminin olması fırsatının değerlendirilmesi mümkün olup, konunun sosyal boyutunun önemini vurgulamaktadır. Zira ekonomik faaliyetlerde bile sosyal faktörlerin mutlaka değerlendirmeye alınması gerekmektedir. Ayrıca tarımsal girdi fiyatlarının yüksek olması tehdidini gidermek için de tarımsal desteklemelerin etkin bir şekilde uygulanması önemli bir stratejidir.

8.2. Öneriler

Türkiye'de gerek iller gerekse bölgeler arası meydana gelen göçlerin temelinde bölgesel farklılıkların olduğu ve aynı zamanda göçlerin yönünün kırsal alanlardan kentsel alanlara doğru, gelişmemiş illerden, gelişmiş illere doğru olduğu bilinen bir gerçektir. Bu gerçeği tamamen ortadan kaldırmak mümkün olmasa bile il ve bölge bazında yapılacak olan politikalarla bu soruna çözüm üretmek mümkündür. Bölgeler ya da iller arasındaki gelişmişlik farkını ortadan kaldırmanın etkin yollarından biri bölge ya da illerin karakteristik özelliklerinin ön plana çıkarılması ve bu özellikler bakımından gerekli yatırımların yapılmasıdır. Kırsal alana yapılacak olan yatırımlar hem kırsal kalkınmayı sağlayacak hem de kentte yaşayanlar için kırsal alanı cazip hale getirecektir.

Tarımsal faaliyetlerin temel geçim kaynağı olduğu bölgede; yalnızca üretim yapan arazi sahiplerine yem, tohum ve mazot gibi yeterli girdi desteği sağlanmalıdır. Günümüzde tarımsal üretim için gerekli olan bu girdiler, üretim sonunda elde edilen gelirin neredeyse tamamını karşılamaktadır. Dolayısıyla üreticinin elinde kar edebileceği bir meblağ kalmamaktadır. Bu sebeple üreticinin kar etmesi ve köyünü terk etmemesi için çiftçiye destek politikalarının daha iyi analiz edilerek yürütülmesi gerekmektedir. Çünkü resmi rakamlara göre tarım ülkesi olan bir ülkenin gelişmişlik göstergesi tarımsal üretim ve çiftçilerdir. Dolayısıyla desteklenmesi, kalkındırılması gereken alanların en başında tarım sektörü gelmektedir. Çiftçilerin köylerini bırakıp şehre yerleşmesi arazilerini işlememesi, boş bırakması ilerleyen yıllarda kendine yetebilen ülke konumundan uzaklaşıp her üründe dışa bağımlı olmayı kaçınılmaz kılacaktır.

Sosyo-ekonomik faktörlerden dolayı köyden-kente göç alışılmış bir olgu olduğu halde, kentten-köye göç eğiliminin başlaması gündemde bulunmaktadır. Ülke ekonomisi açısından vazgeçilmez olan tarım sektörünün kaynağı olan kırsal alanların refah düzeyinin yükseltilmesi ve yaşanılabilirliğinin sağlanması kentsel alanlardan kırsal alana dönüşü mümkün kılacaktır. Bu sayede kırsal nüfusun yerinde kalkınması sağlanarak tarım sektörünün gelişmesine katkı sağlayacaktır. Araştırma sonuçlarına göre insanların kırsal alana dönme isteği olduğu halde tarımsal gelirin, refah düzeyini sağlamak için yeterli olmaması nedeniyle gidemedikleri tespit edilmiştir. Kırsal alanda kalkınmanın sağlanması kentten-köye tersine göçün gerçekleşmesinde en önemli etken olacaktır.

KAYNAKLAR

Aitkenhead, M. J. A., 2008, Co-Evolving Decision Tree Classification *Expert Systems With Application*, 34 (1), 1-14.

Akgür, Z. G., 1997, Türkiye'de Kırsal Kesimden Kente Göç ve Bölgelerarası Dengesizlik: (1970-1993), T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, p.

Akkayan, T., 1979, Göç ve Değişme, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Basımevi, p.

Aksoy, Z., 2012, Uluslararası Göç ve Kültürlerarası İletişim, *Journal of International Social Research*, 5 (20).

Albayrak, A. S. ve Kotlan-Yılmaz, Ş., 2009, Veri Madenciliği: Karar Ağacı Algoritmaları ve İMKB Verileri Üzerine Bir Uygulama *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14 (1), 31-52.

Anonim, 2006, Türkiye Göç ve Yerinden Olmuş Nüfus Araştırması, Ankara, *Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü*.

Anonim, 2010, Altınekin İlçesi'nin Coğrafi Özellikleri, *Konya Tarım İl Müdürlüğü*.

Anonim, 2011, http://konutakip.com/co-rafya/g-e-tler.html Erişim Tarihi (14.10.2011).

Anonim, 2014a, Ankara Göç Analizi, *Ankara Kalkınma Ajansı*.

Anonim, 2014b, DSİ Altınekin İlçe Raporu.

Anonim, 2016, KOP Bölgesi Nüfusu ve 2015 Yılı İtibariyle Türkiye'de İkamet Yerleri Araştırması Raporu, *T.C. Kalkınma Bakanlığı Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı*.

Anonim, 2017, Konya'nın Arazi Kullanım Durumu, *Konya Valiliği*.

Anonim, 2019a, http://www.altinekin.bel.tr./sayfa/21/altinekin-nufusu Erişim Tarihi (24.04.2018).

Anonim, 2019b, http://www.nufusu.com/il/konya-nufusu Erişim Tarihi: 10.06.2017.

Arslan, D. A., 2010, Kırsal Türkiye'de Değişmeyen Tek Şey Yoksulluk: 17 Yıl Öncesi ve Sonrası İle Ankara/Güdül–Kavaközü Köyü, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (2), 373-426.

Atalay, B., Kontas, M., Beyazit, S. ve Madenoglu, K., 1992, Türk Aile Yapısı Araştırması [Investigation of Turkish Family Structure], *Devlet planlama teskilati sosyal planlama genel mudurlugu arastirma dairesi (Yayin No: DPT: 313-SPGM: 421). Ankara, Turkey: DPT Matbaasi*.

Atalay, İ., 1994, Türkiye Coğrafyası, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, p. 295.

Bahar, O., Bingöl, K., 2010, Türkiye'de İç Göç Hareketlerinin İstihdam ve İşgücü Piyasalarına Etkisi, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(2), s.43-61.

Balkır, C., Toprak Karaman, Z. ve Kırkulak, B., 2008, Yabancı Emekli Göçünün Sosyal ve Ekonomik Etkileri: Antalya ve Çevresi Üzerine Ampirik Bir Çalışma *Uluslararası Emekli Göçünün Sosyal ve Ekonomik Etkileri: Antalya Örneği (Der. Canan Balkır) 7-8 Nisan 2008, Antalya*, 8-38.

Başar, Y., 2015, Türkiye'de İller Bazında İç Göçü Belirleyen Faktörlerin Ekonometrik Analizi: 2008-2013, *Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ekonometri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon*, 39-85.

Başel, H., 2012, Türkiye'de Nüfus Hareketlerinin ve İç Göçün Nedenleri, *Karadeniz Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, Trabzon*.

Bayramoğlu, Z., Aktürk, D. ve Savran, F., 2012, Sınıflandırma ve Regresyon Ağacı Yönteminin Örnek Veri Seti İle Uygulanması, *10. Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresi, 5-7 Eylül 2012, Konya*, 817-823.

Beyhan, B., Yoloğlu, A.C., 2015, Nüfusun Mekansal Dağılım Örüntüsünün Değişimi: Yeni Bir Yöntem Arayışı ve Mersin Üzerinde Uygulanması (1935-2010), *(Yasemin M. U., Sarıkaya L.,) Mersin'den Mimarlık Planlama Tasarım Yazıları, Mersin Üniversitesi No:35, Mimarlık Fakültesi Yayını*, 4, s. 177-199.

Bozan, İ., 2014, Türkiye'de İç Göç Hareketleri ve Göçün Eğitim Üzerindeki Etkisi: Bir Durum Çalışması, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı. Antalya.*

Bozdağ, F., 2015, İç göç Yaşamış ve Yaşamamış Ergenlerin Benlik Kurguları, Uyum Sorunları ve Başa Çıkma Tarzları, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara*.

Büyükyılmaz, Y., 2017, Kırsal Göçün Nedenleri ve Sosyo-Ekonomik Etkileri: İstanbul, Küçükçekmece Örneği, *İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ekonomi ve Finans Anabilim Dalı, Ekonomi ve Finans Bilim Dalı,Yüksek Lisans Tezi İstanbul*

Cang, L. Y. ve Wang, H. W., 2006, Analysis of traffic injury: An application of non-parametric classification tree techniques, *Accident Analysis Prevention*, 383, 1019-1027.

Chien, C. F. ve Chen, L. F., 2008, Data mining to Improve Personnel Selection and Enhance Human Capital: A Case Study in High- Technology Industry, *Expert Systems With Application*, 34, 280-290.

Çatalbaş, G. K. ve Yarar, Ö., 2015, Türkiye'deki Bölgeler Arası İç Göçü Etkileyen Faktörlerin Panel Veri Analizi ile Belirlenmesi, *Alphanumeric Journal*, 3 (1), 99-117.

Çelik, F., 2007, Türkiye'de İç Göçler: 1980-2000, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22 (1), 87-109.

Çelik, N., 2012, Türkiye'de Göç Veren İllerde İç Göç Sorununun Yönetiminde Stratejik Planlama Modeli Yapılandırılması, *Yayınlanmamış Doktora Tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Zonguldak*.

Çiftçi, M., 2011, Bölgeler Arası Eşitsizlik Perspektifiyle İç Göç-Sosyoekonomik Gelişmişlik İlişkisi ve Türkiye Örneği, *Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, Doktora Tezi*.

Çinko, M., 2006, Kredi Kartı Değeerlendirme Tekniklerinin Karşılaştırılması, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (9), 143-153.

Deniz, O. ve Etlan, E., 2009, Kırdan Kente Göç ve Göçmenlerin Uyum Süreci Üzerine Bir Çalışma: Van Örneği, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 472-498.

Dinçer, Ö., 1998, Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası, *Beta Basım Yayım Dağıtım, 5. Baskı, İstanbul*.

Doğan, M., 1998, Türkiye'de Kentleşme Sanayileşme Arazi Kullanımı ve Çevre Sorunları, *TSE Standart Dergisi*, 59-65.

Dostlar, D., 2012, İç Göçün Sosyo-Ekonomik Etmenleri: Türkiyede'ki Yedi Şehirde Mukayeseli Bir Analiz, *The Graduate School of Socıal Scıenses, Mıddle East Technıcal Unıversıty, The Degree of Master of Scıence/In The Department of European Studıes, Ankara.*

Ercilasun, M., Gencer, A. ve Ersin, Ö. Ö., 2011, Türkiye'deki Göçleri Belirleyen Faktörlerin Modellenmesi, *İnternatıonal Conference Eurosian Economies, Session 5B: Büyüme ve Gelişme I*, 219-320.

Erçevik, H., 2013, Türkiye'deki İç Göçlerin Nedenlerinin Log Lineer Analiz İle İncelenmesi, *Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ekonometri Anabilim Dalı, İstatistik Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul*, 3-24.

Erder, S., 1995, Yeni Kentliler ve Kentin Yeni Yoksulları, *Toplum ve Bilim Dergisi*. 66 (2), *s.110-119.*

Erkan, R. ve Bağlı, M., 2005, Göç ve Yoksulluk Alanlarında Kentle Bütünleşme Eğilimi: Diyarbakır Örneği, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 22 (1), 105-124.

Eryurt, M. A., Özgören, A. A., Yayla, Z. ve Duman, M. Ö., 2015, Türkiye'de Kadınların İç Göç Örüntüsü ve İç Göç Nedenleri, *T.C. Kalkınma Bakanlığı, TUBİTAK, Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü, Ankara*, 1-34.

FAO, 2015, Türkiyenin Nüfus Artışı ve 2050 Yılı Nüfus Projeksiyonu.

FAO, 2017, Türkiye'nin Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfusu.

Fidan, F. ve Şahin, H., 2013, 2000-2012 Yılları Arasında TRA2 Bölgesindeki Göçlerin Yönlendirilmesinde Kamu Yatırımları ve Yatırım Teşvik Belgelerinin Önemi, *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, 4 (2), 18-39.

Gehrke, J., 2003, Decision Trees, The Handbook of Data Mining *Lawrence Erlbaum Associates Publishers, Editör: Nong Ye, London*, 149-175.

Gişi, İ., 2007, Göksun İlçesinde Yaşanan Göç Hareketlerinin Sosyo-Ekonomik Analizi, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş*.

Gökçe, O., 1994, Türkiye'de Göç Sorunsalına Yeni Yaklaşımlar, *Türkiye 1. Tarım Ekonomisi Kongresi, İzmir*.

Güreşci, E. ve Yurttaş, Z., 2008, Kırsal Göçün Nedenleri ve Tarıma Etkileri Üzerine Bir Araştırma: Erzurum İli İspir İlçesi Kırık Bucağı Örneği, *Tarım Ekonomisi Dergisi*, 14 (1- 2), 47-54.

Güreşçi, E., 2009, Kırsal Göç Ve Tarım Politikası Arasındaki İlişki, *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (22), 51-67.

Güreşçi, E., 2011a, Türkiye'de Kentten-Köye Göç Olgusu, *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 11 (1), 77-86.

Güreşçi, E., 2011b, Kırsaldan Kente Göç Edenler Üzerine Bir Araştırma: Kemalpaşa-İspir Örneği, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2011 (7), 107-122.

İçduygu, A. ve Ünalan, T., 1998, Türkiye'de İçgöç: Sorunsal Alanları ve Araştırma Yöntemleri, *Türkiye'de İç Göç, Sorunsal Alanları ve Araştırma Yöntemleri Konferansı, Bolu-Gerede 6-8 Haziran 1997, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul.*

İçduygu, A. ve Sirkeci, İ., 1999, Cumhuriyet Dönemi Türkiye'sinde Göç Hareketleri, *Baydar, O.(ed.) 75 Yılda Köylerden Şehirlere, İstanbul Tarih Vakfı Yayınları*, 75, 249-268.

İOM, 2009, Göç Tanımı, *Uluslararası Göç Örgütü*.

Kabukçuoğlu, M. S., 2008, SWOT Analizi, http://www.tugidem.org.tr/sempozyum/swot_analiz.ppt.

KB, 2014, Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018), Göç Özel İhtisas Komisyon Raporu, *Kalkınma Bakanlığı, Ankara.*

Karakuş, E., 2006, Göç Olgusu ve Eğitime Olumsuz Etkileri: Sultanbeyli Örneği (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), *Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya*

Kaya, H., 2003, Göç Yolları: Göçmenlerin Sorunları, Senfoni Yayınları, İstanbul p.

Kayri, M. ve Boysan, M., 2007, Araştırmalarda Chaid Analizinin Kullanımı ve Baş Etme Stratejileri ile İlgili Bir Uygulama *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 40 (2), 133-149.

Keyder, Ç., 1982, Dünya Ekonomisi İçinde Türkiye, 1923-1929, Yurt Yayınevi, Ankara, p.

Kınıklı, F. ve Kutlar, İ., 2016, Antalya'nın Konyaaltı İlçesine Bağlı Doyran Köyü Monografisi, *Tarım Ekonomisi Dergisi*, 22 (1), 33-39.

Kızılkaya, Y. M., 2014 Türkiye'de İç Göçün Sosyo-Ekonomik Nedenleri: Ardahan İli Örneği, *T.C. Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kars.*

Kocaman, S., 2014, Kentsel Alanlara Göç Eden Kırsal Nüfusun Kentsel Uyumu ve Kentlileşme Düzeyi Üzerine Uygulamalı Bir Araştırma: Ağrı Örneği, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi (Journal of International Social Research)*, 7 (34), 355-349.

Koçak, Y. ve Terzi, E., 2012, Türkiye'de Göç olgusu, Göç Edenlerin Kentlere Olan Etkileri ve Çözüm Önerileri, *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi (Kafkas Unıversıty, Journal Of Economıcs And Admınıstratıve Scıences Faculty)*, 3 (3), 163-184.

Korkmaz, B., 2014, Türkiye'de İç Göç ve Gündelik Hayat: İstanbul Örneklemi, *Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Sağlık Psikolojisi Programı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.*

Koyuncugil, A. S. ve Özgülbaş, N., 2008, İMKB'de İşlem Gören Kobi'lerin Güçlü ve Zayıf Yönleri: CHAID Karar Ağacı Uygulaması, *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 23 (1), 1-21.

Menz, G., 2002, Patterns in EU Labour İmmigration Policy: National İnitiatives And European Responses, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 28 (4), 723-742.

Oğuz, C., Ergun, H., Kan, A. ve Demiröz, E., 2014, Konya İlinde Kırsal Alanda Tarım İşletmelerinde Yoksulluk Analizi ve Uygun Stratejilerin Modellenmesi, *TAGEM /09/AR-GE/12 Nolu TAGEM Projesi Sonuç Raporu, T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü, TEPGE*, Yayın No:229, 44-66.

Oğuz, C. ve Karakayacı, Z., 2017, Tarım Ekonomisinde Araştırma ve Örnekleme Metodolojisi, *Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü Yüksek Lisans Ders Kitabı 1.Basım*.

Ozankaya, Ö., 1971, Köyde Toplumsal Yapı ve Siyasal Kültür, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını, Ankara* (322).

Önalan, M., 2014, Pendik İlçesine Doğu Anadolu Bölgesinden Gelen Nüfusun Göç Gerekçeleri ve Sosyo-Ekonomik Sorunlarının Tespiti Konusunda Bir Saha Araştırması, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum*.

Özdemir, H., 2012, Türkiye'de İç Göçler Üzerine Genel Bir Değerlendirme, *Akademik Bakış Dergisi (Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi) İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası, Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırgızistan*, 30 (11), 1-18.

Özdemir, M., 2008, Türkiye'de İç Göç Olgusu, Nedenleri ve Çorlu Örneği, *Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Edirne.*

Özkalp, E., 1990, Sosyolojiye Giriş, *Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir.*

Özsabuncuoğlu, İ. H., 1995, Türkiye'de Kırsal Kalkınma ve Kentleşme Olgusu, *Dokuz Eylül İİBF Dergisi*, 10 (1), 20-21.

Öztürk, M. ve Altuntepe, N., 2008, Türkiye'de Kentsel Alanlara Göç Edenlerin Kent ve Çalışma Hayatına Uyum Durumları: Bir Alan Araştırması, *Journal of Yaşar University, İstanbul*, 3 (11), 1587-1625.

Özyakışır, D., 2012, İç Göç Hareketleri ve Geriye (Tersine) Göçün Belirleyicileri: TRA 2 Bölgesinden (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan) İstanbul'a Gerçekleşen Göç Üzerine Bir Saha Araştırması, *Ankara Üniversitesi SBE İktisat Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Erzurum*.

Özyakışır, D., 2013, Göç: Kuram ve Bölgesel Bir Uygulama, Nobel Akademi Yayıncılık, Yayın No: 663, 1.Basım, p.

Pazarlıoğlu, M. V., 2007, İzmir Örneğinde İç Göçün Ekonometrik Analizi, *Yönetim ve Ekonomi Dergisi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14 (1), 121-135.

Polat, D., 2007, Ağrı Alt Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) Gelir Dağılımı ve Göç (Bir Uygulama), *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum*.

Rajasekaran, N., 2009, Non-Governmental Development Organizations in India: A SWOT Analysis, *IUP Journal of Managerial Economics*, 7(2), s.50-69.

Saraçlı, S., Doğan, İ., Kaygısız, Z. ve Kaya, M., 2006, Osmangazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Öğrencilerinin Bölüm Değiştirmeyi İsteyip İstemediklerinin İncelenmesi, *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 22, 179-187.

Şahin, C., Doğanay, H., 1999, Türkiye Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası. *Ankara Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.*

Şen, M., 2010, Türkiye'de İç Göç ve Sosyo-Ekonomik Uyum Süreci: İstanbul'daki Trabzonlular Örneği, *Karadeniz Teknik Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi Anabilim Dalı, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Programı, Trabzon*.

Taş, Y. ve Özcan, S., 2013, Türkiye'de İç Göçün Yoksulluğa ve İstihdama Etkileri, *International Conference on Eurasian Economies, Session B*, 289-298.

Taşcı, F., 2009, Bir Sosyal Politika Sorunu Olarak Göç, *Kamu-İş: İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 10 (4), 177-204.

TDK, T. D. K., 2018, Göçün Tanımı, *Türk Dil Kurumu, Ankara*.

Tekeli, İ., 1998, Türkiye'de İçgöç Sorunsalı Yeniden Tanımlanma Aşamasına Geldi, Türkiye'de İç Göç, *Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayını, İstanbul*, 9.

Teksin, G. G., 2018, Sınıflandırma Ağacı Analizi İle Bulut Depo Kullanımı Yapan Bireylerin Profillerinin İncelenmesi *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İstatistik Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*.

Tezcan, M., 1988, Kentten Köye Göç, 37-42.

TÜİK, 2019, İstatistiksel Bölgelerin Aldığı-Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı (2017-2018), *Türkiye İstatistik Kurumu*.

Türe, M., Tokatlı, F. ve Kurt, Ü., 2009, Using Kaplan- Meirer Analysis Together With Decision Tree Methods (CRT, CHAİD, QUEST, C4.5 and ID3) In Determining Recurrence- Free Survival of Breast Cancer Patients *Expert Systems With Application*, 36 (2), 2017-2026.

Uslu, S. ve Cassina, G., 1999, Türkiye'den Avrupa'ya göç, Hak-İş Yayını, Ankara, p.

Üçdoğruk, Ş., 2002, İzmir'deki İç Göç Hareketinin Çok Durumlu Logit Teknikle İncelenmesi, *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 157-183.

Üngören, E. ve Doğan, H., 2010, Beş Yıldızlı Konaklama İşletmelerinde Çalışanların İş Tahmin Düzeylerinin CHAİD Analiz Yöntemiyle Değerlendirilmesi, *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi,Sivas*, 11 (2).

Vermeire, B., Gellynck, X., 2009, Strategic Orientation Training Session, Ghent University Faculty of Bioscience, Department of Agriculture Economics, 3. Official Meeting of the Food Cluster, Mersin

Yalçın, C., 2004, Göç Sosyolojisi, Anı Yayıncılık, Ankara.

Yalçın, G. E. ve Kara, F. Ö., 2016, Kırsal Göç ve Tarımsal Üretime Etkileri, *Harran Tarım ve Gıda Bilimleri Dergisi*, 20 (2), 154-158.

Yamak, N. ve Yamak, R., 1999, Türkiye'de Gelir Dağılımı ve İç Göç, *Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (1), 16-28.

Yazıcı, S., 2017a, Büyümenin Eşiğinden Küçülmeye: Göç Veren Kentler (Bayburt Aydıntepe İlçesi), *The Journal of Academic Social Science Studies, İnternational Journal of Social Science*, 397-408.

Yazıcı, S., 2017b, Kentlerdeki Göç Eğilimi (Bayburt Aydıntepe İlçesi Örneği *Social Sciences Studıes Journal, Bayburt Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü, Bayburt*, 3 (5), 97-109.

Yenigül, S. B., 2005, Göçün Kent Mekanı Üzerine Etkileri, *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 18 (2), 273-288.

Yılmaz, Ş. K., 2008, Veri Madenciliği: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Örneği, *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.

Yulafçı, A. ve Sayılı, M., 2015, Samsun İlinde Kırsal Göçün Tarımsal Mal Varlıklarına Etkisi, *Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi*, 6 (1), 699-722.

EKLER

EK-1. Anket Soruları

Kentten- Köye Mevsimlik Göçün Tarım Sektörüne Sosyo-Ekonomik Etkileri; Konya İli Altınekin İlçesi Örneği Anket Formu

Kişinin Adı Soyadı:

	Yaş		Doğum Yeri	Eğitim Durumu	Meslek	Çalıştığı Kurum	Gelir (Aylık)	Sosyal Güvence
	E	K						
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								

1.Konya'ya hangi tarihte geldiniz?
a)2000 öncesi b)2000-2005 c)2006-2011 d)2012-2018

2. Konya merkeze nereden geldiniz?
a)Konya'nın köyünden b)Konya'nın İlçe Merkezinden c)İl dışı (neresi)…

3. Konya'ya hangi sebeple göç ettiniz?
a)İş b)Eğitim c)Sağlık d)Evlilik e) Kentin çekiciliği f)Geçim sıkıntısı g)Diğer…

4.Konya'ya yerleşmek için ilk geldiğinizde kimle geldiniz?
a)Yalnız b)Ailemle c)Arkadaşlarımla d)Akrabalarımla e)Diğer…

5. Konya'ya gelmeden önce geçiminizi hangi yolla sağlıyordunuz?
a)Çiftçi b)Memur c)İşçi d)Ticaret e)Emekli f) Diğer…

6. Komşularınız çoğunlukla kimlerden oluşuyor?
a)Akrabalardan b)Kendi köylülerimden
c)Civar ilçe ve köylerden d)Farklı ilçe ve köylerden
e)Konya merkezin yerli halkından f)Konya dışından gelenlerden

7. Oturduğunuz evin mülkiyet durumu?
a)Ev sahibi b)Kiracı c)Lojman d)Diğer…

8. Ailenizde çalışan kişi sayısı nedir?
a) 1 b)2 c)3 d) 4 ve üstü

9. Yaşadığınız yerden memnun musunuz?
a) Evet b) Hayır

10. **Şu an oturduğunuz yerdeki problemleriniz nelerdir?**

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
Merkeze uzaklık/ Ulaşım güçlüğü					
Alt yapı eksikliği (yol, su, kanalizasyon vb.)					
Sosyo-kültürel faaliyetlerin yetersizliği					
Kamu hizmetlerine uzaklık (okul, hastane gibi)					
Çevre kirliliği					
Şehre uyum sağlayamamak					
Şehrin pahalı olması					
İş olanağının olmaması					
…					

1:Kesinlikle katılmıyorum **2**:Katılmıyorum 3:Fikrim yok **4**:Katılıyorum **5**:Kesinlikle katılıyorum

11. Şehre göç ettikten sonra yaşam düzeyiniz iyileşti mi? Beklentiniz karşılandı mı?
A) Olumlu b) Olumsuz c) Kararsız

12. Yılda ne kadar süre köyünüzde kalıyorsunuz?
a)1 ay b)3 ay c)6 ay d)9 ay f)Diğer…

13. Hâlihazırda köyünüzde gelir getiren dükkan,ahır vb. bir mülkünüz var mı?
a) Evet b) Hayır

14. Cevabınız evet ise yıllık ne kadar gelir getiriyor?
a) 500-1000 TL b) 1000-5000 TL c)5000-10.000 TL d)10.000 TL ve üstü

15. Köyde tarım araziniz var mı?
a)Evet b)Hayır

16. Evet ise kaç dekar araziniz var?
a)30 da az b)30-50 da c)50-100 da d)100- 200 da e)200-500 da f) 500 da fazla

17. Evet ise işletiyor musunuz? Veya kim işletiyor?
a)Evet, kendim işletiyorum b)Evet, akrabalarım işletiyor
c)Evet, kiraya verdim d) Hayır, boş duruyor

18. Bahçe varlığınız bulunuyor mu? (tarladan hariç)
a) Evet b) Hayır

19. Köyde bulunan mal varlığınız nelerdir? (tablodan işaretleyiniz)

BİNALAR	Adet	Ne zaman edinilmiş
Ev		
Ahır		
Ağıl		
Samanlık-yem deposu		
Ambar		
…		

20. Köyde bulunan Alet-ekipman- makine varlığınız nelerdir? (tablodan işaretleyiniz)

ALET-EKİPMAN ve MAKİNELER	Adet	Ne zaman edinilmiş
Traktör		
Toprak işleme aletleri (pulluk,kazayağı vb.)		
Ekim-dikim makineleri		
Sulama ekipmanları		
İlaçlama aletleri		
Hasat makinaları (biçerdöver,biçerbağlar vb.)		
Harman makineleri (batöz vb.)		
…		

21. Bahçenizden elde ettiğiniz ürünleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

a)Kendi geçimimde b) Çocuklarıma gönderiyorum
c) Köy veya semt pazarlarında satarak d) Diğer...

22. Tarlanızdan elde ettiğiniz ürünleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

a)Fabrikalara satıyorum b)Tüccara satıyorum
c)Konyaşeker'e veriyorum d) TMO'ya veriyorum
e)Diğer…

23. Yetiştirdiğiniz ürünlerden ne kadar gelir elde ediyorsunuz?

Ürün	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
Arazi Miktarı							
Arazi Türü(bahçe/tarla)							
Verim (kg/da)							
TOPRAK HAZIRLIĞI							
Tohum							
Sürüm							
Ekim							
BAKIM							
Gübreleme							
İlaçlama							
Sulama							
HASAT							
TAŞIMA							
Masraf (TL/da							
Gelir (TL/da)							
Kar/Zarar							

24. Elde edilen bu gelir yıl boyu geçiminize yetiyor mu?

a) Evet b) Hayır

25. Köy hayatını ve köyde yaşamayı seviyor musunuz?
a)Evet b) Hayır

26. Şehirle kıyasladığınızda köylerin olumlu yönleri nelerdir?(evet ise)

	1	2	3	4	5
Havasının temiz ve sağlıklı olması					
Gıdaların doğal ve daha sağlıklı olması					
Komşuluk ilişkilerinin daha sağlam ve güvenilir olması					
Örf ve adetlerin köylerde daha canlı olması					
Köy hayatının ucuz olması					
Ailelerin kalabalık ve daha eğlenceli olması					
Şehrin baskı ve gürültüsünün köylerde olmaması					
Doğayla iç içe olması					
Köylerde toprakla (bağ-bahçeyle) uğraşmak					
Aile ilişkilerinin daha güçlü olması					
…					

1:Kesinlikle katılmıyorum 2:Katılmıyorum 3:Fikrim yok 4:Katılıyorum 5:Kesinlikle katılıyorum

27. Köye geri dönmek ve orda yaşamak ister misiniz?
a)Evet b) Hayır

28. HAYIR ise neden göç etmeyi istemiyorsunuz?

Sıra	Geriye Göç Etmeyi İstememe Nedenleri	1	2	3	4	5
1	Memleketimdeki eğitim koşulları yetersiz					
2	Şehirde ki gelir seviyem yüksek					
3	Köyümün geri kalmışlığı yüzünden					
4	Köyümdeki sağlık şartları yetersiz					
5	Şehre uyum sağladım					
6	Tarımsal maliyetlerin artması yüzünden					
	…					

1:Kesinlikle katılmıyorum 2:Katılmıyorum 3:Fikrim yok 4:Katılıyorum 5:Kesinlikle katılıyorum

29. EVET ise neden göç etmeyi istiyorsunuz?

Sıra	Geriye Göç Etmeyi İsteme Nedenleri	1	2	3	4	5
1	Şehrin gürültüsünden kaçmak için					
2	Çocuklarım artık büyüdüğü için					
3	Eşim veya kendim emekli olduğum için					
4	Kent yaşamına uyum sağlayamadığım İçin					
5	Sağlıklı yaşam için dönmek isterim					
6	Tarımla uğraşmak isterim					
7	Çevre kirliliğinden uzaklaşmak için dönmek isterim					
8	Aile ocağını devam ettirmek için					
9	Memleket hasreti çekiyorum					
	…					

1:Kesinlikle katılmıyorum 2:Katılmıyorum 3:Fikrim yok 4:Katılıyorum 5:Kesinlikle katılıyorum

30. Devletin destek vermesi durumunda köye göç etmeyi düşünür müsünüz?

Geriye Göçü Düşünme	**EVET**	**HAYIR**
Kesinlikle düşünürüm		
Kesinlikle düşünmem		
Verilecek desteğe bağlı		
Kararsızım		
TOPLAM		

31. Devlet ne tür bir destek verirse köye dönersiniz?
a)Hayvan desteği b) Nakit para desteği c)Arazi tahsis edilmesi desteği d)Diğer…

32. Peki ne zaman geri dönmeyi düşünüyorsunuz?
a) 1 yıl sonra b) 3 yıl sonra c) 5 yıl sonra d) 10 yıl sonra

33. Kiminle geri dönmek istersiniz?
a)Yalnız eşimle birlikte b)Çocuklarımla birlikte c) Yalnız kendim d)Diğer…

34. Köye tekrar göç ettiğinizde sosyal yaşamınız nasıl etkilenir? Neler yaparsınız?
a) Olumlu b) Olumsuz c) Kararsız d)Diğer…

35. Köye gitmenin sizin için ekonomik etkileri nelerdir?
a) Şehre göre masrafların azalması b) Tarımdan ek gelir sağlanması c) Diğer…

36. Yenilikleri benimser misiniz?
a) Benimsemem b) Kararsızım c) Sonra benimserim d) Hemen benimserim

37.

	EVET	**HAYIR**
Köyde bir ekonomik faaliyet yapmayı düşünür müsünüz?		
Yeni bir ürün denemeyi düşünür müsünüz?		
Herhangi bir alet ekipman almayı düşünür müsünüz?		
Alt yapı çalışmalarına destekler ve önderlik eder misiniz?		
…		

38. Köyünüzün bugünkü karşı karşıya bulunduğu en önemli sıkıntısı nedir?
a)Pazarlama b) Altyapı sorunu c) Sağlık hizmetlerine ulaşamama d)Diğer…

39. Size göre bu sıkıntıyı ortadan kaldırmak, köyün kalkınması ve daha ileri gitmesi için neye ihtiyaç vardır?
a) Hiçbir şey
b) Köy halkının çalışmasına
c) Devletin yardımına
d) Çiftçiye ve çiftçiliğe gereken önemin verilmesine
e)Diğer…

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Ayşe ÖZ
Uyruğu : T.C.
Doğum Yeri ve Tarihi : Sürmene/TRABZON/1994
Telefon : 05393463770
Faks : -
e-mail : ayseaydin620@gmail.com

EĞİTİM

Derece		Adı, İlçe, İl	Bitirme Yılı
Lise	:	**Sürmene Lisesi, Sürmene, Trabzon**	**2012**
Üniversite	:	**Selçuk Üniversitesi, Selçuklu, Konya**	**2016**
Yüksek Lisans	:	**Selçuk Üniversitesi, Selçuklu, Konya**	**2019**
Doktora	:	**-**	**-**

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi
-	-	-

UZMANLIK ALANI

TARIM EKONOMİSİ

YABANCI DİLLER

İNGİLİZCE

BELİRTMEK İSTEĞİNİZ DİĞER ÖZELLİKLER

YAYINLAR

Karakayacı, Z., Oğuz, C., Öz, A., 2018, A Research on The Tendency of Re-Migration to Rural Area: A Case Study of Karatay District in Konya Province (Turkey). *Selçuk Journal of Agriculture and Food Sciences (Selçuk Tarım ve Gıda Bilimleri Dergisi). Konya.* 32(3), 523-529.